

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

Liber Secundus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

Liber

presidis minas vt blanditas derideret: iussit eum colaphis cedi: deinde ipsum nodosis fustibus in dorso flagellari: et post hec eundem volutatum supra ventrem similiter acius verberibus affligi: et dum hec omnia superasset fecit eum preses i craticula alligari: et ignem subterponi. Sed dum sanctus gregorius orasset: terremotus magnus factus est: qui tota concussit ciuitatem: et cecidit pars vrbis que submerita dicitur: et oppressit. ccc. paganorum: ignis quoque extinctus est: et sanctus illesus permansit. Flaccus vero et tyricanus territi fugerunt. Sed a terremotu fecit eum flaccus ferro vincum in carcerem trudi: vbi angelo sibi apparente confortatus est. Sequenti die educus de carcere iussu presidis immolare contemnens: cardis ferreis in genibus ceditur: deinde lampadibus circa latera iussu amatur. Et cum ad omnia imobilis redderetur: mandauit flaccus tyricano vt eum duceret ad decollandum ad amphitheatrum. Quem tyricanus i mediis amphitheatri duxit: vbi sancto orante angelus domini eidem apparuit: et ipsum ad celestia iussit: quem aquilinus spatarius decollauit. Et de mandato tyricani dimisse sunt fere plurime: vt corpus deuorarent: que corpus intactum custodientes adorabant. Flaccus vero eadem hora vomens interiora expirauit. Sed quedam matrona christiana nomine abundantia. xxxv. aureis corpus martyris a tyricano redemit: quod aromatibus conditum iuxta muros ciuitatis ad pontem lapideum et rivum qui sanguinarius dicitur: sepeliuit. Passus est autem die. ix. kalen. ianuarij.

¶ De sanctis quadraginta virginibus et martyribus. Cap. lxxxix.

Quadragesima sancte virginis apud antiochia syrie martyrum passe sunt. Que sub persecutione deciana per diuersa tormenta et supplicia laniate passionis coronam a domino percipere meruerunt. ix. kalendas ianuarij. Hec in martylogio adonis.

¶ Explicit liber primus.

Secundus.

Incipit prologus libri secundus.

Secundus li

ber presentis catalogi continet scriptura: quorum festiuitates occurrunt infra tempus in quo ecclesia representat ipsum christi et ecclesie mutui consensus obligationem et matrimoniale contractionem: quod fuit ab incarnatione verbi usque ad baptismum domini. Et hoc tempus ecclesia designat a natiuitate saluatoris usque ad septuagesimam: quando videlicet incarnationis et natiuitatis dominice festum: necnon actus infantie: vt est circumcisio: magorum adoratio: purificatio: et in egyptum fugatio recoluntur. Hoc autem tempus in tres partes subdivisum est. Primo enim agitur de coniugio inter deum et populum iudeorum contracto: pro quorum salute principaliter filius dei venit in mundum. dicens Matthei. xv. Non sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Et hoc tempus ecclesia representat a natiuitate domini usque ad epiphaniam. In quo tempore ipse per humanitatem mundo editus mox pastoribus iudeorum per angelos nunciatur: et ab eis sibi notissimis notus in iudea deus visitatur. Secundo agitur de eodem commercio: inter ipsum verbum et gentium populum confirmato: a festo epiphanie usque ad eius octauam inclusiue. In quo tempore dei filii magis qui erat primitie gentium stella apparente reuelatur: et ab eisdem vti verus deus cum oblatione munerum adoratur. Tertio agitur de utroque grege in vnum ouile per ipsum in matrimonium copulato: ab octaua epiphanie usque ad septuagesimam: in quo tempore epistole pauli leguntur: in quibus apostolus christum pro salute iudeorum et gentium aduenisse probat: et vtrumque populum saluasse commemorat: et potissime in epistola ad romanos. Ad huius igitur temporis festa pertractanda procedendum est.

¶ Inis prologi.

Incipit liber secundus a nativitate do-
mini usque ad septuagesimam.

De nativitate dñi nostri iesu xpi.

Capitulum. i.

Nativitas domini

nostri iesu christi fm carnem cō-
pletis ab Adam annis. v. mille
cxxx. vt Eusebius in chroncis
suis ponit facta est tempore oca-
siani augusti primi. Veniente autem filio dei in
carnē tanta pace totus mūdus gaudebat: vt uni-
uerso orbi vnicus romanorum imperator paci-
fice presidere. Quia enim nascebatur qui pacē
pectoris et eternitatis tribueret. Voluit etiam vt

ortum suum pa-
temporis illustraret. Cesar igitur augustus uni-
uerso orbi presidens scire voluit quot provincie: quot ciuitates:
quot castra: quot ville: quot homines in toto orbe forent: et. c. lxx.
anno imperij sui iussit orbem vniuersum describi. Nam vt in hi-
storia scholastica dicitur: omnes homines ad urbem: vnde trahē-
bant originem pergebant: et quilibet denarium offerens se romano
subditū imperio p̄tebatur. Et dicebatur p̄fessio: qz ore pp̄rio
fatebaf. et descriptio: qz eoz noia scribebant. Hec descriptio p̄-
ma facta est a preside syrie cyrino: qz est iudea in medio terre ha-
bitabilis esse d̄: pussim est vt in ea inchoaret: et deinde per circū
stātes regiones prosequeret. Ioseph aut̄ de genere dauid a naza-
reth in bertheem profectus est cum Maria desponsata sibi vxore
pregnante: potissime quia instante eius tempore partendi: the-
saurum sibi a deo commissum noluit alicui commendare. Cum
ergo berthee appropinquasset: vt legitur in libro de infantia sal-
uatoris: vidit virgo partem populi gaudentem: et partem gemen-
tem. Quod sibi angelus exponens ait partem gaudentē esse gen-
tilem populum: qui in semine abrahe eternam benedictionē erat
accepturus: gementē hō esse plebem iudaicam: a deo suis deme-
ritis reprobam. Et dum ambo Bertheem aduenissent propter
viatorum multitudinem hospitij occupatis steterunt eadem no-
cte in diuersorio quod erat in cōmuni transitu inter duas domos
habens operimentum: vbi clues in diebus och cōueniebant: vbi
et presepium cum feno erat: ad quod animalia in diebus fori al-
ligabantur: In ipsa media nocte beata virgo filium suum. viij.
kalendas Inuarij peperit: et cum panniculis inuolutum super
fenu in presepio collocauit. Quod fenu beata helena postmodū
rome trāstulit. Circa xpi natiuitatē tria sunt cōsiderāda: scz no-
uitas admirabilis: veritas infallibilis: et vtilitas inextimabilis.
Nouitas admirabilis attēdit ex p̄te facti: qz de hō factus

est. Nam vt dicit Bernardus in eadem persona eternum antiquū & nouū mirabiliter conueniunt: eternū sc̄s diuinitas: antiquum. s. caro ab adam transducta: nouū sc̄s aīa de nouo creata. Quod autē dei verbū idē permanens incarnatus fuerit: & si humanā rationē transcendat: tñ aliquā exēplo p̄t ostēdi. Estat enī x̄bum qd̄ ē in mēte hoīs adeo occultū: qd̄ neq; videt̄: neq; audiri: neq; tāgi: vel tractari p̄t. Et tamen litteris scribatur nullatenus in sui substantiā cōmutatum fir̄ legibile: & per cōsequēs visibile & audibile. Insuper est manibus constructibile: immo & quantum ad litterarū formā destructibile redditur. Similiter verbū dei qd̄ in mente diuina eternaliter genitū est: incommutabile permanens: quod erat spirituale & invisibile per carnem assumptā visibile & constructibile: immo & quantum ad humanitātē passibile factum est. Secundo attenditur ex parte matris: q̄ natus est de virgine & sine dolore atq; pollutione matris: & salua eius semper integritate. **¶** Hoc autē fuisse quinq; rationibus probatur. Primo per prophetiā Esaię. viij. Ecce virgo concipiet & pariet filium. **¶** Secundo per figurā: hoc enī figuratū est per virgā aaron: q̄ floruit: & per portam ezechielis que clausa permansit. **¶** Tertio per custodiam. Joseph enī eo q̄ eam custodiuit testis sue virginitatis fuit: vt dicit augustinus. Quarto per experientiam. Nam vt habet in libro de infantia. Joseph ad virginis puerperii vt morē seruaret patrum: duas obsecraciones aduocauit: sc̄s zebel & salome. zebel igitur parientē considerans exclamauit virginem peperisse: eo q̄ nulla signa corruptionis videret. Salome autē dum incredula probare velle: cum manus apposuit: confestim manus eius aruit. Iussu tamen angeli sibi apparentis puerum penitēs retigit: & continuo sanitatē recepit. **¶** Quinto per rationis euidentiā. Nam vt dicit anselmus quattuor modis potest deus producere hominē: sc̄s sine homine: & sine femina: sicut fecit adam. De homine sine femina: sicut fecit euam. De homine & femina: sicut cōmunitis probat vsus. Restabat igitur quartus modus de femina videlicet sine homine: sicut in christo mirabiliter factum est. Alioquin diuisio modi producendi in deo apparuisset imperfecta. **¶** Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis. Nam in temporis nouitate filius dei natus est. Et quantum ad annum: q̄ in anno pacis vniuersalis in toto mundo vigentis: vt dictum est: & in anno descriptionis orbis: vt per hoc daretur intelligi q̄ ille veniebat in carne: qui electos suos ascriberet in eternitate: vt dicit gregorius. Et quantum ad mensem: q̄ in mense imo in signo quo dies punctaliter incipiunt crescere: vt ex hoc prefiguraretur quod iohannes baptista dixit. Illum oportet crescere: me autē minui. Debet enī humana vita in se desce-

re: in christo proficere. Et quantum ad diē: quia in diē dñica: que fuit prima diē sc̄s: in qua lux corporalis a deo p̄ncipiū creaturarū p̄ducta est. Sic et diē isto: qui est post seculi renouationē ille qui est lux mundi vera: & p̄mogenit? ac p̄ncipiū creature dei: corporaliter natus est. Et quantum ad horā: quia in media nocte: vt sc̄s in medio tenebrarū tempore lux noua adueniens mundi tenebras illuminaret. **¶** Quarto attenditur ex parte loci. quia natus est in bethleem: quod interpretatur domus panis. Ipse nāq; est: qui de ipso dicit Ioh. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi &c. **¶** Veritas autē in fallibilibus natiuitatis dñice: per quā ipsa natiuitas comprobatur: ostenditur per oēs creaturas. **¶** Et primo per creaturā que habet purū esse q̄ sunt elementa & lapides. Primo enim declarata est per celum in parte orientalis: nam in ipsa die natiuitatis: vt habet in chzonictis. Tres soles in oriente in celo apparuerūt: qui paulatim in vñū corpus solare redacti sunt. Per quod inuenit̄ q̄ vnus & trinit̄ dei noticia mundo oriebatur. Tres in parte occidentalis. Nā vt ponit Hieronymus. Tū romani octauianū pro deo adorare vellent: eo q̄ omnia sibi ad votū succedere conspicerent: ille triduanam induciā petiit sibiyllā prophetissam aduocauit: eamq; superinde consuluit. Eū die natalis dñi in camera cesaris orantē: media die circulus aureus apparuit circa solē: & in medio virgo puerū baiulans & litteris aureis inscriptum. Hec est ara filij dei vniuersis. Tunc sibiylla octavianum aduocauit: visionem ei ostēdit: et puerum illum ipsa die natum dixit: quem augustinus maiorem esse asseruit: quem imperator adorans eidem sacrificauit: in quo loco nūc edificata est ecclesia que dicit̄ sancta maria ara celli. **¶** Secundo ostensa est per elementū ignis: q̄ ca nocte per totum orbē cunctos sodomitico vitio laborantes extinguit: vt dicit Hieronymus in glossa supra illo verbo Esaię. ix. Lux orta est eis. **¶** Tertio per elementū aeris. Nam vt dicit Lherysostomus. Ea nocte magi super victorialis montem orantibus stella in aere de nouo producta: & coruscans apparuit: que eis natum dñm nunciavit: vt tractabit̄ in festo epiphanię. **¶** Quarto per elementū aque: vt enī testat̄ Innocentius tertius. Fons aque: qui de taberna emerit: ubi nūc est ecclesia sancte marie trans tyberim rome consurgebat in liquores olei versus: tota die natiuitatis vsq; in tyberim p̄fluxit. **¶** Quinto per elementum terre. Scribit nāq; damascenus super illo verbo ps. Nox sicut dies illuminabitur: q̄ istud nocte natiuitatis dñice adimpletum fuit: q̄ nox in hora natiuitatis eius desce: videlicet nocte media in claritatē dei conuersa est. & quia ipsa lux ad patres: qui erāt in limbo descendere non poterat: terra se in plurib; locis aperuit: & per eorū rimas lux ad patres vsq; descendit: & tunc adimpleta est p̄phetia Esaię. ix.

millavit se propter homines: q; venit propter
eorū salutem: vsq; ad homines propter nascenti
modum confimite: et supra homines propter
nativitatis modū singularē. Hec damascenus.

De sancta Anastasia martyre et
socijs. Cap. ij.

Anastasia

nobilissima romana filia pre
toreti illustris et
gentilis a matre
sua fausta xpiana et a sancto
chryfogono in fide xp̄i erudi
ta est: que tēpoze diocletiani
martyrium passa est. Nam tra
dita publico pagano in coniu
gem: languores simulans se semper ab eius cō
sortio abstinebat. Sed vir audicens eam cum
vna ancilla xp̄ians carceratis necessaria mini
strare: eam in artissima custodia recluserit: ita vt
etiam alimoniam denegaret. Que vincra sancto
chryfogono amarissimas epistolas destinabat:
ille nō cōsolator: itas remittebat. Inter hec vir
eius moritur et sancta a carceribus liberatur.
Hec habebat. iij. ancillas sorores et virgines. s.
agapē: thymoniam: et hyrenā. Quas vrbis prefe
ctus dulcius vri xp̄ianas renuit: et eas nolētes
consentire sibi nec dñs sacrificare martyriū pa
ti fecit: vt habeatur. iij. non. aprilis. Post qua
rum passionē anastasia de consensu diocletia
ni comprehendit: vt si eam sacrificare faceret in
conjugiū haberet. Quam cum ductā in cubicu
lum amplexaretur subito cecus efficitur et ad
deos accedens si a cecitate liberari possit sci
scitatur. Qui eos cōtra se indignatos auduit:
eo q; anastasia contristavit. Et rediens domum
inter manus ducentium exspiravit. Post hec
anastasia ab eius successore detenta est. Qui au
dito q; multas possessiones haberet: eidez sua
dere cepit: vt si vellet libere christianitate per
frui possessiones suas sibi daret: et tūc vera chri
stiana esset: eo q; xp̄us oia eroganda iussisset.
Que cum eadem responderet: facultates pau
peribus: non autem diuitibus erogandas: dñs
carceri fame cruciāda tradit: s; a sancta Theo
doza: que iam martyrium passa fuerat: duobus
mensibus celesti pane reficitur. Tandē cum du
centis virginibus ad insulas palmaras ducta
est: vbi multi xp̄iani fuerāt relegati. Unde post
aliquot dies a prefecto renocata et ad palos li
gata ignibus cōcrematur: ceteris nō diversis
supplicijs perimuntur. Inter quos vnus erat
qui pluribus diuitijs spoliatus dicebat: saltē
xp̄m sibi auferri non posse. Corpus autem san
cte anastase in eius viridario quedam apollo
nia sepelitur: vbi postmodū in eius honore ec
clesia fabricata est. Passa est autem. viij. kalen.
ianuarij circa annum domini. cclxxx.

De sancta Eugenia virgine et mar. Cap. iij.

Eugenia fi

lia philippi nobil
lissimi romanoz
fuit tempore va
leriani et gallien
imperator: qui quidē philipp
pus a senatu prefectus alexā
drie cōstitutus claudiam vro
rem suam: et filios adiurum et
sergium ac filiam eugentiaz se
cum duxit. Que eugenia vnā cum protho et hia
cyntho cumuchis et seruis suis studēs omnibus
liberalibus artib; erudita: anno. xv. etatis sue
ab aquilino aquilini consulis filio in conjugiu
petitur: sed ipse ab eadē in vtrū contēntur. Et
dum in libris apostoli studisset aō tam chri
stiana prothū et hiacynthū conuertit. Et assūm
pro habitu viri ad monasterium monachorum:
quod erat extra ciuitatē alexādrice: quibus per
mittebatur a paganis ibidem habitare: ipa ac
cessit: et se virum simulās cum protho et hiacyn
tho fieri monachus postulavit. Quam abbas
helenus per spiritū feminā cognoscens eaz nō
hiloninus de virili animo cōmendauit: et ipam
vna cum socijs monachos fecit: que in dei timo
re permansit: et eugenius vocatus in sanctitate
vite perseverans: post abbas obitum in regi
mine successit. Parentes igitur eā dudū requi
rentes et nō inuenientes lugebāt: sed vates gē
tiliū vaticinantur filiam et socios inter duos
translatos. Qua de re pater filie imaginem fe
cit: et eam vt deā adorari mandauit. Tempo
ris processu dū matronā melanthiā noīe euge
nia oleo perungens a quartana liberasset. Illa
fratre eugenium virum esse arbitrans: eūq; se
plus visitās in eius amore exarsit: et cogitās
qualiter secum cōmiseri possit: languore simu
lans pro eo misit. Quem tanq; virum dum illa
osculis et amplexibus ad cōcupiscentiam pu
caret: eiq; amorem suūz panderet: et ille sermo
nibus et acerbis facinus omnimode recusaret:
cōfusa mulier et dubitans ne eugenius factum
proderet: et sic verecūdiā ipa incurreret: clama
re cepit: q; se eugenius voluerit violare: pefe
ctūq; philippi adijt: et de crimine eugenii accu
savit. Tunc prefect; ira accensus tā ipam q; cū
ctos xp̄ianos repertos cōprehēdi iussit: dicēz
statuit: quo oēs inuenerēt morib; bestiarū. Eu
geniūq; sibi astantē interrogat: an xp̄us adulte
ria doceat. Tuncq; hoc virgo cōmississe negasset
et melanthia seruos et ancillas prout ab ea do
cti fuerant: testes adhibuisset. Eugenia pro de
fensione veritatis: et ne christianū nomen falsi
tate confundere: a summo vsq; deorsum corāz
prefecto vestem scidit: et se feminam esse osten
dit: eugeniā videlicet philippi filiam et socios
prothum et hiacynthum omnibus declarauit.

De sanctis in mēse decēbris occurrentibus Folio, xvij.

Quoq; pater fillā cognoscēs cū mīre et fratris
bus in eius amplexus irruit: et pre gaudia la-
chrymas fudit. Delārbia autē euz oibus suis a
fulmine intercepta est. Sicq; eugenia parentes
et fratres ad fidem cōuertit. vnde et philippus
pfecturā deserēs a xpianis eps ordinat: quo p
martyriū assumpto claudia cū filiis: et eugenia
romā rediit: vbi et vgo multos ad xpm puerit.
Quā pfect' nīcen' tentā fecit adduci ad tēplū
biane: vt sacrificaret. Sed duz eugenia oratio-
nem fudit: templum cum idolo subuersum est:
multis paganorū eam clamātibz innocentes.
Iussu igif pēdis ligato saxo ad collū eius in
cyberin iactat: sed sup aquas manens minime
mergit: inde in fornaces thermarū mittit: sed
igne extincto illa educit. Post hec p dies. xx.
sine lumine et cibo carceri mācipata: sed a xpo
eaz celesti pane reficiēte confortata est: qui die
quo ad thermas descēderat: pmissit eā ad cele-
stia subleuare. Die igif natalis dñi misso spicu-
latore a pfecto i carcere decollat: videlicet. viij.
kal. ianuarij. Eius corpus a xpianis iuxta vr-
bem in pprio p̄dio sepultū est. Ad cui' tumulū
dum mater oraret: eidē apparuit: eāq; pfortās
die dñico proximo in xpo pausatū nūciauit.
Que die sibi predicto ad xpistū migravit: et a
filiis adiutor sergio iuxta eugeniā sepulta est:
qui et post tempus multis paganorū conuersis
quieuerūt in domino: sepulti et ipsi a fidelibus
iuxta matrem et germanam.

De sancto stephano p̄thomartyre. Cap. iij.

Stephanus

prothomartyr vn' de
septem diaconib' ab
apostolis ordinatus est in mi-
nisterium viduarum: vt habet
Actū. vi. Crescente enim nu-
mero discipulorū conuersos eti-
gentibus aduersus cōuersos
ex iudeis murmurare ceperit:
eo q̄ despicerent i ministerio
quortidiano vidue eorum. Aduocata ergo mul-
titudine per apostolos decreuerunt eligere se-
ptem viros boni testimonij super tali opere cō-
stituendos: ad hoc vt ipsi oīnibus curis tempo-
ralibus depositis predicationi intentius vaca-
re possent. Sicq; elegerunt septē diacones pri-
mos: quorum prior: et primicerius exiit Ste-
phan' prothomartyr: philippus qui eunuchus
baptizauit: et fuit episcopus in thracia Asia: et
procorus qui fuit episcopus nicomedie bithy-
nie: et nicanor: et parmenas: et nicolaus:
qui postea apostatans hereticus fuit: a quo et
nicolaite dicuntur: et ozantes eis manus impos-
uerunt: et diacones ordinauerunt. Stephanus
autē plenus gratia et fortitudine: faciebat
signa magna in populo: inuidentes igif sibi iu-
dei: triplici modo eum superare studuerūt: scilicet

licet disputatione: restū productione: et tormē-
torū illatione. Et in qualibet pugna adiutor. iū
de celo sibi datum est. In prima datus est ei spi-
ritus sanctus: qui faciendam ministravit. In se-
cunda vultus angelicus: qui falsos testes cōsu-
tauit. In tertia christus visus est adiuuare pa-
ratus: qui martyre confortauit. ¶ Pontif ergo
prima pugna. Surrexerunt autē quidā de syna-
goga libertinorū: id ē de seruitute manumisso-
rum et cyrenensium et alexandrinorū et disputā-
tes cum stephano. Ecce primū p̄lium. Et non
poterāt resistere sapientie et spiritui qui loque-
batur. Ecce adiutorius. ¶ Pontifur post hoc se-
cunda pugna. Quia miserūt falsos testes:
qui eum accusabant de blasphemia in deum: in
moysen: in legem: et in templum. Ecce secundū
p̄lium. Et intuentes in euz omnes qui sede-
bant in consilio videbant faciem eius tanq̄ fa-
ciem angeli. Ecce auxiliū. Deinde pontifur se-
cunde pugne victoria. Nam p̄ncipe sacerdotū
eum interrogantem: si hec ita se haberent de
quattuor: blasphemis sibi ipositis se excusat.
¶ Primo de blasphemia in deum: dicens deuz
qui locutus est patribz deum glorie fuisse.
¶ Secūdo de blasphemia in moysen commen-
dans moysen: a seruoze zeli: quia percutientes
iudeum egyptum interfecit ab operatione ma-
raculozum: que in egypto et deserto ostendit: et
a familiaritate dei: quia cum deo locutus fuit.
¶ Tertio de blasphemia in legem. Nam com-
mendat legem: ex parte dantis: qui fuit deus:
ex parte ministratis: qui fuit moyses: et ex par-
te finis: qui dat gratias. ¶ Quarto de blasphe-
mia in tabernaculum et templū: commendans
tabernaculum quod fuit: a deo fieri preceptū:
in visione ostensum: a moysē perfectum: et arce
testimonij cōtentium: templum autē dixit ta-
bernaculo successisse. Hec omnia legentibus
rectum Actuum septimo: satis patere possunt.
¶ Ultimo ponitur tertia pugna. Nā audientes
hec dissecabant in cordibus suis: et stridebant
dentibus in eum: quasi iam illum animis lapidā-
dantes. Quos beatus Stephanus tribus mo-
dis conatus est corrigere: scilicet ¶ Primo pu-
dore eis duritiam cordis et necis sanctorū se-
uitam inproperans. Dura inquit ceruice et in-
circūcis cordib' et. Et increpabat eos q̄ sp̄s
ritui sancto resisterūt: q̄ prophetas persecuti
sunt: et q̄ crescere malicia eos occiderūt. ¶ Se-
cūdo correxit eos timore: per hoc q̄ iesum stan-
tem a dextris dei perhibuit: quasi ad suū adiu-
torū preparatū. Ecce inquit vidēo celos aper-
tos et. quod audētes iudei clamātes voce ma-
gna continuerunt aures suas: quasi blasphe-
miam abhorrentes: et impetū facientes in euz:
et eicientes eum extra ciuitatem lapidabant:
quorū priores testes lapidare incipientes fm
legem: vt expeditiores essent deposuerunt ve-
stimenta sua secus pedes Saul adolescentis:

qui manibus oim lapidabat. **T**ertio correxit eos amore: dicit pro se et pro ipis oravit: pro se: ne passio sua plangere: dices. domine accipe spiritum meum. p ipis: ne sibi peccatum imputaret. Nam postis gentibus clamavit voce magna dicens. Dne ne statuas illis hoc peccatum. Et vide amorem mirabile: quia pro se orando stetit: pro lapidantibus genua flexit: pro se silenter oravit: p illis voce magna clamavit. In hoc etiam christum fuitatus in passione: qui pro se oravit dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. et pro inimicis dicens. Pater ignosce illis: non enim sciunt: quid faciunt. Et cum hoc stephanus distiteret: obdormiuit in dno. Tulus corp? gamaliel et nicodemus occulti xpi discipuli in agro ipsius gamalielis sepelirunt: et fecerunt planctum magnu super eum. **E**t celebrat hoc festus ab ecclesia sequenti die post natiuitate dni: scz. vij. kalen. ianuarij. Reuera tam lapidatio sancti stephani facta fuit eodez ascensionis anno. iij. videlicet nosi. augusti. quo die festu inuentionis eius celebrat. Inuentio aut ad istam contigit vij. kalen. ianuarij. Ecclesia tamē hec festa commutauit duplici de causa. **P**rimo: quia vr dicitur in smone Augustini. besterna die dnus natus est in terris: vr stephanus hodie nasceretur in celis. **S**ecundo: quia ppter festu natiuitatis dni precedens festum inuentionis solentius celebrat q festu passionis: quod incouenies erat: et ob hoc festa mutata sunt: vr dies passionis eius solentius celebratur.

De sancto Dionysio papa et martyre. Cap. v.

Dionysius papa et martyr: cuius genus no inuentur. **S**exto secundo in episcopatu successit: et sedit annis. ij. et mētib? iij. qui vr dicitur ado fidei documentis sub claudio secundo impatore clarus effulsi. **H**ic in vrbe diuidit petias: singulis singulos dans presbyteros ppter penitentes suscipiendos et ppter baptisma. **H**ic etiam petias et cimiteria per regiones diuisit: et unicuique ius proprium statuit: mandans vr singuli terminis suis contenti essent: et alienos non usurparent. **Q**ui et martyrio coronatus: sepultus est cu fratribus suis. vij. kalendas ianuarij: et cessauit episcopatus dies. viij.

De sancto Marino martyre. Cap. vi.

Martinus puer et martyr: passus est in vrbe sub prefecto martiano: q fuit fil? senatoris et primarij ciuitatis. **H**ic a prefecto tentus du se xpianu psereret. **P**rimo qdē extensus et loris durissimis dorso et ve-

tre flagellat? deinde victus in custodia missus est. die no sequenti eductus equuleo suspenditur: et ungulis laniatur: postmodum sera lignea et machina lapidea alligatur: vr membra eius uiderentur. **S**ed dum tracta machina puer ille sus permaneret: in arborem scissas immittit: vr constrictus spiritum exhalaret. **D**ei tamē virtute arboze in duas partes diuisa: craticule accese superponitur: pluboq? perfunditur liquefacto: motq? nutu dei fluuius aq in duas ignis calorem extrinxit. **P**ost hec supplicio commetariensi traditus est: a quo in frizorio acciso mteitur: sed roze celesti refrigerat. **D**emde a prefecto martiano in caldarium plenam piece liquefacta factatur: que hincinde ebulliens sanctus dimisit intactum. **P**ater hoc in harenario bestis subiectus est: et leone quidem collum eius leniter amplectante: leopardo pedes lingente: parda cum trigide manus ipsius osculabatur. **L**eena no et vsus queueses sancti dlaniare ceperunt: confestim extincte sunt. **P**ostmodum in flammis infectus dum illesus exisset in caminu ignis missus est: cu quo duo angeli descenderes eum inultu die sequenti eduxerunt. **N**ouissime autem dum a prefecto suusus se deos adorare velle simularet omni populo romano vocato statnam serapis orans in puluerem redegit: que prefectus decollari precepit. **C**orpus ei? in precipitium mitti: vbi et latronus corpora scabatur: vr sepultura careret. **O**tra autē tempestate curz coruscantibus nimis fugientibus ministris a sancto theophilo epo corpus raptu digna veneratione sepultu est. vij. kalen. ianuarij. **M**artian? aut pro hoc scelere et alijs a deo percussus vermibus et ipsius ebullientibus ore infelicem animam exhalauit.

De sancto Iohanne apostolo et euangelista. Cap. vij.

Iohannes apostolus et euangelista que iesus amauit plurimu: fillus zebedei fuit et frater iacobu maioris: que christus vocauit de nuptijs: q supra petrus domini in cena recubens finera euangelij de ipso sacro domini pectoris fonte potauit: et ceteris apostolis fugientibus magister nunq in passione deseruit: cui et iesus in cruce moriens matrem virginem virginu commendauit: et post eius ascensionem vsq ad obitum virginis ad eius semper custodiam permansit: vr dicit Hieronymus. **H**uius vitam sucler? episcopus discipulus eius scripsit. **H**ic apostolis ad predicandum diuisis apud asiam predicauit: vbi et multas fundauit ecclesias. **Q**ui sub secunda post neronem persecutione christiano:z quam

uit: et ceteris apostolis fugientibus magister nunq in passione deseruit: cui et iesus in cruce moriens matrem virginem virginu commendauit: et post eius ascensionem vsq ad obitum virginis ad eius semper custodiam permansit: vr dicit Hieronymus. **H**uius vitam sucler? episcopus discipulus eius scripsit. **H**ic apostolis ad predicandum diuisis apud asiam predicauit: vbi et multas fundauit ecclesias. **Q**ui sub secunda post neronem persecutione christiano:z quam

De sanctis in mēse decēbris occurrētibus. Fo. xix.

domitianus exierat: apud ephesum a consule
cōprehensus et romā ductus: dū apud portā la
tinam in dolio seruētis olei missus illesus ex
iisset: vt in alio ei^o festo. ij. noi. maij dicitur. ab
eodē p̄consule in parthos insula relegat^o apo
calypsum cōscripsit. Eodē autē anno domitian^o
a senatu romano interfectus est: oīaq; ei^o acta
et per ipm̄ et eius officiales iudicata cassata fue
runt. Sicq; factum est: vt sanctus iohānes qui
cū iniuria ad exiliū fuerat deportatus: cū hono
re ad ephesum redactus esset: oī populo sibi oc
currente et clamāte: benedictus qui venit in no
mine dñi. Et n̄ aūt ingredere^o ciuitatē dioniana
eius disciplina: que aduentus ip̄ius desiderio
fuerat fatigata: efferebat mortua stentibus et
lamentantibus grauit̄ tam parētibus q̄ pau
peribus orphanis et viduis: quibus indigētib^o
ministrabat. Apostolus ergo feretrū iussit de
poni: et corpus resoluī: eaq; pp̄rio nocte vocās:
mandauit vt surgeret: et domū rediens reflecto
nē sibi prepararet. Que statim quasi nō de mor
te: sed de somno vocata surrexit: et iussa perfe
cit. Ad qd̄ miraculum multi cōuersi sunt. Al
tera die craton phus vt ostenderet qualiter mū
dus esset contemendus duos fratres iuuenes
distillinos omnib^o venditis diuis gemas eme
re fecerat: easq; in cōspectu populi frangi iussit
serat. Quod videns apostolus philo sophū ad
uocauit: et talē mundi contempnū dānauit: tum
q; ore hominū laudaretur: et ad deo reproba
tur: tum q; sine villo merito fiebat: eo q; sua pau
peribus non largirent^o: ostendens mundū esse
contemndū facultates hoīs pauperib^o ero
gando. Sed dum phus post disputationem ad
hoc deuenisset: vt si iohannes gemas contra
ctas reintegraret: craton eius dictis fidem ad
hiberet. Apostolus oratione fusa fragmēta gē
marū colligens ip̄as consolidauit: statimq; cra
ton cum duobus iuuenibus xpo credidit. Illi
no iuuenes gemis distractis precii pauperi
bus erogarunt. Aliorū exemplo duo alij iue
nes cunctis pro xpo datis discipuli iohannis
effecti sunt. Sed die quadam videntes seruos
olim suos vestibus fulgētes: et se vili pallio cō
tectos contristari ceperunt: quod iohānes per
spiritū cognoscens precepit: vt ad nemus et lit
tus accederent: sibiq; lignorū fascēs et lapil
lis apponarent. Et facta oratione virgas in au
rum: et lapillos in gemas conuertit: quas eisdē
apostolus tradidit dicens: vt per dies septem
aurifices oēs et gemmarios circuitēt: et aurū ac
gemmas probari facerēt. Qui post dies septem
reuerſi dixerūt: omnes illos operarios concor
dari se nunq; tam purum aurū et tam preciosas
gemas p̄perisse. Tunc apostolus predicta oīa
sibi tradens dixit: vt trent et possessiones distra
ctas redimerent: et abinde diuites essent: vt in
perpetuū mendicarent. Et quia non vult deus
coacta seruicia: pro libito gauderēt libertate

sua. Et introducta xpi parabola de diuīte epi
lone et lazaro vlceroso: cepit apostolus contra
diuitias multa predicare. Contigit autē stacreeū
quendā iuuenē qui triginta diebus ante vrozē
duxerat deferrī mortuū tumulandū: que apo
stolus matris vidue et parentū precib^o et lachry
mis cōpassione motus: orans a mortuis susci
tauit: et suscitato mandauit: vt que in alio secu
lo de duobus illis iuuenib^o viderat enarraret.
qui multa de paradisi gloria quam ip̄i amisse
rant: et de penis inferni quas acquirerant:
prouit sibi ostensum fuerat corā omnibus pate
fecit. Propter quod iuuenes cōpuncti vna cum
stacreo resuscitato: pedibus apostoli prooluti
diuinā misericordiam imploabant. Apostolus
ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam
imposuit: qua peracta gemme et aurum in prio
rem materiam virgarū et lapillozum redierūt:
quas iuuenes ad sua loca pristina reportātes:
in dei seruitio perseuerarunt: et ceperunt cum
apostolo miraculis coruscare. Et dum tora ci
uitas ephesiorum iohannem extollerent: pon
tifices idolorum seditionem in populo excita
runt: ita vt a multis de plebe iohannes trabe
retur ad templum diane: vt sacrificaret. Quib^o
ille hanc conditionē proposuit: vt aut ad inuo
cationem diane ip̄i ecclesiam christi diruerent
et ip̄e idolis sacrificaret: aut ip̄e ad inuocatio
nem xpi templum diane subuerteret: et ip̄i in
xpm̄ crederent. Et cum hūc sententiē maior
pars populi consensisset ad preces iohannis:
omnes templum exeuntes a longe steterunt: et
orante apostolo: templum funditus corruit: et
imago diane penitē cōminuta est. Aristodem^o
autem pontifex idolorū seditionem in populo
concitauit. Quem dum iohannes interrogaret
quomodo ip̄m placare posset: respondit ei: si ve
nenū bibens: quod ille sibi porrigeret: illesus
permaneret. Et cum apostolus acquiesceret ar
istodemus vt eum a poculo subtraheret vel sal
tem deterreret: duos viros impetrauit a procō
sule qui fuerant decollandī: quibus venenum
potandum corā omnibus tribuit. Quod vt illi
biberunt: confestim spiritū emisserunt. aposto
lus autē calicem accipiens et signo crucis se
muniens venenum bibit: et per tres horas ob
seruatur nullam lesionem incurrit. Et dum po
pulus xpm̄ verum deū clamaret: Aristodemus
adhuc obstinat^o apostolo instabat: vt si veneno
defunctos excitare posset ip̄e. p̄culdubio ip̄o
crederet. Cui iohannes pallium suum dedit et
ipse in tunica mansit: eisdēq; iussit: vt inuocato
xpi nocte palliū super corpora defunctorū pone
ret: eisdēq; vt resurgerent mandaret. Quod
dum ille fecisset illico surrexerunt. Sicq; pon
tifex cū omni familia et parentela et multitudine
diue maria cōuertitur: et xpm̄. missū virozū exce
ptis puulis et mulierib^o a beato ap̄lo baptizā
tur. Reperit in .x. libro hystorie ecclesiastice

Liber

¶ apostolus quendam iuuenem ferocem conuersum: cuiusdam episcopo depositi nomine commendauit: et ad partes alias accessit: post alius quod tempus iuuenis relicto episcopo: factus est princeps latronum. Rediens apostolus depositum reperit: et episcopus de pecunia intelligens quasi ignarus obstupuit. Cui apostolus de iuene sibi commendato se querere declarauit. Et dum episcopus iohanni cum rubore factum narrasset: Apostolus eum increpat eo quod malum suo deposito custodem dimisit. Equum sibi parari iussit et ad montem: ubi iuuenis erat: festinus properauit. Quae iuuenis statim recognoscens pro verecundia equum ascendens fugiebat. Apostolus senectutis oblitus equum calcantibus uisus: et fugientem uocauit: et ne patrem suum fugiat uel expauescat: post ipsum clamabat. Et ut ad penitentiam rediret dulciter admonebat offensus se pro eo christo responsurum: compunctus iuuenis reuertitur: et cum lachrymis conuertitur: et ab apostolo benigne suscipitur: et in uirtutibus perseverans tandem a magistro episcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam ubi supra: quod cum Johannes ephesi balneum lauandi gratia introisset: et ibidem cerinthus hereticum inuenisset inde protinus exiit: quo egresso balneum cecidit et hereticum cum suis oppressit. ¶ Pre-dicationem autem suam miraculis confirmabat: ita ut tactu uerborum eius egri curarentur: et demones fugerentur. Et ut dicit Iheronimus in sua decrepita senectate: uix ad ecclesiam discipulorum manibus ferebat: nec cum plura uerba dicere posset: ad quamlibet pausam hoc solum dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibi usque ad trahant tempora perseverans roratus aie fundauit et rexit ecclesias. ¶ Et cum esset annorum lxxvij. secundum isidorum. lxxvij. a passione domini anno apparuit ei christus cum discipulis alijs: qui facti omnes ad celestia migraverant: eumque ad eternas copulas inuolauit: et dominica futura die ad se illum venturum esse praedixit. ¶ Igitur in subsequenti dominica omni populo ad ecclesiam conueniente: que in eius adhuc in carne agentis nomine fuerat fabricata a primo pulloium cantu usque ad sextam predicauit eiusdem: hortans illos: ut in fide essent stabiles et in mandatis seruantes. Post hec iuxta altare foueam quadratam fieri iussit et terram extra ecclesiam iactari. In qua beatus euangelista descendens et panis manibus gratias deo egit: et oratione deuotissima fudit. Qua finita ranta super eum lux emicuit: quod a nemine uideri potuit. ¶ Recedenteque lumine fouea reperta est magna repleta: quod ibidem usque hodie generat. Ita ut in fundo foueae instar minute harenae scaturire uideatur: sicut in fontibus fieri consuevit: propter quod ipsum in corpore et anima celo assumptum plurimi asseuerant. Eius depositionis dies ab ecclesia celebratur. vi. kalen. ianuarii.

Secundus

De sancto maximo episcopo alexandrino. Cap. viii

Maximus episcopus alexandrinus fuit. Qui satis clarus et insignis de titulo confessionis factus est. Qui et in pace quiescit. vi. kalen. ianuarii: apud eandem

urbem condigne tumulatus. hec vsuardus.

¶ De sancto Maximo episcopo taurinensi. Cap. ix.

Maximus episcopus taurinensis. clarus tpe honoris impatoris: qui

in homelijs et sermonibus copiosus: et in ecclesia declamandis studuit eleganter: uir in diuinis scripturis intentus: et ad plebem instruendam sufficiens. In apostolorum laudes

et iohannis baptiste et generales omnium martyrum homelias et tractatus edidit. De sancto Eusebio Cersellensi. duos tractatus composuit. Et sancti Eyphtiani spalem de baptisimo gratia. Librum de auaritia et hospitalitate. De defectu lune. De elemosinis. De ieiunio seruorum dei generaliter. De ieiunio speciali quadragesime. De eo quod in Esaya scribitur. Laupones tui miscet uino aqua. De passione domini. De iuda proditore. De cruce domini. De sepulchro eius. De resurrectione ipsius. De accusato et iudicato domino apud Pilatum. De kalendis ianuarii. Composuit etiam homelias plurimas: uidelicet. De natiuitate domini. De epiphania. De penthecoste. De hostibus carnalibus non timendis. De gratia post cibum deo agenda. De penitentia nuntiat: et alias multas. Quiescit autem honore et theodosio iunior imperantibus.

¶ De sanctis innocentijs martiribus. Cap. x.

Innocentes

martyres ab herode ascalonita interfecti sunt. Tres enim fuerunt herodes propter eorum infamiam crudelitatem famosi. Primus fuit herodes dicitur ascalonita: sub quo na-

tus est dominus: et pueri occisi sunt. Secundus fuit herodes antipas: qui iohannem decollauit. Tertius agrippa qui iacobum occidit: et petrum incarcerauit. ¶ Herodes ergo ascalonita fuit filius antipatris idumaei: qui nepos regis arabum dicitur: et qua hunc filium habuit herodes: ut dicitur in historia scholastica: qui postmodum ascalonita dicitur.

De sanctis in mēse decēbris occurrentibus Folio. xx.

etus a cesare augusto primus ex gētibz iudee regnū accepit. et tunc ablatū est sceptrū de iuda iuxta pphētā iacob. Dicitur sex filij nati sunt scz antipater: alexander: aristobolus: archelaus: herodes antipas: et philippus. Alexandrū autē et aristobolū ex eadem matre iudea genitos romā misit liberalibz artibus imbucndos: q̄ facti acerrimi oratores de susceptione regni euz p̄re cōtendebant. Pater nō antipatrē illis p̄ponere saragebat. Et q̄ illi de patris morte tractassent ab eodē relecti: cesarē adēit de patris iniuria cōquesturi. ¶ Interea magi hierusalez venist: et de ortu regis iudeoz q̄runt. Herodes hec audiens turbat: timēs ne de iudeoz semine natus esset: qui ipm alienigenā expelleret. Rogatq̄ magos: vt inuentū regem sibi renūciēt: simulans se adorare velle: quē perdere iam cogitabat. Verūtamen magi per aliā viā reuersi sunt in regionem suā. Videns herodes eos nequaquā se reuerfos: stelle visione deceptos ad se redire erubuisse putant: et ideo ab inq̄sitiōe pueri antinū renoucauit. Sed audito que pastores dixerant: et que symeon et anna prophetauerant: vehementer timuit: et se a magis illis cognouit. Et exiit de nece pueroz: qui erant in bethleē tractare cepit: vt cum eis illum quē ignorabat: occideret. Et ad monitionē angeli ioseph cum puero et matre in egyptū in ciuitatem hermopolim fugit: ibiq̄ septē annis vsq̄ ad obitū herodis permāsit. Ingresso igit̄ dno in egypto fm esate pphēciam. Uniuersa idola corruerūt. ¶ Refert cassiodorus in tripartita hysto. q̄ in hermopolit̄ debeade dicit esse arborē quā vocat p̄didis valēs in salutē egrozū si fructus vel folia vel cortex collo languētis alligat. Hec arbor vsq̄ ad terras inclinata virginem cum filio fugientē adorauit. ¶ Dum igit̄ herodes de nece pueroz disposeret: a cesare citat̄ est filiozū accusationibus respōsurus: qui cum per tarsū iter faceret: intellexit q̄ magos naues tarsenim transiissent: quas oēs in spiritu vehemētis combussit: vt fuerat predictū. Et dū ipse corā imperatore disputās contra filios obrinussit: et in regnū confirmatus audacior factus esset: reuersus hierusalē occidit oēs pueros q̄ erant in bethleē: a binatu et infra: fm tempus quod exquirit a magis. I. infantibus duoz annozū vsq̄ ad pueros vnius noctis. Didicerat enim a magis ea dicit: qua eis stella apparuit dominuz natū esse. et quā annus fluxerat ex quo romā iterat ipm amiculū et aliquozū dierū supra esse credebat. Ideoz supra etatem eius vsq̄ ad bimōs descendit in pueros. In qua p̄secutione centū et quadragintaquatuor milia infantes interfecti esse creduntur: qui et in apocalypsi cap. xliij. describunt. Inter quos dei iudicio vnus paruulus filius herodis ad nutriendū tradit: ignozanter a caruiscibz occisus: vt dicit Macrobius. ¶ Herodes autē de tāto scelere a deo acriter

ter punit̄ est: vt in scholastica hysto. dicit. Et q̄ multos orbauerat filiis: ipse suis miserabiliter orbaref. Nam alexāder et aristobolus iterū p̄ suspecti confessi sunt ab eo contortū: q̄ tonsorū pecuniā pmiserant: si eū iugularer. Ob hoc pater iratus eos occidit fecit. Antipatrē autē futurum regem constituit: et eidē herodē antipam substituit. Et cū herodem agrippā et herodiadem vrozem philippi: quos et aristobolo susceperat: paterna dilectione foueret. His duabus de causis antipater contra eum odiosus concepti infantū q̄ cū veneno perimere attentauit. Ad sentens herodes eū in carcerem posuit. Ipse autē annoz. lxx. grauissimā infirmitarē incurrit. Nam febre valida purgine corpis colli contritus tormētis: pedū inflatōe: vermescētibz testiculis: itolerabili fetore et crebro abelitu toraq̄bat. Audiēs q̄ iudeos mortē suā cū gaudio expectare nobles multos iudeoz carcerant: mādās salome elus soroz: vt cū spirita emitteret: omnes decentos occideret: vt sic omnis iudea ipsum desereret vel in vita. Et euz sumpto cibo iuxta morem suū pomum purgare velle: quem comederet: tenēs manu gladiū ruffi violētra figatus seipm percussit: non tamē totaliter se occidit: eo q̄ a consobrino aliq̄lter detēfuit. Et cū fontē in aula de morte regis p̄curreret: et antipater se relaxādū exultaret. Herodes hoc audiens eū occidit fecit: et archelaum post se regnaturū instituit. Sicq̄ post dies q̄nq̄ infelicitissimus vitā finiuit. Salome autē soroz ei⁹ oēs quos rex occidit mādauerat relaxauit. Innocētes autē martyres sub dievno passi ab ecclia recolunt: videlicet. v. kalen. ianuarij.

De sanctis Eutyrio et Florentio confessoribus. Cap. xl.

Eutyrius et florentius

rius serui dei circa tēpora gothozum in nurstie partibus floruerunt: quozū primus actine vite et predicationi: secundus contemplatiue et orationi vacabat. Eutyrius nō in abbatem cuiusdā monasterij in partibus illis positus electus: lz dudum reueret: tamē pro salute proximi animatus consensit: et solū sociū dereliquit. Florentius ergo solus existens orauit ad dominū vt sibi confortium aliquid largiref. Mozq̄ ante fores cellule visum repperit: demisso capite nihil feritas ostendentē: quasi ad viri dei obsequiū preparatus. Qui vlr impulsit vt quatuor vel quinq̄ oues q̄s habebat ad pastū duceret et custodiret: et ad sextā vel nonā horā rediret. Qui iussa cōplens pastoris curā gerebat: et hora sibi semp assignata cū ouibus redibat: et quas māducare cōsueuerat: pascebat oues bestia ieiunia: atq̄ in omnibz mādarozū dei obrēperabat: vt neq̄ ad sextā iussus rediret ad nonā: neq̄ ad nouā iussus

rediret ad seclā. Sed dux tanti miraculi fama crebresceret quattuor ex discipulis eurytū q̄si inuidentes: q̄ eorū magister miracula nō faceret sicut florentius faciebat: vsūm latentē occiderunt. Quem die altero percussum sanctus inueniens: dolens admodū inquirēs diligeret: qui fuerant occisores cognouit: fratruq̄ maliciam et vsū consocij mortē deplorans. Quē eurytius ad se deductū consolari cepit. Florentius nō in precās se habere spem in deū aiebat: q̄ in hac vita vindictā manifestā reciperet: qui nīl se ledentē vsūm eius occiderāt. Et post dies modū eos quattuor monachi qui vsus occiderāt: elephantie morbo percussū mēbris putrescentib⁹ interierūt. Quō sanctū florentius omni vite sue tempore flebat: q̄ exauditus fuerat: et se quodam modo i eorū morte homicidā reputabat. ¶ Diaconus quidā ad eū veniēs vt se eius orōnibus cōmēdaret cellulā eius serpētib⁹ repperit in circuitū plenam: et timens sanctum inuocauit. Qui egressus orauit: et cū nimia serenitas eēt: subito monstrū factū est: quod serpētes omnes interemit. Quorū tot aues venerūt quorū serpētes occisi fuerāt: et singule singulos rapientes asportarūt. ¶ Eurytius nō magis post mores miraculis claruit. Inter que illud precipuū fertur: quod vsq̄ ad longobardorū rēpa p̄durauit. Nam quoties pluua deficiente esu nimio terra exurere: ciues vrbis tunicam illius leuatā circumferebant: cum qua dū per agros orātes pergerent repente pluua tribuebat: q̄ plene terrā saturare potuisset. Quēnti autē in christo sanctus eurytius. v. kalen. ianuarij. quo etia dē festum consocij florentij in illis partibus colebatur. Hec Gregorius. iij. dial. ca. xv.

¶ De sancto elphego ep̄o et martyre. Cap. xij.

Elpheg⁹ cātuarieñ.

archiep̄s et martyr floruit tempore Henrici secūdi imperatoris. Qui nobili genere: literarū scientiam imbutus: in loco qui dicitur balneus adhuc iuuenis se inclusit: et heremiticā vitā ducēs postq̄ plures discipulos cōgregauit: monasterium construxit: fratrib⁹q̄ p̄positū delegauit: se quoq̄ separatim in arca cellula posuit: maiora tamen quedā sibi delata corripiebat. Dum autē quidā effrenes monachi medijs noctibus in certo loco ieiunia comedētes frangerēt: vno ipsoꝝ repente defuncto strepitus maximū per cenobiū sonuerunt: vocesq̄ percutientius et percussū lamenta audita sunt. Quod sc̄tus audies monasterium intrās corpus defuncti in terra prostratū reperit: sc̄tus cōtūsum. Quod dum socij ceteri mane vidissent: compuncti ad penitentiā redierunt: et locū vbi corpus defuncti inuentum est: illum esse in quo deliquerāt p̄fessi sunt. ¶ In terea defuncto ventono ep̄o dum pro electione

multi desiderēt: sancto dūstano archiep̄o apparuit sanctus andreas apostolus qui ei elphegū elegendū imperauit. Et dum ille visa narrasset vora omnīū in elphegū cōcurrerūt. Qui fact⁹ ep̄iscopus mira se penitētia affligebat: et pauperibus liberaliter erogabat: reuelatur quoq̄ sancto dūstano elphegū sibi successozē futurus quod anno dñi. cvj. impletū est elphego de ventona cantuarieñ. trāsato. Hic post dies paucos romā peregrinus adiens: dum aulonie hospitatus esset a quibusdā ex ciuitibus noctu eū inuadentibus oibus suis spoliatus et ex vrbē elect⁹ est. Necdum longe discesserat: et ecce subito tota ciuitas aulonie infamata. Quod illi cōspicientes et sanctū insequētes ablata sibi restituerē se offerunt: eiusq̄ misericordīā perit: eo q̄ diuinam ex hoc vitionē in se recognoscūt. Sanct⁹ igitur ad vrbē rediens orōne deuū: quod dictū mirū est: si anima prius in aere suspēdit: et post hec ab vrbē totaliter incenditū excussit: multiq̄ oblatio sola sua recepit: eosq̄ de sibi illata iniuria corripuit. ¶ Dum igitur danicū duce suo thurolo p̄trate pessimū tam mare britannicū q̄ terras p̄darent: a rege elpheredo: qui oīno ibellicus et pusillanimis erat enīcū nō valebat. Sanct⁹ autē archiep̄s hostes adhibat: captiuos redimebat: et multos sua doctrina p̄uertebat: ceteris nō in eum insanietes ipsū occidere satagebant. Eūq̄ hedricus p̄positus regni in quosdā olis fratris sui interfectores vindictā expeceret: et rex illos vtpote nobiles et qui illū vti p̄donē iuste se defendētes occiderent iure p̄tinere denegaret: indignat⁹ hedricus et danis cōfederatus cū multis de regno ciuitatē aggressus obseidit: eaq̄ plurimis bellis crudelitatis agitasit. Sanct⁹ nō elphego p̄lin horrabatur: sed p̄ctis exigentibus dū ciuitas ab hostib⁹ impugnat⁹: aduersarij p̄ murū disruptū introeūt: innocentes perimūt: domos spoliāt et incendunt. Quos sanct⁹ archiep̄s de pietate redarguens ab eisq̄ multis verberib⁹ cesus humero pene exciso: manib⁹ victis ad ecclesiā suā duell⁹: et in cōspectu ipsius tēplū infamata: monachi occidunt: et q̄truoꝝ solimodo capti viui dimittunt. Inde sanctū ad portā septentrionis in carceres asperimū vinculatus includit: ibiq̄ septē mēsis custodit. ¶ Tercū ira dei in hostes sc̄uere duo milia ex ip̄is pestilentia extincti sunt: ceteris graui infirmitate percussis: quod illi cernentes: eiusq̄ suffragia perunt. Pro q̄b⁹ dū orasset et panem benedictū eis dē tribuisset: omnes ex eo gustantes sanati sunt. ¶ Post hec autē dum ab archiep̄iscopo thesauros multos peterent: vt sic abeuntes ecclesiam suam in pace dimitterent: et ille omnino denegaret: dicens: que christi st̄sunt minime christi aduersarij cōcedendas: rursum in carcere clauditur. Enī diabolus in specie angeli apparens eum de carcere eduxit: et abire suadens: plures aquarum abluuiones

transire fecit. Desitante autē sancto an a bono angelo a martyrio p̄biberetur: oratiōe fusa dīa bolus euanuit: angelus sanctus assistit: et eū ad locum certaminis reduxit. Qui iuxta carcere existens: ab hostibus tētus pluribus plagis cōfossus: tādē cerebro percussus semiuiuus in carcere reponitur: vbi nocte a sancto dūstano et angelis sibi apparentibus cum luce nimia cōfortatur: et ad eternam gloriā inuitatur. Sic q̄ omnibus eius sanatis vulneribus vinculisq̄ solutis custodes hec videntes territi fugerūt. Nouissime autem martyri xpi iumento inpositus ab infidelibus secūdo militario a cātuarua ductus et lapidatus est. Lulus sanguine lignū aridum conspersum reuixit: propter quod miraculum dani corpus eius london. deportari permiserunt: vbi et sepultum est: et post annos decem incorruptum inuentum et vsq̄ in p̄sens durat: et sanguis recens ac hodie esset effusus. Qui passus est. v. kalen. ianuarij. die videlicet p̄cedente festum thome martyris: eius in pontificatu eodem et martyrio successoris.

De sancto thoma epo et martyre. Cap. xiiij.

Thomas canariensis archiepiscopus et martyr tempore ferdinandi imperatoris primi p̄ libertate ecclesie martirium passus est. Hic ciuitatis london. parētibz orator nobilibz in adolescentē annis litterarū et studio et honestatū operā dabat: quē

mater eius orbatā viro in virtutum sanctarum exercitatione et beate virginis deuotione specialiter informabat. Qui adhuc iuuenis liberilibz instructus: secularibus curis imprecatus cum plurima contra cleri honestatem gerit conspiceret: relicta seculare vita a sancto theobaldo canariensi archiepiscopo clericus effectus in eadem ecclesia modico post tempore archidiaconus est institutus. Et deinde ad eū instātiā henricus rex anglorum eundem cancellarium suū fecit: in quo officio strenne se gerens omnibus amabilem se prebebat: eiusq̄ ope et consilio multa contra ecclesie libertatem procurata fieri compefecerat. ex qua sola causa dictū officium de sui archiepiscopi mandato suis inuitus assumpserat. Quem adeo rex dilexit: vt post archiepiscopalem cathedram procurauerit sublimari: qui consecratus subito in vtrūq̄ altum mutatus est: carnem ciliatorum ieiunij macerans: non solum camissiam: sed etiam femoralia ciliata vsq̄ ad poplites deferrebat. Sanctitatem autem suam subtiliter occultabat: vt saluo honestatis rigore sub decentia vestitiū et apparatu vtilium confortaret se moribus singulo

rum. pauperibus munificus elemosinas conseruas: quas ei p̄decessor duplicauerat: ipse etiam duplices duplicauit: et ad hoc omnes sibi prouenientes decimas deputauit. Quotidie xiiij. pauperum pedes abluere: et refectos dantis cullibet quatuor argenteis remittebat. Sacerdos quidam quotidie missam de beata virgine celebrabat: eo q̄ aliam dicere nesciebat: q̄ accusatus ab archiepiscopo tanq̄ idiora ab officio suspensus est. Cum ergo thomas ad ciliatum suum affluendum sub lecto abscondisset: vt hora captata ipm latenter consueret. Beatavirgo sacerdoti apparuit: eiq̄ mandauit: vt ad archiepiscopum pergeret: eiq̄ diceret: q̄ illa ob cuius amorē missam dicebat: ciliatum eius quod est in tali loco consuerat: et seram rubeam de qua illud consuit pro signo dimiserat. Illa ergo domina sibi dicendo mitebat: q̄ p̄ byterio suo officium ablatū restituere debeat. Ad ille audiens obstupuit: et ita esse vt sacerdos retulerat inuenit: ac eidem celebrandum potestatem concessit. Cum ergo rex henricus archiepiscopum ad voluntatem suam insectere vellet: vt scilicet consuetudines quasdam: quas regis p̄decessores cōtra ecclesie libertatem habuerant: tam archiepiscopis: q̄ episcoporum suffraganeorū omnium scriptura et cōsensu expresso firmaret. Negās hoc fieri beatus thomas cōstantissime: manifestam in eis asserens libertatis ecclesiastice subuersionē cōtra se irā regis et principum non mediocriter incitauit. Quasdam autem vice sic ipse cum suis suffraganeis episcopis est arctatus: vt sibi mortis sententiā rex minaretur. Qui magno: vno viro de cepus consilijs consensum verbatenus prebuit: verum ex hoc cernens animarum periculum se ipsum mira penitētia afflixit: et ab altaris officio se suspendit: donec a summo p̄fice absolutus fuit. Requiescit deniq̄ rex: vt quod s̄bo dixerat scripto firmaret. Et dum contradiceret affectus est iniurijs et conuitijs ac damnis multimodis lacessitus. Deinde occasione contra eum captata pro administratione officij cancellarie coram seculari iudicio enocatur. Et dum nullo fori p̄uilegio nulla exceptione vel appellatione admissa contra ipsum seculares iudices ad regis instantiam sententiā proferre vellent. Sanctus dei crucē quā corde gestabat manu protulit: et crucifixum interpellans discessit clamantibus cunctis contra ipsum firmiter et proditorum suspēditio et incēdio dignum. Qui nocte duo magnates secreto intimarunt: q̄ in eius mortem multi proceres cōiurassent. Vir ergo sanctus magis ecclesie q̄ sibi metues: eo q̄ causa nondum pape innotuerat: et personalis persecutio videbatur: fugam cepit: et parua nauicula cum duobus clericis mare transiit. et senonas ventens a papa alexandro. iij. ibidē reperto honorifice suscipitur: et in monasterio

pontifici commēdatur. Rex quoque dum ad curiam romanam misisset: ut legati aliqui mitterentur: qui causam huiusmodi terminarent: a papa repulsam patitur: et ob hoc magis contra archiepiscopum concitatur. Unde omnia que erant sancti martyris et suorum diripuit: et totam eius progeniem et amicos exilio damnauit: nequaquam differens conditioni vel sexui ordini vel etati. Nam et mulieres in puerperio: et infantes in cunis: clerici et laici iuvenes et decrepiti in exilium acti sunt. Omnes qui poterant iuramento ascripti: ut se cantuariensi episcopo pseruarent: ut passionis gladio professus animum ad regis votum inuiceret. prohibitum quoque est clericis in toto regno: ne quis per ipso orationem in publico proferreret. Que omnia christi martyris contemnens inconstantia veritatis permansit immobilis: ieiuniis quoque et orationibus intentus pro ecclesia et regno continuo exorabat. Post hoc misit rex comminatoria quedam monachis pontificiensi. monasterium per quosdam abbates ordinis cisterciensis. que dum sanctus cognouit: nolens religiosi viris sui occasione dispendium imminere inde sponte recessit: et ad ludouicum regem francorum se commisit: qui eum humanissime tractauit. Deinde misso Hullelmo fenosi. episcopo ad sedem apostolicam procurauit: ut papa regem anglorum compelleret: quatenus archiepiscopum ad ecclesiam suam redire permetteret. Interim rex in despectum archiepiscopi procurauit: ut rursus gerius archiepiscopus eboracensis. in ecclesia cantuariensi. Henricum eius filium coronaret. Dum ergo summus pontifex regi mandasset sub excommunicationis et interdictionis pena canonica: quatenus archiepiscopum redire permitteret coactus rex assensum prebuit: et simulatam pacem cum archiepiscopo tractauit. Sed antequam rediret sibi a domino reuelatur: quod ad ecclesiam suam cum gloria reductus: post modicum per martyris palmam ad dominum esset migraturus. Et sic post. vi. annos exilio sui completos redire conceditur: et a cunctis cum honore suscipitur. Per aliquot dies ante ipsius martyrium iuuenis quidam defunctus: et postea miraculo se suscitatus dixit: quod usque ad supremum sanctorum ordinem deductus sedem vacuam inter apostolos vidit: quam cuiusdam sacerdoti anglorum audiuit a domino reseruatum. Rediens igitur pastor nobilis dum adhuc iura ecclesie: ut prius defenderet: et nec vi: nec precibus flexi posset: maiorem regis indignationem incurrit: et magnatum animos adhuc fortius contra se accendit. Et dum ex querela beati thome summus pontifex archiepiscopi eboracensis. excommunicasset: eo quod in ecclesia sua auctoritate propria imo temeritate nepharia regis coronasset filium: adeo cunctorum procerum animi contra sanctum archiepiscopum accensi sunt: quod eius

mortem quortidie procurabant. Et procedere furore ecclesie sue inepta edicto publico exire prohibitus est. Die igitur festum innocentium subsequente quartuor barones cum militibus armati ad ecclesiam suam veniunt et archiepiscopum requirunt. Et dum monachi ecclesie fores clauderent: iussit eas referari: et hostibus futurus christi hostia mori occurrit: se pro deo mori paratum offerens et ecclesie libertate. Et sic ex parte dei omnipotentis et sub anathemate mandas: ne suorum cuiusque lesionem inferret. Deo et beate marie et sancto Dionysio et ecclesie sue sanctis patronis seipsum commendans et ecclesie causam. His dictis gladiis impiorum imperitur: sacra capitis corona precipitur: ceorum cum sanguine per pavementum ecclesie spargitur: et sic martyris dominum consecratur. Anno domini. M. cxxiii. Dum ergo clerici corpus in feretro posuissent: et pro eo missam defunctorum inciperent. Angelorum chori astantes voces cantantium interrumpunt: et officium martyris inceperunt. Letabitur iustus. Inchoant et ceteri prosequuntur. Et sic martyrium honore venerandus: martyris reuerentia honorifice tumulantur. Sepultusque est in precioso tumulo auro et gemmis decorato in ecclesia sua signis et miraculis clarens innumeris. Passus est aut. iiii. kalen. Ianuarij.

De sancto Jesse patre dauid
Cap. xiiii.

Esse sine

Isai pater dauid prophete et regis et filius

berth filij bo

os et sancte Ruth moabitidis: in catalogo sanctorum patrum veteris testamenti idcirco ab hebreis ponitur: ut iosephus scribit: eo quod talibus et tam sanctis parentibus genitus: et tanti prophete pater fuisset sanctissimus arbitratur. Dicit de tribu Juda ciuitatis bethleem inde gena fuit: qui genuit septem filios: scilicet Heliab: Amis nadab: Symaha: Nathanael: Naddat: et Alson: minorem quoque genuit dauid: qui erat rufus et pulcher aspectu et decora facie: qui solus ex omnibus fratribus suis a spiritu sancto electus est: et a Samuele propheta diuino iussu preuentus atque ex pastoralis officio ad regni gubernacula miraculose promotus: ut habetur primo Regum Capitulo decimo sexto. Jesse autem patris dauid sepulchrum apud Bethleem monstrari iosephus qui supra commemorat.

De sancto Nathan propheta.
Cap. xv.

Arthan propheta in diebus dauid spiritu pphetico clariuit: et in diebus salomonis vita excessit: qui multa prefatis regibus diuinitus reuelauit. Dauid enim a dño missus de adulterio in bersabe commissio redarguit: eius prodicionem et homicidium quod de vita fecerat patefit. Et cum dauid compunctus se peccasse confessus est: dominum quoque peccatum suum remisisse misericorditer nunciavit: eius penitentiam indicit: et filium ex adulterio conceptum propter peccatum suum moriturum esse predixit: ut haberetur libro regum. ij. cap. xij. Salomoni quoque eo quod deos adorasset alienos uaticinatus est: ut historia scolastica tradit: quod dominus ad uersario suo et seruo decem tribus et regno traderet: eo quod a domino recessisset. Et si pphetia expressa nathan prophete conscripta non reperitur: quod tamen in quoque volumine gesta regis dauid scripserit ultimo capitulo primi libri parallelipomeon commemoratur. Hic propheta in catalogo sanctorum ecclesiastici scripturae. cap. expresso ponitur inter alios patres ueteris testamenti: quos sapiens laudare disponit. Hunc sanctum et precedentem regi dauid prophete premisit: quorum depositionis dies reperire nequiu.

De sancto dauid rege et propheta. Cap. xvi.

Dauid rex

israel et propheta non solum ab ecclesiastico capitulo. xlvij. et a sancto mathathia primo machabeorum. ij. capitulo in catalogo sanctorum connumeratur: sed etiam ab apostolis et euangelistis et alijs doctoribus et diuino volumine scriptoribus multis sanctificatus reputatur qui de numero illorum patrum creditur extitisse: qui cum domino resurgens beata etiam corporaliter immortalitate in celestibus uisum creditur. Hic de tribu iuda esse uel isai filius ciuitate berthelem oriundus et omnibus fratribus suis minus a deo electus est: ut de pastore gregis dux et princeps fieret plebi: et repulso saul a domino diuina iussione a samuele ppheta in regem inunctus est. Et exinde spūs dñi a saul discedens a dauid directus est. Adeo ut quodcumque saul a maligno spū agitabatur: dauid in cythara psalente miris ferebatur. Post hec dum philistiis israel impugnarēt: et habentes secum gygantem goliath populū dei ad singulare certamen pronocarent: cunctique gygantes impete re formidarent: solus dauid diuino agente presidio in funda et lapide percussit eum: et pstratus

proprio gladio interemit: propter quod saul in uide liuore audies qualiter cum victoria gloriose ciuitatem esset ingressus: emulus eius factus: cum omnibus diebus uite sue persecutus est: ita ut dauid hinc inde fugere pluries uix euaserit manus eius: que omnia diffuse tradunt in primo libro regum a capitulo. xvi. usque prope finem. Deinde saul in monte gelboe in pugna philistinorum cum ionatha eius filio interfectus: dauid consulto domino cum achinaam fezabelle et abigall olim uxo: e nabal carmeli coniugibus suis ascendit in hebron: ubi a sola tribu iuda inunctus in regem ab eadem in regno constitutus est: isboseth saul filio super decem tribus biennio regnante. Regnauit autem dauid in hebron septem annis et sex mensibus. Interfecto autem isboseth filio saul proditorie in domo sua: et omni parerela saul exterminata uerse tribus israel uentures ad dauid in hebron uenerunt cum tertio in regem super israel uersum: et extrunc regnare pacifice cepit super omnem populum hebreorum. Eratque annorum quinquaginta quando regnare cepit: et quadraginta annis regnauit. In hebron septem annis: et in hierusalem. xxxij. habuitque dauid filios qui nati sunt et in hebron: uidelicet amon de achinaam fezabelle: chisaa de abigall uxo: nabal: adalon filius macha filie ptolomei regis gessur: adonias filius agith: saphia filius abithal: fezra filius aegla. Hos quoque habuit qui nati sunt et in hierusalem: samua: et iobab: et nathan: et salomon: et hisbaal: et elisua: et nephec: et iaphia: et elisama: et elida: et helisphaleph. habuit quoque ioab principem militie strenuum et uictoriosum: et sadoch summum constituit sacerdotem: hierusalem quoque munuit arce: que postmodum dicta est munitio dauid: que uocabatur mello. Dauid quoque dauid bellum cum philisteis omnibus diebus: et percussit eos et humiliavit pluribus uictorijs obrentis. Fecitque cunctas in circuitu nationes tributarias: ita ut in omnibus ad que ingrediebatur prosperissime ei succederet: quia dominus erat cum eo: qui et regnum suum in sempiternum firmavit. Arcam etiam domini quam pluribus annis fuerat gaba: id est in colle cartathartim in domo aminabab cum multitudine populi et sacerdotum et magna psallentium leticia transtulit in hierusalem: eaque in tabernaculo domini collocauit. Quod cum inimicos suos in circuitu per omnia contriuisset: et populum in pace posuisset: uoluit edificare templum domini: lignaque sibi missa per hyaram regem tyri: et alia plurima in edificium preparauit: uerum diuino respōso ad se facto: quod non ipse: sed filius eius nasciturus a dño prelectus: uidelicet salomon templum esset edificaturus ab ope destitit: tamen uasa aurea et argentea et erea non modica fabricata in ministerium domini et altaris fidei dō dñi fuit. Post hoc dux dauid per manum ioab principis militie haberet bellum contra filios

amon inimicos dauid: et rex post meridie deam
bulas in solaris vidisset in domo sua berfabee
uxorem vite certhei se lauante: que erat pulchri-
tudinis elegantis: et ea adamasset: vocata ad se
cognouit illa: que statim cocepit. Quod sentiens
dauid virum eius ab exercitu reuocauit: ut prius
sibi ascriberetur: et hoc mulier infamia euita-
ret. Quem post dies aliquor ad exercitum misit
scribens ioab litteras partitionis de morte vite
ut uxore eius pacifice possideret: via quoque in
bello defuncto: dauid uxorem eius in domum suam
introduxit: et facta est ei coniux. Ad quem de tam-
to scelere redarguendum missus est a domino na-
thana propheta: veruntamen quod dauid peccatum
recognouit et penitentiam agere proposuit: dominus
sibi quantum ad ipsius intermissionem peccatum re-
misit: ultionem tamen in morte filii iam nati et in
alias regis persecutiones commutauit. Rex autem
postmodum de berfabee genuit salomonem: eumque
sibi successurum in regno cum iuramento matris
promisit. Prima autem persecutio quam dominus in
domo dauid excitauit propter peccatum vite fuit
mutua interfectio filiorum. Nam cum amon pri-
mogenitus eius thamar ueterinam sororem absalo-
nis inepto amore diligeret: simulataque infirmi-
tate thamar ad fratrem fouendum accessisset: eam
oppressit: moxque sibi exosam abiecit. Quapro-
pter absalon fratrem odians: post biennium ipsum
ad conuulsum inuitans dolose occidit: et ad auum
eius maternum regem gessur au fugit: cum quo per
triennium stetit. Deinde consilio et tractatu ioab
diligentis absalonem rex ipsum hierusalim reduxit
ubi et biennio mansit: quod regis faciem non vidit.
Tandem ioab interuentu eidem reconciliatus
filius ad gratiam reuocauit. Secunda diuina vi-
tio facta in dauid fuit conspiratio filii contra
eum. Nam cum absalon filius eius ex pulchritudine
et facundia populo dilectus aspiraret: ad regnum
mira sagacitate sollicitare cepit corda virorum et
populum sibi attrahere: intantum ut post annos
quattuor reuersionis sue recedens de hierusalim
cum licentia patris prerertu soluendi quedam vo-
ta domino in hebron: versus consilio achitofelis
olii consiliarii regis: multis de populo secum
assumptis conspirauerunt contra regem: et congrega-
ta multitudine manu valida venit hierusalim: quem
dauid timens cum paucis fugam petiit. Et dum
absalon eum persequi decreuisset consilio achitofe-
lis: tandem ipsum distulit inuadendum suus acchusi
archita absalonem decipere cupiente. Inter que
dauid fidelibus suis euocatis misso ioab con-
tra absalonem cetera multitudie ex proditoribus:
absalon fugiens suspensus est capillis quercus
inherentibus: quem superuentens ioab tribus lan-
ceis interfectus et victoriam reportauit. Dauid
quoque hierusalim post menses. vi. triumphator
rediit. Et deinde multis habitis victorijs con-
tra philisteos populum feliciter gubernauit. Et
dum quasi de regno gloriatus: et de populi nu-

merositate superbiens populum omnem israel
dinumerari iussisset: indignatus dominus populum
epidemia magna percussit. Ita quod in Josephum
de manesque ad horam nonam repentina morte
lxx. milia virorum de nobilibus: et. ccc. milia de
plebeis et rusticis in populo israel extincti sunt.
Et cum vidisset dauid angelum percussores ve-
nientem hierusalim: et dominum pro populo exo-
rasser: oblatio sacrificio quieuit indignatio dei:
angelusque manum contra hierusalim continuit.
Et deinde usque ad vite finem dauid in pace
regnavit. Dum senectute nimia frigidum ca-
lestium non posset: et abssag sunamitis puella: ut
ipsum calefaceret cum rege iaceret. Adonias
filius agitha qui maior inter regis filios remansit
ferat regnum ambiens nobiliores quousque ad
conuulsum inuitauit. Ceterum consilio natthan pro-
phete: berfabee vna secum ad regem ingressa:
promissionem de regno sine fine dauid salo-
monem eidem commemorauit. Propter quod dauid salo-
monem per manum iadoc sacerdotis assistentis
sibi banais principe militie et natthan pro-
pheta et militibus dauid in regem iungit mansit.
Quod adonias audiens et timens fugit
in tabernaculum: donec sibi salomon fidem pre-
stitit. Dauid autem rex salomonem aduocans re-
gnum sibi gubernandum commisit: et de paren-
do mandatis domini plenius informauit: om-
nibusque dispositis cum quadraginta annis re-
gnasset: dormiuit cum patribus suis die. iiii. ka-
lendas ianuarii: ut beatus ponit Hieronymus:
propterea et ipse reperit in archiepis iudeorum.
Sepultusque est in ciuitate dauid: hoc est beth-
leem: licet quidam asserant eum in horo in quo
dominus crucifixus et sepultus extitit: fuisse post-
modum tumulatum. Hec omnia tamen in secundo li-
bro regum per totum quod in tertio usque ad cap. ij.
et i primo paralipomenon: atque i hystoria schola-
stica distinctius tradunt: ubi a latiori narratio-
ne dauid gesta particularius legenti parebunt.
his modicis de multis substantialiter et compen-
diose collectis. Hic gloriosus propheta dicit di-
uino afflatus spiritu centum et quinquaginta
psalmodum psalterij volumine compilauit. In quibus
sub dei laudibus et orationibus sacris incarnationis
et passionis ac resurrectionis ceterorumque
beneficiorum christi mysteria non tam prophetie ora-
culo futura predicta quam euangelico studio quasi iam ge-
sta preterit. Quis liber iter cetera diuine scriptu-
re volumina: ut sacramentorum noui testamenti
secundus et laudem diuinarum hymnidicus: in offi-
cijs ab ecclesia frequenter. Nam et eosdem psalmos
diuersis temporibus et modis: ipse dauid conditor
nedum coram archa domini sepissime cecinit: verum
etiam per cantores quos in domo dei ad celebra-
dum posuit: deputatis diebus carari constituit.
Quem quidem librum deuotissimum herosco car-
mine in hebraea lingua: ut tradit Hieronymus
compilatum: primo a septuaginta interpretibus

de hebraico in grecum translatum. Idem hie-
ronymus de greco interpretat? est in latinum:
quod hodie dicitur psalterium romanum: eo qd
in romana vnde ecclesia eo vtitur. Quod postea
prefatus doctor in aliquibus emēdauit: et illud
emendatum cantari cepit in ecclesia gallicana:
dum tamen postea in vtroq; comperisset: dese-
ctus notabiles hebraicum psalteriū de hebreo
verborenis et in medietate trāstulit in latinum:
quolicec alicubi clerici non vrantur: ab eis ta-
men qui linguam nouerunt hebraicam vt veris-
or: pte ceteris approbatur.

De sancto dauid monacho et con-
fessore. Cap. xvij.

Duid monach? fu-
it: primo magnus latro in par-
tibus hermapolis: qui omnes
transfuentes predabatur habēs
secum triginta confectos. Tan-
dem compunctus ad monasterium accessit: et se
monachum fieri postulauit. Quem dum abbas
et fratres recusarent cum iam senem videntes:
et qualis fuerat agnoscentes: comminatus est
illis: qd nisi cum susciperent monachum: cum
excerperent predatorem et inimicū: ita vt cū so-
cīs suis illuc rediens omnes iugularer: et mo-
nasterium euerteret. Sicq; receptus et mona-
chus factus in summa abstinentia et humilitate
vivebat: omnesq; fratres numero. lxx. operā-
tes inuabat. Cui die quodam in cella sedēt an-
gelus apparens nūciavit ei omnia peccata sua
dimissa. Quod dum ille se credere nolle respō-
disset: qd tam immania et tot scelera deus sibi
tam cito dimississet: angelus eidem subiungit: qd
eodem signo deus ipsum ppter in crudelitatem
percuteret quo percussus fuerat zacharias: vt
scz ex illo die semp mutus esisteret: quo signo
disceret omnia possibilis apud deum. Cumq;
de hoc ille conquereret: maxime quia mut? est
fies psallere: vt orare nō posset: angelus ei dixit:
qd extunc extra psalmos et dei laudes omnino
lingua eius liganda foret. Ex quo die officium
quidem dicebat: et orandi potestatem habebat:
aliud nō verbum omniuo proferre non pote-
rar: qui in eius sanctitatis testimonio plurib?
claruit signis. hec inuitis patrum.

De sancto trophimo epo. Cap. xvij.

Trophimus episco-
pus et confessor discipul? aposto-
lorum Petri et Pauli: cuius me-
minit paulus apostolus scribēs
ad timotheū: et ab eodē aposto-
lo episcopus ordinatus ciuitati
arelaten. ad predicandum xpi euāgelii pīm?
directus. Ex cuius fonte vt papa zozimus scri-
bit: tota gallia fidelit riuulos accepit. Qui do-
ctrina et miraculis clarus quieuit in pace. iij.

kalendas ianuarij. Quo etiā tempore sanctus
crescentius eius pauli discipulus viennam per-
uenit: ibiq; miraculis effulsit.

De sanctis Sabino et socijs marty. Cap. xix

Sabinus episcop? cū
et recuperatio et marcello diaconib?
et venustiano cūvirore et filijs pas-
si sunt apud assisina ciuitate tēpo-
re maximiani imperatoris. Qui beatus epi-
scopus cū duobus diaconibus suis: et recuperatio
et marcello a venustiano augustali iusticie in
ciuitate assisina tentus: osi ad sacrificia suades
rerur: petiit sibi deos presidēs presentari vt eis
immolaret. Ille nō statim tons ex precioso co-
rallio sibi adduci fecit. Quā sanct? in terrā ellē
dens cōfregit. Propter qd iussu venustiani ma-
nus ei? scilicet sunt. Deinde duos diacones fecit
insecuteo leuari diuq; sustid? cedi: et latera eorū
vnguis radi: et ignem subterponit. Tunc an-
to spiritum emisserunt. Quorū corpora in flu-
uium iactata a piscatorib? presbyteris collecta
iuxta viam sepulta sunt. Sabinus nō in carce-
re clausus: nocte a serena matrona fouebatur:
que man? eius trūcas p reliquijs seruabat.
Cui? et nepotē cecū illuminauit: quo miraculo
quingenti gēntiū ad xpm cōuersi sunt. Post hoc
dum venustianus preses oculis grauitē lague-
ret: Sabinū ad se adductū cū honore rogabat:
vt sicut nepotē serene illuminauerat: sic et se ab
oculorum passione sanaret. Quē sanctus sabinus
penitētia eidē imposita cūvirore et duobus
filijs cōuertit et baptizauit: cuiq; ab infirmitate
re liberauit: Hoc audiēs maximian? imparor
misit illuc lucii tribunū. Qui venustianū cum
virore et duobus filijs xpm confitētes decollā-
uit. Sabinū nō ad ciuitatē spoletanā adductū
tam diu plumbaris cedi fecit: donec spiritū ex-
halaret. Cui? corpus vna cum manib? serena
sepeluit. Horum hominum passio collitur. in
kalendas ianuarij.

De sancto liberale epo et martyre. Cap. xx.

Liberale episcop?
cannesi. qd ciuitas est apulie pas-
sus est sub adriano imperatore.
Quē pater eius roman? nobilitis
senator eleutheri? noie decedēs
commendauit euāthie vroz sue. Illa nō xpla-
na puerum cuidā serō epo tradidit sacris litte-
ris inuēdū. Eps nōliberalē eruditū: cū esset
annoz. lvi. ad diaconatū: deinde annoz. xvij. ad
sacerdotiū pmonit. Et cū multis iā signis cla-
reret eūdē annoz. xx. ciuitatis cannesi epm or-
dinauit ad ppli preces. Imparor nō veniēs ro-
mā: audita liberalis fama: misso felice comite
ad cannesi. ciuitatē iussit eū sibi romā adducti.
Sact? nō felice ad deū cōuertit: et veniēs secū
romā in via baptizauit. Presentat? igif adria-

no: dum xpm libere confiteret super lectu eren
 extrusus igne supposito. cu sic p hora mansisset:
 impator eu solui pcepit. Et videt ipm imobile
 in craticula oleo puntra: punisq; subterstratis
 eu poni fecit: statimq; ignis diminit? extinctus
 est: et craticula reperfata. Deinde missus in sar
 tagine oleo plena et adipe liquefactis: quasi in
 roze pmanit. Tunc de consilio cerberis prefeci im
 perator: ipm in furnu accessum misit sudib? fer
 reis circupositis et oleo supinfuso. Et cu pma
 sisset ille cerber? conuersus est ad xpm: que
 impator in eode clibano mitri fecit: q et ipse per
 mansit inustus. Impator ho cerberu decollari
 mandauit: cui vnda sanguis p bapt smate fuit:
 liberalis ho diebus pluribus in custodia dete
 tus inde educt? mitri in amphitheatru larata
 sibi leena: que sancti pedib? puoluta: eu oino
 non terigit. Inde dimissus est sibi leo ferociss
 mus: q et ipse eu no tagens circuplexus est scrim:
 ppter qd mlti paganor in dno crediderunt. Et
 alijs qde hec magicis artib? ascribentib? alijs
 xpi virtuti: ora seditione plusq; quigenti gentiliu
 interfecit sunt. Qd audies impator eu gladio
 a laduerru iussit. Qdater ho euathia q ipm rome
 secuta fuerat du sup corp? filij rueret dephesa
 ab ipatore q eor xpiana: ab eode in pessione fi
 dei et ipsa pariter decollat. Quor? corpa ciues
 caneni. ad sua ciuitate trastulerunt: et ibide hono
 rifice pdiderunt. passi sunt aut. iij. kal. ianuarij.

De sancto Felice papa. iij. et con
 fessore. Cap. xxi.

Felix papa et confessor hui? no
 minis tert? i epl?
 scopatu successit Simplicio pape q
 felix fuit natione romanus et patre
 felice psbytero de regione fasciole: et
 sedit ante. viij. mensib? .xi. dieb? .xvij. Hic fecit
 basilica scilicet agapiti iuxta basilica scilicet laurentij.
 Hic pstituit ecclesias ab epo consecradas: et q ac
 cusato dade sunt iducit: vt ad ridedu pparare
 se possit. Et q accusatores et iudices tales esse
 debeant q oi careant suspitione. Sub hui? episco
 parauit relatio de greca: Petru alexandrinu
 psbyteru ppe heresis danatu ab achacio pstatu
 nopolitano epo reuocatu. Qui papa facto coc
 lio danauit achaciu cu petro. Post anos iteru
 tres venit relatio ab ipatore zenone: vt penites
 rediret achaciu. Papa ho misit messenu et vitalē
 epos: vt si inueniret plice petri achaciu trez da
 narēt eos: si no offerret libellu pnie. Corrupti
 sunt aut pecunia supradicti epi: et no fecerunt
 fm pceptu sedis aplice. Tunc felix fecit discus
 sione et inuenit ambos epos pecunia corruptos:
 et elecit eos a comunione vna cu achacio petro.
 Hoc factu est tpe oldouacri regis. Hic fecit or
 dinationes duas p mensem decembris. psyteros
 xxvij. diacones. v. epos p diuersa loca numero
 xxxi. qui sepult? est in basilica beati pauli apo
 stoli. iij. kalē. ianuarij tēpore zenonis impator

ris. Et cessauit episcopatus dies quinq;
 De scro siluestro papa et confessore. Cap. xxij.

Siluester pa

pa hui? nois primus
 natione roman? ex pa
 tre Rufino: melchias
 dis pape successor se
 dit annis viginti trib?
 mensibus vndecim. Hic
 a matre iustina xpiana
 post patris obitu tra

ditus est cyzino presbytero: a quo sacris litte
 ris eruditus et ipse presbyter ordinatus: hosp
 talitatem summopere exercebat: vnde et timo
 theum christianum ab antiochia venientem ho
 spicio suscepit. Qui post annum predicans
 christum martyrium passus est: vt dicitur in ei?
 passione secundo kalendas septembris. Sed
 dum tarquintus presectus qui timotheum oc
 ciderat: eius diuitias a Siluestro ipsius hosp
 te requireret: postq; Siluestrum huius facti
 nescium comperit: eum sacrificare precepit:
 et immolare renuentem cedi fecit: et in carce
 rem trudi: comminas eidem omnia genera tor
 mentorum. Quem Siluester in ipsa nocte mor
 riturum predixit: quod et factum est. Nam dum
 Tarquintus cenaret: os piscis in eius gutture
 versatum ipsum nocte media suffocauit: et Sil
 uester mane a populo de carcere liberatur. Ce
 rumetiam dum persecutione Constantini im
 peratoris adhuc gentilis Melchiasdes papa
 per martyrium ad christum migrasset. Silue
 ster presbyter quis diu renites ab omni clero
 et populo in summum pontificem electus est:
 qui fide seruentissimus et sapientia ac consi
 lio clarus: charitate diffusus etiam a gentili
 bus amabatur. Hic omnium orphanorum vt
 duarum et pauperum nomina in matricula va
 bebat: et omnibus necessaria prouidebat. Con
 stituit quartam et sextam ferias et sabbatum se
 sunijs obseruandas: quintam ho feriam quas
 si dominicam celebrandam. Breuissq; dicen
 tibus christianis sabbatum potius q; quinq;
 tam feriam celebrandam. Respondit Silue
 ster hoc fieri non debere: et quia est traditio
 nis apostolice: et quia dominice debetur com
 passio sepulture: quinq; ho ferie dignitate ostē
 dit: q; eo die dominus celos ascendit: et sacra
 mentum eucharistie instituit: et ecclesia christina
 conficit. Dum autem constantinus impera
 tor: christianos persequeretur: in incurabilem
 cecidit plagam lepre. Qui potiffices idolo: um
 deorum responso consuluerunt: vt tribus mitis
 bus in fantibus adductis romam eorum san
 guine piscina repleatur: in quem calidu imp
 rator: balneadus descendens a lepra prin? mu
 daretur: qd et decretu est. Egrediente aut con
 stantino ad locum vbi balneum parari debebat

De sanctis in mēse decēbris occurrētibus. Fo. xxiiij.

Infantiā occidendozū: matres puerozum et ob-
uſant: que reſolutis crinibus miſerabiliter vlu-
labant. Quod videns imperator abhorruit fa-
cillus: et iuſſit ſtare carrucā: et erigens ſe faci-
diſſima oratione populū allocutus eſt. **O**ſten-
dens qualiter dignitas imperij romani de fon-
te naſcitur pietatis: que hanc etiam legē de-
dit: vt capitali ſentētie ſubdereſ quicūq; in bel-
lo aliquē occidiſſet infantē: quod ampli⁹ augu-
ſtum adimplere decebat: multiq; rationibus
perſuaſit a tanto omnimode facinore deſiſten-
dum. Et dū in eius laudē populū dictū prin-
cipis approbans acclamaſſet: matrib⁹ pueros
cum multis donis reſtituit: ipſe hō ad palatium
rediit. Nocte igitur inſequente eidē beatus pe-
trus et paulus apoſtoli in ſomnis aſtiterūt: et qz
innocentis ſanguinis effuſionē ephoruerat:
ſe ſibi miſſos a dño dicitur: dare imperatori re-
cuperande conſiliū ſanctitatis: admonētes vt ſil-
ueſtrū vrbis rome epiſcopi: qui perſecutiones
ſuas fugiens in montē ſozactā cum ſuis cler-
icis latitauit: ad ſe introducat: qui ſibi piſcinam
pietatis oſtendet: ex qua lotus et mūdus a le-
pra pariter aſcedet. In cuius beneficiū viciffi-
tudinē: xpo credens idolozū tēpla deſtruat: et
eccleſias erigens: deinde vere fidei cultor: exi-
ſtat. Euigilās conſtātinus pro ſilueſtro ad mō-
tem ſozactā miſit. Qui vidēs milites credidit
ſe ad martyriū enocari: et ſocfos hortans cum
ſuis prebyteris et clericis ad imperatorē ac-
ceſſit: cui aſurgens eū gratatē recepit a ſilue-
ſtroq; reſalutarus narrauit ei ſui ſomni viſio-
nem: percutari hō qui eſſent illi dñi qui ſibi ap-
paruerant: qui vocātur petrus et paulus. **S**il-
ueſter reſpondit illos eſſe xpi apoſtolos et non
deos: et ad preces imperatoris miſſo diacone
aploz imagines preſentari fecit. Quas vt in-
perator aſpexit: illos q̄ eſſe ſibi apparuerāt et
clamauit: nec ſam differendā pietatis piſcinaz
in qua lot⁹ poſſet a lepra mūdari: cū ſctūs ſilue-
ſter piſcinā hāc baptiſma ſacrū eſt poſuit: et ipe
rarozē de xpi fide diligētē inſtruxit: cathecu-
minū fecit: et biduanū ſexte ſerte et ſabbati le-
ſum ei indiſit: et vt carceres apiret cōmonuit.
Teſpere ergo ſabbati in palatio lateran. intra
thermas imperatoris balneū iuſſit preparari:
et fontē benediſſit: conſtātinūq; veſtibus exutū
firmiter credentem in aquam demerſit et bapti-
zauit: vbi et mirabilis emicuit ſplendor lucis:
ſicq; conſtātinus a lepra mentis et corporis de
fonte mundus aſcendens: chriſtus ſe vidiffe re-
ſtatur eſt: qui prima ſui baptiſmi die hāc legeſ
dedit: vt chriſtus tanq̄ verus deus ab omni vr-
be romana colereſ. Deinde per duodecim dies
ſubſequentes ſingulis dieb⁹ ſingulas prulit le-
ges in fauozē chriſtiane fidei et eccleſiaſtice li-
bertatis: de quibus in eius hystoria tractabi-
tur. xij. kalen. iunij. **C** Post hoc edificatis ba-
nitiis ſaluatoris in tra. ſuū lateran. palatium:

et apoſtolorū petri et pauli lateraneſi. palatiū
pape conceſſit: romanā eccleſiā cunctarū eccle-
ſiarum matrem eccleſie conſtituit: et ſede in apo-
ſtolicam multis iuſignibus priuilegijs de cora-
uit: mltasq; in vrbe eccleſias fabricauit. **C** **U**ec
poſtq̄ helena conſtāntini mater biſynte conſi-
ſtens: audiuit per litteras laudat filium de re-
lictā cultura idolozū: ſed ipſum increpar: q̄ re-
lictō deo iudeozū in crucifixū hominē credat.
Reſcribit auguſtus vr ad ſe veniens iudeozū
magiſtros adducat: vt ex diſputatione mutua
appareat fides vera. duxit igit helena. cxi. do-
ctiſſimos iudeozū: inter quos erant. xij. ſapientia
pre ceteris rutilantes. Qui ad diſputandum
coram imperatore cū ſilueſtro conuenerunt: ſa-
tutis duobus philoſophis gentilibus ſapientia-
tiſſimis et iuſtiſſimis L ratone et zenophilo: ad
quos tanq̄ iudices partiū pertinere ſentētia
dicendorum. Noſte autē ſapientū iudeozū ſunt
hec: abiatbar: ionathas: godolias: anna: doct⁹:
chui: beniamin. aroel: iubal: arhan: ſileon: zam-
bz. **E**ū quibus ſilueſter ſolus diſputans fidem
chriſti euidentiffimis rationibus comprobauit:
et ex ſententia iudicū iudeos mirabiliter conſi-
tauit. Et dū de mutuo conſenſu partiū ad mira-
culozum experientia ventū eſſet: vltimus ex iu-
deozū ſapientibus zambri qui erat magus: lu-
crauit ſe nomen ineffabile dei ſcire: cui⁹ ſtutē
audire nō valet aliquod animal: quin cōtinuo
moriat. Et cū adductus fuiſſet taur⁹ ferociſſi-
mus viſ a cētū hoibus tract⁹: ſtatim vt zambri
in aure tauri verbū prulit: taurus mugies eie-
ctiſq; oclis exprauit. Iudeis ergo ſilueſtro in-
ſultantibus. Sanctus hoc nomen non dei: ſed
demonis eſſe oſtendit: cuius prolatione viuē-
tes mortifican: ex eo q̄ nomē veri dei virtutē
haber etiā mortuos ſuſcitandos. **E**ūq; zambri
ad taurum ſuſcitandū a iudicibus vigeretur:
et ille contra tauri ſuſcitationē virtute ieſu xpi
ſi poſſet: referet: ſeq; cui⁹ ſuis crediturū exinde
promitteret: ſilueſter oratione premiſſa xpi no-
mine inuocato: non ſolum taurum mortuus ex-
citauit: quinetiā de ferociſſimo manſuetiſſimū
remit. Sicq; reginam et iudeos ac iudices et
multos de populo ad fidem chriſti conuertit.
C Post hoc duz ad imperatoris aures veniſſet
draconem in fouea quadam latere qui ex quo
ipſe fidem chriſti receperat: operante diabolo
plusq̄. ccc. ſolo ſtatu peremerat: et imperator
hoc ſancto pontiffici retuliſſet. Ille ad dominū
orauit: et ſe draconem alligaturum obtulit. **E**ūſ
beatus petrus apparuit: et vt ſecurus ad dra-
conem descenderet imperauit: ac vt ipſus os
ſilo ligaret in chriſti nomine monuit. Descen-
dens ergo ſilueſter in foucā duobus ſolū pre-
byteris aſſumptis p cētum quinginta gradus
duas ſecū ferēs laternas. Ibi dracoſ ſibilar-
os vt ei iuſſus fuerat alligauit: et vſq; ad diē in-
dicij ibidē ieiuit. Et aſcēdes duos magos rep

perit qui eum secuti fuerant; vt viderent quid ageret ne populum decipere posset: quos dracontis statu fetido pene mortuos secus eduxit incolumes atq; sanos. Deinde constantinus imperator romanā prouinciā cuius tota vrbē dei ecclesie donauit: et byzantiū mutato nomine constantinopolis reedificauit: istucq; imperiū transtulit. Et beatus siluester in vrbē remāsit. Cuius precepto assentiente imperatore constantino et p̄sidente p̄silio in nicea byzantē ciuitate celebrata est p̄ta synodus. cccc. viij. patrū qui fidē catholicā exposuerunt: et multa decreta constituerūt. In quo cōsilio siluester episcopus officio episcopo cordubū. et victori abtali. vices apostolicas cōmisi: vbi et dānati sunt arrius et phostinus et sabellius heretici et eorū sequaces. In vrbē hō roma cū auxilio augusti celebravit ip̄e cōsiliū. cc. episcoporum vbi eosdē hereticos dānavit. Cuius constituit christiana ab episcopo cōfici. et vt episcopus baptizatum consignet propter hereticam suasionē: et vt baptizatum statim et a fonte leuatū limat christinate presbyter in vertisse propter mortis piculū. Constituit etiā vt nullus laicus clericō crimē audeat inferre: et vt romanus p̄sul a nullo iudicet: et vt p̄byter nō condēnet nisi sub .xl. testib; certa cōprobatiōe. Et vt minoris ordinis maiorē nullus possit accusare: et vt clericus ante laicos non iudicetur: et vt nullus clericus propter causam quālibet in curias introiret nisi in ecclesia tantū. Cuius constituit: vt diaconi dalmaticis vtererentur: et vt sacrificium altaris non in syrco neq; in panno tincto nisi tantū in lintheo terreno procreato et mūdo celebraretur: sicut et corpus dñi nostri in sindone mūda sepultum est. Constituit etiā: vt si quis desiderasset in ecclesia militare vel proficere: vt esset lector dies .xxx. exorcista .lx. acolitus annos .iij. Subdiaconus annos .v. diaconus .vij. presbyter annos .iij. probatus: et sic in ep̄m consecratur. Constituit insuper: vt si quis mortis reus ad ecclesiam confugeret iudicium mortis euadat: et alias multas cōstitutiones decreuit. Qui post opera multa laudabilia quieuit in pace .ij. kalen. ianuarij. imperante constantino circa annū dñi. cccc. sepultusq; est rome iuxta palatium octauiani in loco qui dicitur ac caput: et cessauit episcopatus dies .xv.

De sancto Barbariano presbytero
et confessore Cap. xxiij.

Barbarianus presbyter cuius timotheo presbytero de antiochia venit romā: qui sanantes egrotos multa miracula operabatur. Quorū famam audies galla placidia augusta: que tunc cum filio suo valentiniano imperatore rauēne residebat: cū eodē principe venit romā ad p̄dictos dei famulos visitandos. Honorio altero imperatore eiusdes

filio tunc mediolani degente. Dux ergo regina romā peruenisset: inuenit timotheū presbyterum ad christū migrasse. Barbarianus hō in cimiterio sancti calixti morabat occulte ieiunans et orationibus interius. Qui ab augusta requisitus et cognitus rogatus est ab ea: vt quandam eius ancillam oculorū grauem lāguorē patientē sanaret. Cui tūc sudarium suū misit: eiusq; contactu oculi ancille sanati sunt. Deinde gallogenam quēdam imperatoris famulū: qui de scala cadēs pedem contraxerat liberauit. Theodorū quēdam cecum illuminauit: et alia plura miracula fecit. Quem multis precibus augusta galla et filius eius valerianus imperator secum raennam duxerūt: vbi iuxta palatium edificauit ecclesiam sancti iohannis baptiste: et cenobium monachorū construxit. Sed dux regina ecclesiam sancti iohannis euāgeliste a fundamentis erexit: quā in eius nomine cōsecrari volebat: et affligeret multū: eo q̄ nullas reliquias beati apostoli ibi ponēdas habere posset: oratib; nocte barbariano et regina: apparuit sc̄to dei beatus euāgelista altare thurificās: sc̄tusq; presbyter reginas que aliquāntulum dormitauerat excitauit: que etiam euāgelistā cōspiciens dum p̄pius festinasset: vt pedes eius teneret: ip̄e disparuit: vnū tamē ex sandalibus in manib; auguste reliquit: quod ibidem repositū p̄ magna reliqua conseruatur. Post hec dñs theodoram quēdam nobilem a fluxu sanguinis liberauit: et ob hoc illa virum dei frequenter: vixit vir eius zelotiple spiritu ductus barbarianū summo mane ad ecclesiam tendentē occidere voluit: qui educto gladio erecto brachio ita detentus est et factus immobilis: q̄ nec loqui potuit: nec brachium deponere: nec inde se mouere donec clara die inuētus peccatū suum cunctis confessus est. Quenit autē sanctus in pace. .ij. kalen. ianuarij sepultus in monasterio suo ab augusta galla et a sancto petro archiepiscopo: vbi et quiescit miraculis coruscans.

De sancta Columba virgine et
martyre. Cap. xxiiii.

Columba virgo passa est in ciuitate senonesi. sub aurieliano imperatore: qui apud ipsam vrbem refidēs virginem sibi delatā vt christianas teneret fecit: que dū sacrificare nollere nec nubere: iussu impatoris adducta ē ad locū publicū meretricū: vt oibus sibi illudere volentibus exponeret. Ad quā dū inuenis quidā lasciuus nocte baruchā esset ingressus: visa ferocissima de cauca fugiēs illuc accessit: et ipsam apprehēsū ad terrā strauit: intēdens in colūbam: nubibus quodāmodo interrogās quid iuberet: sed ea mandante iuuenis sine lesione dimissus cōuersus est. Circa hō ante ianuā se pos

De sanctis in mēse decēbris occurrētibus. Fo. xxv.

nens neminem ingredi permittebat: quod au-
diens imperator ignē circa cellā accēdi fecit.
Uisam autē iubente virgine per rectū ascendēs
aufugit. Quorūq; imber ab apyrico veniens ignē
extinxit. Quā aurellanus extra ciuitatē addu-
ctam decollari mandauit. Sepulcrūq; est apud
senof. ij. kalen. ianuarij.

De sanctis Saulano et iocūis episcopis
martyribus. Cap. xxv.

Quianus: potentia

Sanus: et alius? episcopus fuerit ex septua-
ginta duobus discipulis christi mis-
sis a beato petro apostolo ad gallias
predicandas. Ubi sauiam? primas
totius galliarum puincie constitutus verborum ex-
plena cum sibi aduersus focis populum instaret
docebat: et multa miracula faciebat. Sed dum
apud senof. predicaret: tentus ab infidelibus p-
christi nomine decollatus est: ibiq; tumulatus: cui sac-
cessit in episcopatu potentianus: qui et ipse verbo
predicationis insistens: post modicum ipse mar-
tyrium passus est. Corpusq; eius aulibus et feris
et positum diuina gratia intactum permanens a fi-
delibus recollectum una cum sauiam? corpore se-
pultum est. ij. kalen. ianuarij. ubi multa miracula
in egrorantium membris et obsessis a demonibus de-
operabat. Post quos passi sunt etiam sancti alei-
nus feronius et eodardus: sepulti apud marty-
res prefatos. Quorum oium corpora postmodum a
ceulone eiusdem urbis antistite translata sunt in
beati petri basilicam contiguam anno domini
ccccccclxvij. vij. kalen. febrebris tpe lotharij
et ludouici et karoli imperatorum. Ubi audite
sunt voces angelice deo gratias agentes.

De sancto Odilone abbate. Cap. xxvi.

Odilo ab-

bas cluniacensis.
floruit tpe ortho-
doxi. scilicet cuius vi-
ta scripta hugo
cluniacensis. qui alueria nat-
us militis filius: adhuc infans
oium membrorum impos et egrit-
tudine factus incedere nequi-
bat. Dum autē die quadam nutritus

alijis intenta: eius supra ianuam ecclesie beate vir-
ginis reliquisset: puer quasi diuino instinctu ma-
nibus et pedibus reptans ecclesiam intrauit: al-
tare petiit: et se studens erigere arā contingens
sanitatem mox recepit. Ergitur, in adolescentia
sua primo factus est clericus ecclesie sancti iu-
lianij martyris in aluernia: dehinc sub sero ma-
iolo abbate cluniacensis monachus effectus: in san-
cta conuersatione quadriennio viuens defuncto
maiolo abbas a monachis electus est. Qui inter
cetera eius sanctitatis insignia: nulla cura vel
solicitudine potuit phiberi: quin quortidie ce-

lebret: vnde in extremis positus adraidū mo-
nachū fecit calculare quot missas celebrasset
lvi. annis quibus monasteriū reuerat: quasi de
his a domino iuxta numerū precij recepturū. Pau-
peribus copatēs manu largissima tribuebat:
vt etiā sanctis tempore sacra vasa: et coronas ab
imperatore oblatas ecclesie distraberet: et pe-
cuniā susceptā erogaret. Beatā quoq; dei ge-
nitricē in summa deuotione habebat: et vitā ar-
tissimā obseruabat. Die puerū cecū a nauisita-
te illuminauit. Dum in. xl. ad mēsam ederet pa-
nem cineribus involutum: aquā a ministro in potū
petiit: illeq; obrulit. Et dum sanctus vini sapore
gustasset: ministrū qui sibi vinū porrexisset redar-
guit. Iterūq; aquā sibi de fonte allatā in vinū
conuersam gustando cognouit. Apud ticenū
latro reclamen altaris eius furat? vendere ipm
nullatenus? foro potuit: et rediens manū aridā re-
pente sensit: furtūq; repositū et veniā petēs ora-
tione sancti sanitatē meruit. Dum Odilo ticenū
festinaret: flumē intrumescens: quōd cūcti vadare
timebant sine lesione cū suis transiit: quōd dum
quidam alij attentarent vir euaserūt. Sequenti
nocte apud quendam hospitar? est: ubi lucerna
accensa vento extinguitur: et dum vir ille odilo-
nem inuocasset celesti luce rota nocte dom? il-
lustratur. Ueniens autē ad monasteriū sancti
marcelli martyris fluuium insidantē mirabiliter
impetuosum cū omnibus trāsuaudit: et ceteris
vix ad femora madefactis: quod etiam preter
naturam fuit: aqua sibi adhuc maiori miraculo
vix vsq; ad talos attingit. In monasterio san-
cti martini apud stratam publicam receptus cū
omnis copiam ad vescendū exceptis piscibus
haberet: pisces modicos allatos benedixit et
iussit apponi. Et cū essent multi discubentes
omnes inde abundanter resecti sunt: et adhuc
plurima superfuerunt. Rome etiam degēs
apud monasteriū dei genitricis quod est in mō-
te aduentino dum vinū sibi et socijs habile de-
fuisse: vasculū melioris vini sibi oblatū est de
quo omnibus abundanter infuso cūctis ad suffi-
cientiam fuit adeo vt nihil alicui defuerit neq;
supererit. Apud taurinū quidā febricitans
dum aquā lotiōis manū odilonis collectā gu-
stasset continuo a febre liberatus est. In mōte
iouis pauperibus peregrinis sitientibus ob-
ulans vinū modicum quod in flascione habebat
propinari iussit: et omnibus potu satisfatis: vas
postmodum plenum repertum fuit. Impera-
tor? hēricus cuppā vitream damasceno opere
pulcherrime depictam sibi presentandam misit:
quā dum fratres mirarent nuncio adhuc pre-
sente de manu vni? casu cecidit et contracta est.
Odilo igitur timēs ne ex hoc imperator contra
fratrem indignareret: fragmenta collegit: et ora-
tione fusa cuppā reingrauit. Die primus
diuina reuelatione festum comemorationis de-
functorum post festiuitatē omnium sanctorū ce-

lebavit: et toti suo ordini celebrandum indixit. Benedictus papa decimus qui cum multo honore rome susceperat defunctus apparuit socranni episcopo portuensi dicens quod eterne penedantatus esset: nisi odilonis merita et orationes obtulissent. Sed tamen dudum in purgatorio cruciatus: sperabat eius precibus ad paradysum transire. Que dum iohannes episcopus abbas intinasser: odilo pro etiam pape per seipsum oravit: et cunctis fratribus ordinis idem imposuit. Et post dies modicos eldeberto monacho papa benedictus apparuit nimium fulgens: et maximo cetera mirabiliter e splendente associatus. Qui odilonis monasterium ingressus eidem gratias egit: asserens se ipsius et eius ordinis suffragiis a penis purgatoris liberum. Ante fere quinquennium finis vite sue gravi morbo cruciatus est. Quoties proximus diabolus sibi assistentem terribiliter increpavit cur ante se venire presumpserat: moxque malignus discessit. Sicque sacra sumpta condone anno domini. M. lviij. etatis autem sue. lxxvij. ordinationis hodie sue. lvi. quiescit in pace. ij. kal. januarij. Eadem hora frater gregorio monacho velut stella splendens apparuit: seque ante conspectum domini beatavita gaudere nunciavit. Eius corpus in ipsa ecclesia sepultum est miraculis clarens. Adic plures elegantes sermones composuit: que a fratribus eius ordinis sepius per annum leguntur.

De circumfione domini nostri. Cap. xxvij.

Circumfio domini nostri kal. januarij. itij. ex causis ab ecclesia instituta videtur: videlicet propter festi natiuitatis repetitionem: propter christi a sumptam circumfionem: propter eius sanguinis primam effusionem: et propter noui ministerii impositionem. Primo ergo celebratur propter natiuitatis domini repetitionem. Nam istud festum improprie vocatur octaua natiuitatis. Nam quod christi natiuitas tendebat ad mortem. Ideo improprie octauam habere dicitur. Obiis enim sanctorum ideo octauam habent: quia ipse tunc nascuntur ea natiuitate que est ad vitam eternam quam octaua resurrectionis significat. Eadem ratione videtur quod natiuitas virginis et iohannis baptiste improprie octauam habent. Similiter nec resurrectio domini: quia iam facta erat ipsa resurrectio in re. Sed nota quod est octaua: supplementis: ueneratidis: deuotionis: et figuratidis. Octaua supplementis siue repetitionis est octaua natiuitatis: in qua supplemus: quod minus in festo factum fuerat. s. officium de parturiente: unde et oratio et responsoria dicitur pertinent ad puerperam virginem: et

officium misse in qua in quibusdam ecclesiis canatur. Vultum tuum etc. Octaua ueneratidis est octaua pasche: pentecostes: natiuitas domini nostre: et iohannis baptiste. Deuotionis uer cuiuslibet sancti possunt fieri octauae. Figuratidis sunt octauae institute de sanctis: que significat octauam future in eis resurrectionis: ut est octaua sancti Gregorii: iohannis euangeliste: laurentij: et apostolorum etc. Est ergo istud festum non octaua natiuitatis proprie: sed repetitio siue supplementio illius festi. Secundo propter a christo assumptam circumfionem: quam christus propter sex causas assumere uoluit. Primo ratione sui. s. ut uera carnem assumpsisse ostenderet: ut ex hoc confunderet errorem manicheorum dicentium: christum corpus fantasticum habuisse. Corpus enim fantasticum nec mutilatur: nec ex eo sanguis effunditur. Secundo ratione nostri. Nam quia secundum augustinum. Omnis christi actio nostra est instructio: ideo circumficus est in carne: ut nos circumfidi debere monstraret in mente: et etiam exteriori in opere et sermone. Circumfio autem nostra exterior debet esse in habitu: ne sit notabilis. In sermone ne sit reprehensibilis. Et in actio ne sit contemptibilis: ut. s. circumfidat uisus a supina uisione: auditus a supina auditione etc. Interior autem filius debet esse. In cogitatione: ut sit sancta. In affectio: ut sit pura. Et in intentione: ut sit recta. Col. ij. Circumficus estis circumfione non manufacta in exploratione carnis: sed circumfione christi. Tertio ratione iudeorum: ut excusabiles eent. Si enim circumficus non fuisset: iudei se excusare potuissent de ceteris: dissimilis es patribus: ideo non recipimus etc. Quarto ratione demonum: ne mysterium incarnationis cognosceret. Tu enim circumficio sit contra peccatum originale: credidit diabolus? et hinc si militer peccator esse. Eadem ratione uoluit matrem desponsatam habere: ut crederet diabolus: iesus a ioseph genitus esse. Quinto ratione perfecte iusticie adimplende. Sicut enim baptizari uoluit: ut omnem iusticiam adimpleret: sic etiam circumfidi: ut eadem nobis humilitate ostenderet. Sexto ratione legis adimplende siue approbade: quod ei diceret: non uent soluere legem: sed adimplere: si circumfione respicis statim a madati solutione cepisset: ut dicit Ambrosius. Por addit septima ratio: quod. s. octaua die circumficus est: ut spiritualiter inuaret: quod in octaua resurrectionis ab omni pena et miseria circumfidemur. Et si hinc denotare circumfio: que fiet octaua die: ut quia mundus decursus sex etatis bus deuoluit: septima cras mortem: octaua resurgenti: in qua perfecta erit circumfio facta in carne nostra: in qua omnes defectus et miserie precidentur. Cause autem quare circumfio data fuit: sunt sex: que his uerbis continentur. Laurentium: signum: meritum: medicina: figura. Exemplum: fuit olim circumfio dura. Tertio propter sanguinis christi primam effusionem: Hodie enim christus sanguinem suum pro uobis fundere

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Folio. xxvi.

cepte: qui ipm pluries videtis quinq; vicibus p nobis effundere voluit. Primo in circūcisione: quod fuit nostre redemptionis initiū. Secūdo in oratione: quod fuit nostre redemptionis desiderium. Tertio in flagellatōe: quod fuit nostre redemptionis meritū: qz lutoze eius sanati sumus. Quarto in crucifixione: quod fuit nostre redemptionis precium: tūc em̄ q̄ nō rapuit exoluit. Quinto in lateris aprione: quod fuit nostre redemptionis sacramētū. Inde em̄ exiuit sanguis & aqua: qd figurat nos p aquā baptisimū mūdari debere: quod habet efficaciam a sanguine xp̄i. ¶ Quarto celebrat ppter noui nois impositionē: qz vocatū est nomen eius iesus. ¶ Hoc autē nomen apparet mirabile in figura: in scriptura: & operatura. Primo in figura. figuratū em̄ fuit hoc nomē in ioseph filio iacob: de quo dicit Gen. xli. q̄ pharaō appellatū nomē eius lingua egyptia: saluatorē mūdī. q̄ autē iesus saluator interpretet: ostendit Mat. i. Vocabis nomen eius iesum. Ipse em̄ saluū faciet pplm suū a peccatis eorū. Ioseph igit qui saluator: a pharaone fuit appellatus: figurabat xp̄m: q̄ a deo patre iesus. i. saluator est notat: vt sicut ioseph a fratrib? vēditus triginta argētis: egyptū. i. tenebras a repositis famis oppressione liberant: & pplm collecto frumēto refecit. Sic iesus saluator a iudeis emptus totides nūmis: seculū istū tenebrosū a spūalis inedie tabefactione redemit: & pplm celesti pane: hoc est suo sacratissimo corpore satiāuit. Et sicut ille factus est dñs egypti: & iesus factus est iudex tot? seculi. ¶ Item figuratū est hoc nomen in iesu filio num: qui alto nocte dicit ioseph: qui fuit successor moysi in ppli hebreoz ducatu: vt sicut ille pplz dei p desertū educens: eūdē ad terrā pmissam introducere nequit: quod moysi successor eius iesus adimpleuit. Sic per allegoriam moyses quidem populo dei legē dedit: ipm autē saluare non potuit: nec ad pmissam terrā viuētū introduxit: quod iesus saluator: moysi successor legis gratie lato: effuso sanguine suo perfecit. Et sicut ille aperto iordanis fluminis populū ad terram pmissam induxit: sic et iesus iste patefacto baptisimato: quod ad iherosolimam in eodez flumīe habuit exordiu in xp̄o pplm suū ad eternā gloriā immisit. ¶ Item figuratū est in iesu sacerdote magno: qui post captiuitatē babilonicā pplm in iherosolimā reducēs: repletū reedificauit. pmo Esdr. v. Figurabat em̄ iesum: q̄ est sacerdos in eternū p̄m ordinē melchisedech: qui post diaboli captiuitatē pplz redimēs ad hierl? celestē que est mater nostra per suū sanguinē reposita: & templū militaris ecclesie ppter peccatū hoīs dirupte refecit. ¶ Secūdo in scriptura: hoc est ineffabile nomen dñi: quod grece dicit tetragramaton: a terra qd est quattuor: & grammata iherosolimā: quasi deus quattuor litterarū: quod in lamina aurea de precepto sculptum: in

fronte summi sacerdotis pendebat. Et cum inter decem noia hebraica: quibus deus nominatus est: nullū reperiat. iij. litterarū: quod nō sit plurimū vel paucior: solum hoc nomē iesus: in hebreo. iij. litteris inscribit: ses iotb: he: van: he. His em̄ litteris nomen dei ineffabile tetragrammatō scriptū fuit: que quattuor littere in lingua nostra sonant principium vite: passionis iste: quasi dicat q̄ iste iesus est principium vite: passionis: id est per passionem. Lū em̄ hebreorum grammatica prepositionibus caret: loco prepositionū: que seruiūt accusatiuo casus: ponunt gentiū. ¶ Tertio in operatura: vnde dicit petrus rauennas. Hoc est nomē quod dedit cecis visum: surdis auditum: claudis cursum: sermonē mutis: vitam mortuis: totamq; diaboli potestates virtus huius nominis de obsessis corporibus effugauit &c. ¶ De carne autem circūcisionis domini dicitur: q̄ angelus eam karolo magno detulit: & ipse eaz aquisgrami in ecclesia beate virginis collocauit: quā postea serf transulisse carolum. Nunc autem dicit esse romē in capella lateran. que dicit sancta sanctorū: vnde ibidem scriptum legitur. Circūcisa caro christi: sandalia clara. Ac vmbilici viger hic precioso cara.

¶ De sancto Basilio episcopo & confessore. Cap. xxvii.

Basilus episcopus et

doctor grecorū: cuius vitas amphilochius iconi episcopus scripsit: de cesarea capadocie oriūsus: septēnis a parentibus suis dijs philosophie traditus: studuit apud Athenas cum Gregorio nazanzeno: et Juliano: et Libanio in doctrinis grecis. Luncq; in scripturis illis ad sensum suum creatorē inuenire non posset: eidem nocte oranti quidam splendor illuxit. et induxit eum ad perlustrandū totius religionis scripturas. P. o. s. fectusq; in egyptum: sacrarum litterarum studio se exercitans: iam mente christianus: reuersus in greciam: multis philosphis viam salutis ostendit. Inter quos Eubolum preceptorē suū disputatē redarguit. Eum quo triduo sine cibo continue permanens: secumq; de diuinis conferens: eum conuertit. Qui omnibus suis pro christo erogatis venerunt Antiochia: vbi et Libanio sophiste et discipulis eius christum predicauerunt. Inde venientes hierosolimam episcopo martiniano baptismum petierunt: qui eos secum duxit ad iordanem. Dumq; Basilius signū fidei a deo peteret: venit super eos lux imensa: sicut fulgur & columba ex fulgure descendens turbauit aquam et auolauit. Ibiq; baptizati antiochia reuersi sunt: vbi sub Deletio episcopo Basilius diaconus ordinatus: Deinde venerit cesaream: vbi eusebio episcopo

scopo diuinitus reuelatur: basilium sibi in episcopatu successurum: quod non multo post eodem decedente factum est. ¶ Quante sanctitatis erigerit iste sanctus effrem heremite in visu monstratum est. vidit enim in extrahi positus colunam ignis caput eius ad celum pringebat: et voce desuper audivit: quod talis esset magnus basilium. veniens ergo ad civitatem die epiphanie. ¶ Virum vidit: cum ipsum conspexisset in pontificali apparatu et comitum clericorum venerabiliter procederem: despectit eum admirans hominem tanto honore et consipatione positum esse colunam ignis. Quod basilium per spiritum cognoscens eum ad se accersit de cogitatione redarguit: viditque effrem linguam igneam loquentem per os eius: et compunctus veritatem petiit. Tunc ab eo petiit: quatenus grece loqueretur: quam linguam penitus ignorabat: sibi a deo impetraret: quibus difficile videretur: basilium pro eo oravit: et confestim grece loqui cepit. ¶ Veremstra quidam alius pontificali pectore dente basilium contempserat: arbitrans quod in tali pompa plurimum delectaretur. Tunc de celo vox facta est: quod ipse magis peccabat quam delectatione quam habebat in palpando caudam carnis sue: quod basilium in omni apparatu suo. ¶ Valens imperator: fauto: arrianorum ecclesiam quandam catholicis suis ablatam contulerat arrianis: ad quem vir sanctus accessit: et ipsum de eius iniquitate magnanimitate redarguere cepit. Tunc post multa verba imperator: concessit: ut amore catholicorum remota ipso sibi iustitiam inter partes sententiam ferret. Episcopus vero convocatis partibus iussit: ut fores ecclesie clauderent: et utriusque partis sigillo munitur: et ad quorum orationes aperiretur sua esset. Quod cum omnibus placuisset: orationibus arrianis per triduum tanquam semper esset clausa manserunt. Tunc basilium peccatione ordinata venit ad ecclesiam: et facta oratione leui lectu baculo suo fores tetigit dicens. Tollite portas principes vestras etc. Et continuo apertis ianuis: reddita est ecclesia catholicis. Tunc imperator: basilium nec muneribus: nec precibus: nec cominationibus corrumpere: posset: ut dicitur in tripartita hystoria. dum finiam de ipsius auxilio scribere vellet fractis tribus calamis successit: ipse tremore magnum incurrit: et sic chartam fregit: et a scribenda sententia destitit. ¶ Nobilis quidam nomine heraclius filiam eius unicam deo vouerat: in cuius amorem instigante diabolus et seruis exarsit: et impossibiliter videns: ut ad amplexus filie domini sui posset accedere: quidam mago pecuniam magnam promissit: si taliter ageretur: quod puella sibi consensum preberet. Qui scriptam epistolam ad diabolum iuvenem tradidit: et ut nocte inter sepulchra gentiliu accederet monuit: et demones vocaret: atque chartam in aere exaltaret. Sic demones sibi apparentibus obediret. Que dum iuvenis perfecisset adest princeps tenebrarum cum multitudine demoniorum: et lecta epistola iuvenem interrogat: si ipsum

negare paratus erat. Qui dum ipso et christiane fidei abrenunciasset: et abnegationis sue chiographum diabolo tradidisset: princeps demoniorum spiritus fornicationis ad puellam misit in amorem iuvenis instigandam. Que dudum verata miserabiliter clamare cepit: et perit dicere: quod aut ipse sermo in coniugem traderet: aut seipsam occideret. Pater igitur anxius et filiam perdere dubitans: de consilio amicorum ipsam sermo suo manu misso in vtroque dedit: et maximam dotem concessit. Et dum dudum infirmum permaneret: advertit vixit quod vir suus nec se signabat: nec ecclesiam introibat. Et dum huius causam sollicitus: per dies plurimos requisivit: quibus dudum sibi veritatem negasset: eundem tandem cuncta que sibi contigerant enarrauit: et puella supinde basilium consulendum abiit. Qui puerum vocans: et omnia ab eo audientes interrogavit si ad ipsum redire vellet. Tunc ille respondit: quod vellet libere: sed non poterat: quia abnegationis sue chiographum diabolo fecerat. At scissus eum in domino confortavit: et cruce signatus per triduum inclusit: postea eum visitavit: quod magnas demonum infestationes se pati dicebat: eo quod spiritus lapidantes chiographum sibi ostendebant. Tunc ille dans escam modicam: iterum eum signavit: et inclusit: ac pro ipso iugiter deum oravit. Et post aliquot dies iterum ad eum veniens: ab eo percepit quod clamores eorum a longe audiebat: eos tamen non videbat: iterumque ipsum reficiens abiit: et pro eo oravit: et die quadragesimo rediens audivit quod viderat sanctum pro se pugnante: et diabolum vincentem. Quez basilium educens: vocato clero et populo: et factis letantiis puerum in ecclesia dicebat: quez demones ab alia parte traherent. Tunc clamante puero: basilium demones increpavit: eosque dudum conquerentes effugavit. Et dum ipse cum omni populo in oratione perseverasset: ecce scriptum iuvenis per aera in manus basilium convolavit: quod ille iuvenem ostensum laceravit: et absolutum ac communicatum et bene instructum vixit restituit. ¶ Mulier quedam omnia peccata sua in cedula scripserat: et eam basilio dederat: supplicans: ut pro se oraret: ut deus sibi peccata dimitteret: qui dum pro ea orasset: omnia peccata preter unum gravius de charta delata sunt. Quam basilium ad effrem heremitam misit: ut eius oratione: et peccatum illud deleri posset. Tunc effrem eam ad basilium tanquam sanctiorem remisit: et ut veniens festinaret admonuit: eo quod dubitabat: an ipsum vivum invenire posset. Rediens ergo mulier virum die defunctum reperit: qui iam ad tumulum portabatur. Et dum lamentabiliter fletet: et cedulam supra corpus defuncti posuisset: iterum eam aperuit: et peccatum deletum aspexit. ¶ Dum autem sanctus dei egrotaret infirmis: quia et decessit: quidam probus medicus iudeus ioseph nomine eum visitabat: quez sanctus se convertiturum preciderat. Sed dum in extremis positus esset: ioseph ex motu pul-

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xxvij.

his et alijs indicijs: quem eo die moriturum no-
uerat: famulis secreto nunciavit: et vnecessa-
ria sepulture pararent cōsuluit. Quod sanctus
per spiritum audiens: hoc esse futurum eo die
omnino denegauit: et ioseph aliter esse impossi-
bile constanter affirmauit: asserens se velle mo-
ri: nisi basilius eo die sole occidere occuberet.
Tunc scētus eū interrogat: si vult mori peccato
et viuere xpo: si die sequenti vsq; ad sextā horā
superuueret: quod et ioseph se facturum spon-
det. Beatus autē basilius quīs naturaliter il-
lico moriturus: oratione non tantū mortis in-
ducias q̄ conualefcēciam a xpo impetrauit: et
vsq; in crastinū ad horā nonā superuixit: mane
q; hora tertia de lecto surrexit: ad ecclēsiā pro-
prij pedibus accessit: et ioseph conuersum ba-
ptizauit: et rediens ad lectū hora nonā spiritū
feliciter emisit kalen. ianuarij tēpore imperato-
ris gratiani: sepultusq; est in ecclēsia sua. **Hic**
contra eunomū insignes elaborauit libros. De
spiritu sancto volumen egregiū. In cōtameron
homēllas nouē. Epistolas breues: variosq; tra-
ctatus. Ad euehū epistolam vnā contra here-
ticos. De incarnatione dñi libru vnū. Ultra ba-
laam et iosephat. Extra iulianū apostatā libros
fortissimos. De generib; peccatorū inq̄sitionū
libru vnū. De fide catholica ad ap̄hilocū iconij
ep̄m libru vnū. Scripsit etiā regulā monachorū
qua vtunt arment: et alia multa opuscula fecit.
De scā martina uirgine et martyre. Cap. xxix.

Martina vir

go et marty: rome
ex patre psule na-
ta: ibidemq; sub
alexandro imperatore passa ē.
Que ab eo vt christiana com-
prehensa: ad apollinis sacrifi-
cium inuitatur. Et dū orasset
pars templum euz idolo cecē-
dit: et demon per aera sicut fu-
mus clamans euauit. Quā alexander alapis
cesam ab octo uiris binatim sibi succedētibus
vincinis ferreis attrahē fecit. Qui videntes
quatuor angelos uirginem confortantes con-
ueri sunt: propter quod et ipsi suspēsi: et vngu-
ibus lacerati: demū decollati martyriū cōsuma-
uerunt. Deinde uirgo xpi suspēsa: et post hoc
in quatuor palis extensa gladijs concidit: sed
cesorib; subito decedētibus carceri tradit: vbi
ab angelis uisitata confortatur: et celesti cibo re-
ficitur. Inde q; educta in tēplo artemidis sta-
ruffur: et immolare compellitur. Sed coruēte
idolo et fugato demone iterum circa mammi-
las vnguibus laniatur. Iterumq; carceratur.
Deinde in amphitheatrū ducta bestijs subici-
tur. Eius pedibus leo procidit mansuetus.
Et dum inde educta fuisset: idem leo mox eu-
mentum alexandri cognatus interfecit. Iterū

post duos dies suspēsa: et vnguibus rasa: atq;
decaluata est: eo q̄ virtutem malefactorum cas-
pillis inesse putabant. Et dum in templo cel-
reclusa fuisset sola: idolo coruente: audite
sunt voces angelorum cōtinentiū a paganis.
Quod imperator compertens: sp̄m extrahē-
ductam iussit decollari. Et facta maximo terre-
motu. cccxx. gentiles conuersi sunt. Eius cor-
pus calixtus papa cum suis clericis sepeliuit
kalendas ianuarij.

**De sancto Concordio presbytero
et martyre. Cap. xxx.**

Concordius presby

ter et marty: passus est spoleti
tempore antonij imperatoris.
Hic ex parte gordiano xp̄iano
rome ortus: a sancto pio vrbis
episcopo presbyter ordinat; et
doctus est. Qui cum vicia salaria habitaret apud
sanctum eurycetē: tentus a torquato comite ru-
scle: qui versabatur spoleti: cū xpm confiteret:
et sacrificare noller: carceri traditus est: vbi a
sanctis eurycete et antimo episcopo amicus tor-
quati de eius consensu uisitatus et confortatus
fuit. Inde eductus equuleo suspenditur et tor-
quetur. Et dum constanter in fide persisteret:
iterum carceri mancipatur: et fame triduo mas-
ceratur. Nouissime cum statue fontis eidem in
ergastulo p̄sentate thurificare renneret: a duo-
bus satellitibus ibidē decollatur kalen. ianua-
rij. Sepultus in loco vbi aque plures emanāt:
iuxta ciuitatem spoletanam.

**De sancto Almachio
martyre. Cap. xxxi.**

Almachius marty:

rome martyriū passus est. Qui
cum sacrificantibus gētilibus
diceret: hodie octauē dominici
diei sunt: cessate a superstitioni-
bus idolorū. iubente vrbis prefecto captus: et
a gladiatoribus occisus est kalen. ianuarij: vt
dicitur in martylogio adonij.

**De sancto Fulgentio episcopo
ruspensi. Cap. xxxij.**

Fulgentius episcop

ruspen. ex parte fulgentio et ma-
tre marchiana nobilibus in ciui-
tate toletō hispanie nat; est. Qui
grecis et latinis litteris non me-
diocriter eruditus in annis iuuenilibus a fau-
sto episcopo in exiliū relegato monachalē ha-
bitum suscepit. Hic primo ab arrianis multas
insidias et persecutiōes peressus et aliquādo
durissime cesus est. Deinde effectus abbas mo-
nasterij sui: eadem arriana peste crescente ab
eodem cenobio effugatus: sed auxiliante xpo
d iij

post tempus aliquod reductus in episcopū rī
speñ. electus fuit. Qui verbo ⁊ exēplo populū
suū docēs: ad defensionē catholicę veritatis:
multa opuscula contra arrianā heresim compi
lauit. Propter qđ ab arrianis in insula sardie
cū. lx. cartholiceis ep̄s relegat⁹: domū ad eccle
siam suā reuocatus: quasi per annū ante obitū
suū episcopatus cessit: ⁊ ad monasteriū suū
rediens: ibidē nō vr abbas: sed vr simplex mo
nachus annū vitinū vite sue exegit. Abiq̄ ple
nus sanctitate hūanitaris debitū soluit kalen.
ianuarij. ep̄atus sui annoz. xxv. vite vō sue an
no. lxx. Hic inter cetera vite sue arctissime reco
lenda carnes aut vinū nulla nunq̄ necessitate:
vel infirmitate gustauit. Floruit autē tēpoze ge
lasij pape: et anastasij primi ip̄eratozis. Hic
diuina ⁊ hūana literatura prestāissimus: ad
uersus factum elegans scripsit volumen. Com
posuit tractat⁹ ⁊ homelias multas plurimosq̄
sermōes. Scripsit ⁊ fabularū allegorica: libro
quem mythologiarū vocabula intitulauit. Hec
sigibertus.

De sancto Fulgentio ep̄scopo
vtruculā. Cap. xxxij.

Fulgētius ep̄scopus
vtruculā. vir nimis sc̄itatis fuit.
Qui dum rex gotthoz totitas ad pa
tres suos accederet: eidē per cleris
cos suos exēta misit: vr eius insaniam mitiga
ret. Que rex vr vidit: spreuit: suisq̄ hoibus ius
sit: vr ep̄scopū sub omni feritate cōstringerēt:
eiusq̄ examini reseruarēt. Quē feroces gotthi
detentū circūdantes: cum in vno loco stare pre
ceperunt: sibiq̄ in terra circulū designauerūt:
extra quē pedē rēdere nullo mō auderet. Eū
q̄ in sole nimis estuaret: nec circulū exire p̄su
meret repere tonitruat⁹: cōuscariōes: ac pluuia
nimia erūperūt: adeo vr custodiētes euz immē
sitate imbris ferre non possent. Et euz inunda
tio nimia vbiq̄ fieret: intra designationem cir
culi: intra quam vir dei stetit: ne vna quidem
aque gutta descēdit. Quod dum regi nuncia
tuz fuisset quem primitus insatiabilī furore si
ciebar: postmodum reuerendissime pertracta
uit: ⁊ cū honore ad propria remisit. Hec grego
rius. iij. dal. cap. lxx.

De sanctis triginta mar
tyribus Cap. xxxiij.

Triginta milites chri
stiani: rome via apia martyrio coro
nati sunt. Quos diocletian⁹ impe
rator simul detentos: capitali sen
tentia condemnatos: decollari fecit. Sicq̄ co
ronam martyrij perceperunt kalen. ianuarij.

De sancto Macario abbate
alexandrino. Cap. xxxv.

Macarius alexandrinus
abbas: vr habet in hystoria tripartis
ra: fuit in deserto de scyph: ad disse
rentiā alterius macarij egyptij: an

tonij discipuli: qui fuit in thebaide: de quo dī
cef. xvij. kalē. februarj. Hic descēdens de scy
thi: intrauit dormire in monasterio: vbi sepulta
erant corpora paganorū. De quozū vno sibi pulul
nar sub capite strauit. Demones autē vr ip̄m ter
rerēt: vocabat quasi mulierē ad balneū inuitan
tes: ⁊ alter demō sub ip̄o: tanq̄ ex mortuo illo
rūdebat: se venire nō posse: q̄ peregrinū super
se habebat. Macari⁹ autē in nullo terret⁹: corp⁹
rūdebat dicens: q̄ iret si posset. Apparuit si
bi diabol⁹: aliq̄ cū falce messoris: volensq̄ eū
ferire nō potuit. Dixit q̄ ab eo multā violētiaz
patēretur: q̄ sibi preualere non poterat. Nam
quicquid macarius faciebat: ⁊ demō: si vigilabat
ip̄e nunq̄ dormitabat: si ieiunabat: ip̄e penitus
nō comedebat: verū in sola humilitate ip̄m ex
cellebat. Ueratus a tentationib⁹ carnis fac
cū magnū harene deferēbat: ⁊ interrogatus a
theosebto qđ faceret: rēdit: q̄ se vexantē vexa
bar. Uidit alia vice diaboli habitē in veste
perforata ampullas multas: quas dixit esse tē
tationis spēs: ⁊ q̄ ibat portionare fratres. Ita
vr si vni aliquā earū nō placeret: aliam porrige
ret. Et euz rediret: macario interrogati quō fe
cerat: respondit: q̄ oēs sancti ficari erāt: preter
quēdā theotiscū: q̄ sibi cōsenserat. Surgensq̄
macari⁹ illuc iuit: illiq̄ fratē tētati inuentū
conuertit. Et post hoc iterū demōnē eundē re
pertum interrogat: quō se fratres habebant:
qui rēdit: q̄ male: ⁊ qđ plus erat: vni acquisi
tū amiserat: qui sanctior: alijs fact⁹ erat. Uā
caput defuncti reperisset: ⁊ orasset: interroga
uit q̄s esset: qui rēdit: se fuisse paganū. Inter
rogat⁹ vbi erat aīa sua: respondit: q̄ in inferno
in tanto pfundo: quantū distat celū a terra. Ad
diditq̄: q̄ adhuc pfundiores sunt iudei. Et vl
tra hos pfundissimi sunt falsi xp̄iani: q̄ xp̄i san
guinē cognitū parui pedūt. Ambulās autē p̄
pfundā solitudinē: ad quodlibet militare arum
dinez figebat: vr postmodū redire sc̄iret. Et cū
tam nouā diaras fecisset: eas oēs diabolus col
legit: ⁊ ad caput eius dormientis posuit: vnde
ad redendū plurimū laborauit. Fratri cui⁹
dam longe tentato: q̄ in cella sua inutiliter per
maneret p̄sultit: vr cogitationib⁹ illis sic rēde
ret: q̄ salte pro xp̄i amore celle parietes custo
diret. Dum culticē se pungentē occidisset: et
ex eo sanguis exisset: redarguēs se: q̄ ppriam
iniuriā vindicasset: nudus sex menses in deser
to mansit: ⁊ inde a scabonib⁹ laceratus exiuit.
Post hec clarus vīruntib⁹ in pace quiescit: quat
to non. ianuarij. Hec in vitis patrum.

De sanctis Argeo. Marcesso ⁊ Mar
cellino martyribus. Cap. xxxvi.

Argens marcellus: atq; marcellin⁹ puer fratres: passi sunt in ponto ciuitate romis. Qui marcellin⁹ sub lincio pncipe: inter tyrones cōprehensus: eū noller mltitare: dicens se xpianū nulla

ratione debere terreni pncipis ascribi militice cesus ad morē: et diu i carcerē maceratus est. Et dū sic detineret in vinculis: et argens et marcellus fratres eius ipm vltassent: et ipsi deprehensi: q; xpiani essent: cogitur idolis imolare: cū essent inter militares ascripti. Sed nō consentiētes a tribuno suo decollati sunt. Marcellinus hō in mari mersus martyriū consumauit. qui passi sunt. iij. noñ. ianuarij. hec ado.

¶ De scro Antherio papa et mar. Cap. xxxvij.

Antherius papa et

martyr: natione grecus: ex patre romulo pōtiano pape i episcopatu successit: et sedit annos iij. mēsem. i. dies. xxi. Hic cōstituit: vt episcopi maxime vtilitatis vel necessitatis causa possint transferri de sede in sedem. Hicq; gesta martyruz a notarijs diligēter exquisiuit: et in ecclesijs recōdidit legendas. Et hic sub maximino augusto martyrio coronat. Sepultusq; est cum collegis suis in cimiterio calixti: via apia. iij. noñ. ianuarij. Et cessauit episcopatus dies. viij.

¶ De sancta Venouefa virgine. Cap. xxxviii.

Quouefa virgo pa-

rifici. anno. vi. martiani imperatoris claruit: vt ait sigibert⁹. Hāc puellulā dū in domo paterna sanctus germanus parisiens. epō: vadens ad synodiū conspexisset: prophētico spiritu prenūclauit eam maximā in sanctitate futuram: eamq; tūc de pudicitia docēs ad pposituz virginitatis incitauit. ¶ Dum autē die quadam pphibente matre omnino ad ecclesiā ire veller: et mater ipam alapa pcussisset: subito lumē oculorum amisit. Quod puella videns: et matri condolens: ac ream se criminis remordens: aquam de puteo haustam invocato christi noīe oculis genitricis infudit: et mater cōfestim recupauit visum. Duz autē in xpi virginē dedicata fuisset: et ieiunijs ac orōnibus vacaret: ex lōga carnis tabefactione leprā incurrit: quā pluribus ānis patienter pertulit: sed demū a xpo mūdāta est. Et dū sancti dionysij basilica fabricaret: et calce deficiente operarij laborare nō possent: et ex hoc diebus multis vacare ad ope necesse esset: oratōes virginis effusa: camerā quā existimabant: vacuam adferunt: et eam calce miraculose plenā inuenerūt: et sic in edificio processerunt. ¶ Sed et sitientibus operarijs virgo cuppam

vini porrexit: de quo relictis oibus: vsq; ad espletam ecclesiā nō defecit. Multos ab immūdoz spiritui oppresseione liberauit: et alijs insignib⁹ miraculis reuētēs: in pace quēuit. iij. noñ. ianuarij apud sanctū dionysij sepulta.

¶ De scro petro Anlano martyre. Cap. xxxix.

Etrus martyr: pas-

sus est in ciuitate anlana tēpore diocletiani et maximian⁹ imperatorum: qui alio nomine balsam⁹ vocatus est. Hic a p̄fide seuero cētus: duz se christicolā confessus est crucis supplicio affixus: interēptus ē: vere petri apostoli effectus heres nominis ac imitator passio nis. Cuius passiones transtulit anastasius apostolice sedis bibliothecarius: vt scribit frater vincētius: qui passus est. iij. noñ. ianuarij.

¶ De sancto Danlele martyre. Cap. xl.

Aniel leuita et mar-

tyr padue quiescit corpore in ecclesia cathedrali. Quod quidē hoc modo reperuz est. ¶ Anno em̄ dñi. ccccclxxij. hic sanct⁹ apparuit cuidam ceco in tuscia existēt monēs: vt si illuminari veller ad corp⁹ suū vltitandum padnam accederet: seq; danielē martyre nominauit. Qui paduam veniens et nihil de sancto inuenire valēs: eo q; ciuitas a logobardis nup diebus illis euersa fuerat: et diruptis ecclesijs legēde sanctorū disperse: se desolatum putauit. Et duz in ecclesia sancte iustine oraret: eidē ceco sanct⁹ daniel denuo apparuit et ipm illuminante: ac locum sepulture demonsttrauit. Illeq; cōtinuo episcopo iohāni et abbati sancte iustine: tam miraculū q; visa nūciauit. Qui congregato clero et populo: locū effodentes: corpus martyris inuenerūt: iacens sup ligneam tabulā ad instar sue longitudinis supinum et extensum: habens super se alā marmoream tabulam eiusdē lōgitudinis euz inferiori confixam clauis: videlicet ferreis enormibus: caput martyris: pectus et ventris: ac omnia trāffodientibus mēbra: et binas tabulas colligētib⁹: que oīa qualiter a gētilibus passus fuerat: euidētius ostenderūt. Sanguis hō a corpe diffusus ita recēs in tabulis apparebat: ac si tūc ex vulneribus stillaret. Et ex parte exteriori sculprus titulus legebat. Hic requiescit corp⁹ sancti danielis martyris et leuitē. Quo autē tēpore vel qua die sen sub quo passus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Venātes igit̄ inde corpus ad ecclesiam maiore dei genitricis transtulerunt: et ibidē honorifice condiderūt: vbi et quiescit miraculis fulgēs. Et quia passionis eius festum ignotum est: festum ipsius martyris agitur padue die qua corpus eius inuentum est: videlicet iij. noñ. ianuarij.

De sancto Theogene martyre. Cap. xli.

Theogenes martyr

filiius epi xpianus: passus est sub licinio impatore i cyzico: q erat pma ciuitas bellepōti. Qui cō p̄bēsus ⁊ p̄ductus ad legionē que dicebat sera tratana: dū se xpianū cōfessus esset: in q̄tuor palis extēsus: ⁊ fustibus cesus est diutius: donec. lviij. centu riones super eū mutarent. Deinde in carcerem missus ⁊ in neruo extēsus: q̄tuorq; clauis confixus est: vbi ab ip̄o xpo cū sanctorū multitudine sibi apparētibus cōforat: quos ⁊ ip̄i custodes audierūt psallētes. Inde educat ⁊ tribuno suo presentat: iussus est ab eo in mare mergi. Sed dū mergeret lux maxima sup eū refulsit: q̄ oculis mergentū c̄cecauit. Postq̄ aut ip̄i ad xpi fidē cōuersi fuerūt: ⁊ baptisimū susceperūt: post dies. iij. lumē eis restitūtū est. Corpus aut̄ martyris a siuecibus ad lictus iactatū: ⁊ a christiānis repectum: sepultum est iuxta muros ciuitatis in villa: que dicitur Adamanti. Qui passus est. ij. noñ. ianuarij.

De sanctis Pulco Pissiliano ⁊ Benedicta martyribus. Cap. xliij.

presbyter: et p̄cellanus clericus: atq; benedicta religiosa rome martyrius passi sunt. Qui sub ipatore iuliano apostata: xpianorū immanissimo p̄secutore cōphēsi: ⁊ in cōfessione nominis xpi: gladio triumphū inpleuerunt ij. noñ. ianuarij. hec ado.

De sancta Darfosa martyre. Cap. xliij.

Darfosa martyri rome passa ē tempe decij cesaris. Que fuit vxor sancti Fabiani pape et martyris. Qui diuinitus p̄ colūbā elect: vt in eius passione discef. iij. kal. februarj. vxore dimisit. Et post ei⁹ martyriū Darfosa scissima in castitate p̄manēs: p̄imū et illo relegat. Deinde a p̄faro p̄ncipe capite iussa est puniri. ij. noñ. ianuarij: vt dicit in martylogio adonis.

De sanctis Aquilino ⁊ socijs mar. Cap. xliij.

Aquilinus: gemin⁹: eugenius: martian⁹: quint⁹: theodor⁹: ⁊ triphoni⁹ martyres: apud aphyricā sub p̄secutione vadalica p̄clarissimo martyrio cōdātū sūt. ij. noñ. ianuarij. vt dicitur.

De sancto Symeone monacho ⁊ p̄fel. Cap. xlv.

Symeon monachus

et. annis apud antiochiā in colūna q̄dā cōcaua stetit in cūsus: mira v̄te sc̄titate ⁊ p̄nā clarēs. Hic a sancto Timotheo abbate: p̄mū monachus factus est.

Semel in hebdomada cibū sumens: panem v̄t delicti solū aut herbarū radices cum aqua r̄m. Fumq; colligatus adeo corpus aruit: vt carnes ei⁹ circa ligaturas putrefierēt: vixq; iussu abbat̄is hoc sentientis se solū pmisit. Deinde relicto monasterio ad desertum accedēs in p̄teo sicco pluribus annis mirā penitentiā egit: Postea in columna duodecim cubitorum sibi a populo p̄pe ciuitatē edificata: reliquo vite sue tēpore videlz annis quadraginta permansit: et adeo artissimā penitentiā egit: q̄ femur ipsius putrefactū est ex nimia tabefactione. Anno integro super pedē vnū immobilis stetit. Multa quoq; miracula deus p̄ ip̄m ostendit. Nam cū populus a dracone ingētissimo vexaret: oratione facta dū dracone impetu nimio versus ciuitatem moueret: grossissimo ligno oculū eius intrāre: ⁊ oculo draconis erupro: dracovelicissime rediens: deserta p̄t̄it: sicq; populū ab eius infestatione liberant. Mulierē: q̄ in potu serpentē trāsglutierat: serpentē enomere fecit. Et p̄ris c̄stanti populo nimia siccitate: aquam abundāter de terra p̄dūxit. Sicq; in columna manens post vitā mirabilē stando sp̄ritum emisit. Quē abbas antonius veniens visitatum: dū eum p̄fmo stantē reperit: orare putant: sed accedēs propius illū migrasse cognouit: ⁊ sepeluit. In cuius exequiis aues circa corpus volitantes: quasi vocib⁹ eū desebant. Sepultusq; est apud antiochiā in miraculis clarēs: quē itaures in xpo die noñ. ianuarij.

De sancto Thelesporo papa ⁊ mar. Cap. xlv.

Thelesporus papa

et martyr narbone grec⁹ et ana chorita: fuit p̄mo pape in ep̄iscopatu romano successit: ⁊ sedidit annos. ij. mēses. iij. dies. ij. Hic p̄stituit: vt missam ante teritiā nullus presumeret canere: quā hora domin⁹ nos̄ter fm euangelium marci ascendit in cruce: Et in missarum solēnijs diebus celeberrimis hymnus angelicū decantari p̄cepit. Et in natalē dñi tres missas instituit celebrandas. Primā in galli cātū iam nocte media proximate: quando christus in bethleē nasci dignatus est. Secundā illucescēte auro: quādo in cunabulis adoratus est a pastoribus. Tertiā in hora diei tertia: quādo illuxit nobis dies redēptio nis nostre. Hic etiā constituit. vij. hebdomadis ante pascha potissime omnē clerum ab esu carniū ⁊ in ieiunijs abstinere: vt sicut discreta debet esse vita clericorū a laicoꝝ conuersatione: sic ⁊ ieiunium. Has autē septem hebdomadas omnes clerici nō in delictis ieiunēt. Et hic sub Antonio imperatore martyrio coronatur. Sepultus est eius fratribus suis in vaticano iuxta corp⁹ beati petri noñ. ianuarij. Et cessauit ep̄iscopatus dies septem.

De epiphania dñi nostri. Cap. xlvij.

Epiphania dñi tri-
 plici miraculo decorat. Hodie
 enim magi xpm adorant: iohan-
 nes saluator: e baptizat: et aqua
 in vinu dominus in nuptijs mu-
 tat. Pro quoru viro meruit epi-
 phania nominari: ab epi quod est supra: et pha-
 nes apparitio: quasi superna apparitio. Stella
 enim desup apparente xps magis demonstrat.
 Et columba spiritus sancti desuper descendens
 te iesus baptizat? dei filius patris voce in clamatur: et aqua in vi-
 num miraculose transmutata: xpi iesu gloria manifestatur. Hoc
 autem annorum reuolutione factum est. Nam xps dierum. xiiij. a
 magis est adoratus. Deinde annorum. xxx. et totidem dierum est
 in iordane baptizatus. Et post hec anno reuoluto eodem die fuit
 ad nuptias iohannis euangeliste inuitatus: ubi aqua diuina po-
 tentia conuertit in vinum. Sed quia in hoc festo ecclesia pñcipa-
 liter inuitat circa magoru adorationem: ideo et huiusmodi materia
 prosequenda est. Et nota: q quia xps rex pacificus venit in mu-
 dum: ut pacem faceret: et pacem adduceret: ipse est enim pax no-
 stra sicut apostolum: ideo triplicem pacem homini adduxit: scz pacem
 temporis: pectoris: et eternitatis. Propter hec tria necesse
 fuit: ut esset rex: deus: et homo. Nam fuit necesse: ut esset pro pace
 temporis rex vniuersalis. Pro pace eternitatis deus immortalis.
 Et pro pace pectoris homo temporalis. Adcirco in hystoria huius
 festiuitatis pbatur: q xps fuit rex vniuersalis: et deus immortalis:
 et ho temporalis. Et hec tria: ut dicitur: figurata fuerunt in triplici
 munere sibi a magis oblato. Na aurum decet regiam dignitatem: thus
 diuinam maiestatem: et myrrha humanam mortalitatem. Cetero ergo do-
 mino: tribus magis in oriente positus super montem victoriam
 orantibus et aduentum stelle a balaam chaldeo in ortu xpi manife-
 stam de expectantibus: noua stella apparuit: ut dicitur L. hysostomus:
 habes in medio formam pulcherrimi pueri: in cuius capite
 crux splendebat: et audita est vox magos alloquens: ut in iudeam
 pergerent: et ibi natum puerum inuenirent. Qui susceptis mune-
 ribus stella eadem ductrice iudeam venerunt: hterosolymam in-
 trantes: stelle visionem amiserunt: regem iudeorum natum que-
 runt: eundem nasciturum in bethleem propheticis testimonio di-
 dicerunt: quo pergentes stelle ducatum recuperauerunt: eadem
 stella duce ad puerum natum deuenerunt: ipsum adorauerunt: tria
 munera obtulerunt: admoniti in somnis per viam altam in patriam
 redierunt. Ostenditur ergo ex his primo: q xps est rex vniuers

falso. Et hoc patet. Primo: quia ex regibus generatus: et in regia ciuitate natus: quod enim ex regibus israel fit per carnem genitus ostendit matheus euangelista in principio sui euangelii ante quod deueniat ad hyro: iam magorum dicens. Et ber generacionis iesu xpi filij dauid etc. Ideo quod uoluit xps in bethleem nasci: que est in tribu iuda: et appellatur ciuitas dauid: eo quod ipse uel uelut uerus rex iudeorum esset de domo familia dauid: per carnis generacionem propagat. Ideo quod ad dicitur prophetia michae. Et tu bethleem terra iuda etc. In qua ad litteram ostenditur: quod xps uerus rex iudeorum: qui populum israel in regna uirtutis erat rector: in ipsa ciuitate fuerat natus. Secundo: quod ab amicis principibus uisitatus. De more enim principum seculi est: quod rex de nouo regnum acquirere: ab amicis regibus eiusdem coronationi congratulatur uisitatur. Sic et xps nuper per carnem assumpta regnum mundi ingrediens: et principem huius seculi foras efficiens ab amicis regibus: nedum personaliter uisitat: sed etiam muneribus honorat. Qui licet appellentur magi: fuisse tamen reges a doctoribus asseruntur: et de quibusdam quod fuerunt primo magi id est malefici: sed postea conuersi sunt. Reuera autem magi id est sapientes. Nam magus per hebraice scriba dicitur: grece philosophus: latine sapiens: uenerunt autem ab oriente hierosolymam in xiiij. diebus secundum remigium miraculose et preter naturam: quasi puer ad quem properabant: eos in tam breui spacio ducere poterat: uel dicit secundum Hieronymum: quod super diomedarios uenerunt: quod est animal velocissimum: quod tantum currit uno die: quantum equus in tribus: et dicitur a diomos quod est cursus et artem uirtus quasi uirtuosus in cursu: uenerunt autem hierosolymam propter tres rationes. Primo: quia magi tempus natiuitatis christi agnouerunt: sed locum ignorantes existimauerunt nouum regem natum in ciuitate regia repperiturum: que erat hierusalim. Secunda: ut ciuitas natiuitatis locum discere possent: cum ibi sapientes iudeorum residerent. Tertio: ut iudei in excusabiles essent: quod locum quidem nascere agnouerant: sed de tempore se nescios prendere potuissent. Unde magi iudeis ostenderunt xps: et iudei magis locum. Ex quo redarguit iudeorum negligentiam: dum si libenter prophete credunt: istis pluribus non acquiescunt. Illi inquirunt regem alienum: isti continentur proprium. Illi uenerunt e longinquo: isti manserunt e uicino. Uenerunt autem et quesierunt illum dicentes. Ubi est qui natus est etc. His uerbis: ut dicit Remigius in originali. Uerum regem: uerum hostem: et uerum deum confessi sunt. Uerum hostem cum dixerunt ubi est: quod natus est. Uerum regem cum addiderunt: rex iudeorum. Uerum deum cum concludunt: uenimus adorare eum: cum solus deus debeat adorari. Tertio: quod ab emulis formidatus. Timuit enim eum rex herodes et inimicus eiusdem magis nunciantibus xpm: quia

re audiens herodes rex: turbatus est. Et hoc triplici de causa. Primo ne iudei suum regem natum reciperent: et se alienigenam expellerent. Fuit enim primus alienigena: qui iudeis dominatus est. Secundo ne a romanis culpam posset: si aliquis ibi rex uocaret: quem augustinus non constitulisset. Tertio: ut dicit gregorius: quod nimium terrena altitudo profundis: cum celsitudo celestis aperit. Turbata est et omnis hierosolyma cum solo triplici de causa. Primo: quod impudenter nequeunt gaudere de aduentu iusti. Secundo: ut regi turbato adularum se turbatos ostendentes. Tertio: quod timuerunt: ne presente et ueturo rege adinuicem certantibus: ipsi in perturbacionibus inuoluerent. Tunc herodes principibus conuocatis: sciscitabat tur ab eis: ubi xps nasceretur. Et propheta michae in medium perferit: quod xps in bethleem sit nasciturus. Quod cum audisset: conuocatis magis didicit ab eis xps natus que appuit eis: eosque in bethleem ad requirendum puerum destinauit: et ut cum repositum sibi nunciaret rogauit: simulans se adorare uelle: quem perdere cupiebat. Secundo ostendit: quod est deus immozitatus. Primo in noue creature productione: quod soli deo ptinet. Stella enim illa: quod magis apparuit: fuit de nouo creata: quod peracto suo officio in preciaere materia est reuera. Et hoc ut plurimum doctores tenent. Decem stella ab alijs differat in sex: quia tres differencias primas assignat fulgencius: et alie tres tangunt in glosa. Primo enim differat in situ: quod non erat localiter in firmamento celi: sed pedebat in aere: prima terre. Secundo in fulgore: quod ceteris erat splendidius. Nam sole meridie fulgente lucidissima appebat. Tertio in motu: non enim mouebatur motu circulari: sed pedebat magis motu progressiuo more uolaris: et cum staret quiescebat. Quarto in origine: quod alie facte sunt in mundi principio: hec autem modo. Quinto in officio: quod alie facte sunt: ut sint in signa et tempora: hec autem ut preberent magis uiam. Sexto in duracione: quod alie facte sunt perpetue: hec autem rediit in materia placere officio suo completo. Secundo ostendit deus in secretorum et futurorum cognitione: cognouit enim xps: quod herodes facturus erat: id est magos ad eum mittere uoluit. cognouit etiam quod se non adoraturus: sed occisurus cogitabat: id per aliam uiam redire precepit. Et nota: quod cum magi hierosolymam ingressi sunt: stelle ducatum amiserunt: propter tres rationes: ut dicit glosa. Primo: ut de loco natiuitatis christi quere cogere: ut sic de eius ortu: certiores redderent: tam per stelle apparitionem quam per prophetie reuelationes. Secundo: quia iuste querebant humanum auxilium: ad miserunt diuinum. Tertio: quod sicut dicit apostolus per prophetia fidelibus: signa infidelibus data sunt: id si gnium istis gentibus datum: iter iudeos fideles eis appere non debuit. Tunc autem de hierosolyma regressi fuissent: stella ascendebar eos: uel quod dum ueniret staret supra: ubi erat puer. Quia uidentes illi gauisum sunt gaudio magno ualde. Tertio in magorum

adoratione. Nā intrantes domū inuenerūt puerum cum maria matre eius: et prociēdentes adorauerunt eum. In quo ostenditur verus deus: quia preceptum erat: vt nullus adoraretur: nisi solus deus: vt dicitur est. Eidem quoq; munera obtulerunt: videlicet aurū: thūs: et myrrham. obseruātes in hoc antiquū legis preceptū. Nō apparebis in cōspectu meo vacuū. Hec autē munera in spem obtulerunt: ppter quattuor rationes. Primo qz vt dicit bernardus beate xgint aurū obtulerūt: ppter inopie subleuationē: thūs contra stabulū fetorē: myrrhā ad membrorū pueri consolidatōnē et vermīū expulsiōnē. Secūdo: vt dicit augustinus: qm aurū ad tributū. thūs ad sacrificiū: myrrhā ad sepulchras ptinet. Per hec intimāntes: q in xpo offerri sunt regā potestātē: diuinā maiestātē: et hūanā mortalitatem. Et hec est cōs ratio doctorum. Tertio vt dicit maximus: qm in auro ostēdit captiuitatis nosrē et redēptio pēiosa: in thūre demonū superstitio cessatura: et futurus vere religionis cultus aperit: in myrrhā xpo: qua exanimata solēt corpora cōseruari: pfiguraf carnis nre reparatio et resurrectio mortuorū. Et hec oia p xpm futura erant. Quarto: vt dicit Gregorius: et est ratio moralis: vt ex hoc significet: qd xpo offerre debeamus. Auro nāq; sapiētia designat: salomōe arctē: q ait. Thesaurū desiderabilis req̄scit in ore sapiētis: Thūre autē: qd deo ipēdit: virtus orationis et p̄simis: psalmista attestante: q ait. Dirigat oratio mea sicut incensum in cōspectu tuo. Per myrrhā xpo carnis mortificatio figuratur. vñ et sancta ecclesia de suis operarijs vsq; ad mortē. p deo certatib; dicit. Manus mee distillauerūt myrrhā. Nato q̄ regi aurū offerim: si in cōspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thūs offerimus: si cogitationes carnis per scā orationū studia in ara cordis incēdimus. myrrhā offerim: si carnis vitia p abstinētiā mortificam: hec gregorius. Tertio ostēdit: q est homo tēporalis. Primo: qz vt homo voluit nasci et educari: ideo inuenerūt puerum cum maria matre eius. Secūdo: qz vt timens mortem voluit occultari: quā naturaliter homines fugiunt. Ideo cū sicut deus presciuisset: q herodes eum querebat occidere: vt homo verus voluit in egyptū auferre. Tertio: quia amans societatem voluit a coetaneis sociari: homo em naturaliter diligit societates cum sit animal sociale: vt dicit philosophus: et maxime appetit consortiū coetaneorum. Ideo christus voluit a pueris innocētibus et coetaneis associari: cuius fides preconū non loquēdo: sed moriendo confessi sunt: et flores martyriū extiterūt: vt dicit augustinus. et celebratur dies epiphantie ab ecclesia. viij. idus ianuarij: quo die iudē magi xpm adorasse creduntur.

De sanctis Baspar Balthasar et Melchior: magis. Cap. xlvij.

Baspar: balthasar: et melchior fuerūt illi tres magi: et reges sanctissimi: qui ad christū adorādum stella duce ab oriente venerūt. Hi de regione perfidis orientis: que est india superior: p uincia sabba dicunt extitisse: horum nomina hebraice dicuntur. Apellius. Amertus. Damascus. Brece autem Balthasar. Balthasar. Sarachin. Latine autem nominantur: vt dicitur est. Fertur quoq; cum ad christum venerūt: Baspar fuisse annorum sexaginta. Balthasar quadraginta: et Melchior viginti: et ita cōmunitē plinguntur. Hi sapientissimi philosophi et astronomi sciētie periti: successores balaam artoī fuerunt: et ad visionem stelle venerūt ex illa prophētia. Orietur stella ex iacob etc. Nam vt ponit Euzysostomus. Quidam secretorum inspectores elegerunt de seipsis duodecim: et si quis moriebatur: filius eius substituēbatur. Hi per singulos annos post menses ascendebāt super montes ex celsum: qui dicitur victorialis: et tribus diebus sibi morantes se lauabant: deū orantes: vt stella a balaam eorum patre predicta ostenderet. Et sic successore: tēni et terūt: omnes duodecim faciebant. Dum autē isti tres reges in nocte natiuitatis dñi ibidem reperti essent: stella de nouo creata eis apparuit: et vt dicitur est illis natus regem indeorū indicauit: eosq; ad eū adorandū inuitauit. Qui iussa fideliter peragētes: paliam viā ad montē in somnis ab angelo: reuersi sunt in regionem suā. Nam veniētes tarsum cū nauibus tarsensium transiretarūt. Et quōis omni relicta gentilitate: exinde fideles extitissent: tamē baptisimū nō susceperūt: donec dispersis apostolis ad p̄dicandū a sancto Thoma ap̄lo: q apud india p̄dicauit: baptizati sunt: et in fide xpi confirmati: eiusdē in p̄dicatione coadutores fuerūt. Qui et in eadē regione in pace quiescerūt. Quorū corpora inde trāsflata: cōstantinus magnus impator cōstantinopolim deportari fecit. Et deinde p̄cessu tēpis a sancto Eustorgio ep̄o mediolanū trāsflata sunt: vt in eius vita dicec. iij. idus aprilis. Nunc autē requiescūt apud coloniā istuc de mediolano delata.

De sancto Melantio ep̄o. Cap. lxiij.

Melanus episcopus rodonē. venetensī perecia villar: que dicitur plantio orūdus: claruit tēpore clodouē regis et anastasiū impatore. Qui inter cetera virtutū eius insignia. maxima viguit potentia aduersus demones de obsessis hoīb; expellēdos. Hic quidā frater: quē malignus inuaserat

spiritus: dum fret ad aquam hauriendā: alapā
in marilla prebēs: demonē ab eo excussit. Ora
torū aut suū: quod dicit plautū propriis man
ibus fabricauit. In venetis pago: diabolus que
dam virū vadens: ad hoc eū induxit: vt seipm
suspendens laqueo strangularet. Quē sanctus
supueniens et factū abhorrens: oratione facta:
nedū hominē suscitauit: sed etiam ab immūdo
spū coralliter liberauit. Tandē post multa signa
frutū iugiter intent? in celū migravit a seculo
viij. idus ianuarij. Et cum scilicet albinus: vicior:
lauror?: et marfus: corpus ei? deferrent per vi
cēnā rodon. sepelendū xij. vinculari in turri
detēti: scissa turre p mediū soluti et incolumes
exierūt. Sanctū corp? ad tumulū comitātes.
De scā macra vrgine et martyre. Cap. l.

Mara virgo in ciuita

re augustana rictouaro preside
martyriū passa est. Que dū sacri
ficare noller: iubere pside: primū
in equileo suspensa et diuti? tor
ta: deinde igne precipitata est. Que cū ibidem
diu permāsserit illesa: māmills eius abscissis
squalore carceris afflicta est: et luce ac cibo ne
gatis: verū circa noctis mediū lumie immenso
circūfusa: viroq; venerādo canicie asperfo sibi
apparente confortata est: et cūctis plagis sana
ta: vberibus restituta. Nouissime iubente pre
sede super testas acutissimas et pūnas extensa
et diu voluptata orās migravit ad xpm. Sepul
taq; est in territorio remeneū. viij. idus ianna
rii. Cui? corpus post multos annos cuidā leu
dolfo bubulico diuinitus reuelatur: ostensofq;
sibi loco per visionem: ibidem a fidelibus inue
nitur: scilicet iuxta ecclesiā sancti martini: et inde
leuatum honore condigno reconditum est.

De relatione pueri iesu ex egypto Cap. li.

Relatio pueri iesu ex

egypto: facta est regnante in iu
dea archelao p herode pte suo:
vt dicit Matthei. ij. ca. circa an
nos. l. imperij octauiani augusti:
dum videlicet puer iesu septēniū etatis imple
uisset: vt hystoria scolastica tradit. qualiter autē
xps in egypto transfatus fuerit: in autentico
non habet: nisi q; dicit matth. eodē cap. q; angel?
dñi apparuit in somnis ioseph: admonēs vt tol
leret puerū et matrē eius: et fugeret in egyptū:
et esset ibi vsq; ad obitū herodis. Eo q; hero
des querebat puerū ad perdendū eū. Qui con
surgens accepit puerū et matrē eius nocte: et se
cessit in egyptū: et erat ibi vsq; ad obitū hero
dis etc. In libro tamē de infantia xpi: que hie
ronymus thomarioz heliodoro epis trāstulit
et hebraico in latinū: scribit: q; ioseph vrginē
cū filio sumero imposuit: et ipse in alio ascendit:
et arripuerūt iter per montana et per desertum;

noles tre p maritimā timore herodis. Erāt
q; cū eis tres pueri et vna puella in obsequium
christi. Et exētes dracones de quadā spelunca
cū ceteri timētes fugerēt: serpentes puerum
adorauerunt. Similiter leones et leopardi et alia
genera ferarū adorātes iesum per desertū an
recedentes: viā eis ostendebāt. Et post dies
tres dum aqua in vrbibus defecisset: et oēs fessī
sub palme arborē quiescerēt: vgo maria respē
ctens ad comā arboris de fructib? ei? occupauit.
Et cōfestim palma cacumē suū ante pedes vrgi
nis inclinauit: et collectis ex ea fructibus ad
satietatem omnū: arbor se iterū erigēs ad sta
tum pristinū rediit. Tūcq; angelus apparuit: et
ramū ex palma euellēs et asportans: ad celestia
euolauit. Deinde ad radices palme fons aque
limpidissime erupit: ex quo omēs refecti sunt.
Et dū iter agētes maximo calore cōpimerent:
et adhuc. xvij. diebus itinerari oporteret atēq;
ad egyptū puenirēt: miro modo post tres dies
in egyptū deuenerūt: et in ciuitatem hermopo
līm se receperūt. Ibiq; māserūt peregrinū vsq;
ad obitū herodis. Quia quoq; miracula de
christo puero ab eodez ostensa: in p̄fato libello
reperiunt: que tam breuitatis causa q; ex eo q;
inter apocrip̄a connumerat: omittunt. Illud
tamē memorabile pro cōstantia doctoribus ha
berur: q; ingrediēte puero iesu in templum ido
lorū cū maria matre sua: oīa phāsi idola corru
erunt: iuxta prophetiā esate. p̄pter qd miraculū
multi egyptioz cōuersi sunt ad euz: et vrginē
matrē benigne tractātes: puerū iesu pulcherr
rīmū plurimū reuerēt sunt: et ipm aliquem ma
gnoz deoz existimabāt. Erat ibidem fons
modicus: in quo fertur vrginē matrē puerum
sepius balneasse: et p̄nos eius p̄p̄is lauasse
manibus. In quo fonte omnes pueri etiā sara
cenoz quacūq; valitudine detēti: descēdentes:
cōfestim sanant. Est et ibi lapis: vbi virgo p̄ni
culos christi loros ad sicandū extēdebat. Ibi
est vinea engaddi: que profert balsamū: q; dicto
fonte irrigat: et si aqua alia irrigaret: eo anno
nullū fructū pduceret. Et hoc notandum est in
omni terra egypti. Est et ibi ppe arbor q; p̄dis
dicit: vt ponit Cassiodorus in tr̄spartita hysto.
Que fert vsq; ad terrā in clinata: xpm hūiliter
adorasse: que valet in salutē mēbrozū: si fruct?
foliū: vel cortex patientis collo alligent. Igit?
post q; septem annis christus fuerat in egypto:
defuncto herode: vt scribit Matthei. ij. Ioseph
in somnis monēt ab angelo: vt xpm in terram
iuda reducat: quod et fecit. Sed audiens q; ar
chelaus regnaret in iudea p herode patre suo:
qn adhuc erat patre crudelior: timuit illo ire:
Et admonit? in somnis ab āgelo secessit i pres
galilee: habitauitq; in ciuitatē nazareth. Hero
de autē herodis a secalonite vnoze filio: et fra
tre archelai: iā tetrarchiā galilee tenēte. Dies
autē hui? relationis pueri iesu ex egypto facta scri

bitur a Hieronymo in eius martylogio fuisse die sequenti post epiphaniā: vide licet septimo idus Ianuarij.

De sanctis Iuliano basilissa et socijs martyribus. Cap. liij.

Iulianus

martyr: cū socijs: basilissa virgo cum socijs: abus tēporibus dioeclesia

ni et maximianus in ciuitate antiochia claruerunt. Qui nobilibus et xpianis parentibus: progenitus: liberalium scien-

tis imbutus: dum annorum xvij. a parentibus ad coniugium coheretur: et ipse in virginitate deo seruire disposuisset: diuina monitus uisione parentibus consensit: et puellam nobilem et xpianam nomine basilissam in coniugem accepit. Die igitur statuta nuptijs eius gloria celebratis intrat cubiculū cū uirgine Iulianus: tanquam in matrimonij soluturus: ubi dum uirgo miraretur: quod odorem rosarum et liliorum hyemali tempore sentiret. Exponit sibi Iulianus hunc esse odorem pudicitie uirginalis: et post sanctas admonitiones uirginem ad uotum continentie incitauit. Tunc apparentes sibi ex una parte xps cum comitibus sanctorum: et alia dei genitricis cū societate uirginum: nimia luce circumfusa sanctos dei coniuges de uirginali proposito commendauerunt: et eis coronas aureas imposuerunt: ac librum uite aureis scriptum litteris ostenderunt: in quo nomina sua conscripta Iulianus et basilissa legunt. Sic uisione ac eorum oculis ablata: ambo sancti in sancto proposito permanserunt. Adeo ut parentibus Iulianus de medio morte sublati: sua omnia pauperibus erogaret: et duo monasteria construerent: in quorum uno Iulianus et titus pater et administrator: fere mille monachorum: in altero basilissa cū certu sacratissimo multarum uirginum domino seruebant. Cū autem persecutio christianoꝝ in syria et egypto maxime uigeret: orauit basilissa: ut uirgines quas congregauerat: dominus periclitari non permitteret. Et per uisionem a xpo confortatur: quod omnes filias suas: quas deo acquisiuerat: ad celos permittere: ipsa easdem post modum sequeretur. Quod dum sancta suis refert uirginibus: subito commotus est locus: et apparuit columna lucis inter eas: in qua litteris aureis scriptum erat: qualiter omne illud sacrum collegium xps infra certum temporis spacium ad celestia inuocabat: quod et factum est. Nam intra constitutum tempus: omnes ille sacre uirgines ad celos in sancta confessione migrauerunt. Que post modum cū crebro et gemmis indure: basilisse apparuerunt orant: et quae expectabat dicentes:

et ad celestia inuitantes. Hec dum basilissa iuliano gaudens retulisset: orans iuxta eum esset spiritus: quā ille condigne tradidit sepulture. Post hec dum martianus pates antiochia ab imperatoribus missus esset: et christianos omnes deus immolare cōpelleret: et episcopus ciuitatis multitudinem cleri et populi ad sanctum confugissent: misit martianus assessorem suum cum satellitum multitudine: ut de predictis: an ita esset inquireret. Qui uentus ad sanctum iulianum: et ipse cum omnibus: qui cum eo erant: in fide christi feruentes inueniens: eadem presidium nuntiavit. Tūc pates iulianum solū: uti auctorem omnium iussit teneri. Reliquos pro omnes in quo erant loco inclusos incenso cenobio igne cremari: ubi martyrum occisurum audiebatur singulis horis canonicis uoces psallentium. Post hec martianus iulianum in custodia detentum ante se in foro deductum: cepit cōpelle ad sacrificia deorum. Quem sacrificare nolente: iussit primo uolens sustinere cedi. Et dum cederet: casu uincens cedentem eruit alterius oculum: qui erat nostris imperatorum. Qui dum iussu pates ad tepla deorum ductus esset: ut eis inuocatis oculum reciperaret: demones hoc sacerdotibus se non posse facere clamabant: quin potius eterno igni una cū suis cultoribus referuatos affirmabat. Et dum illuc pates ingressus esset: plus quam quaginta idola de auro: argento: chrysolito et ebore in puluerem redacta sunt. Quod dum pates magice arti iulianus ascriberet: lotio ipsum perfundi iubet: ut sic maleficia solueret: quod tamen in balsami odorem uersum est. Sanctus autem martyr: uero illi excecato facto signo crucis oculum restituit: qui mox ad xpm conuersus: mardaro pates gladio interemptus est. Deinde pates iussit sanctum ferro uinctum per totam ciuitatem circumduci. Et dum ante scholas: in quibus celsus puer filius martiani studebat transfiret: uidit celsus circa sanctum multitudinem angelorum coronam preciosam sibi imponente. Quod relictis scholis conuersus: ad pedes sancti iuliani cucurrit: et xpm confiteri uoce clarissima cepit. Et dum pater pates una cū matre et alijs magistratibus eum uellent retrahere: cepit puer eos durius increpare. Quos pates indignatus in artibus obscurum et fetidum carcerem iussit recludi: sed xpi uirtute lux de celo super eos ingens infundit: fetor in odorem conuertit: sed et uincula quibus fuerant alligati soluntur: atque uirgines multas: qui eos custodiebant: ad dñm conuertunt: quod audens pates eos una cū iuliano et celso eius filio fecit in eadem custodia detineri. Cū igitur esset: ut eo tempore septem fratres filij quodam nobilis xpiani: qui fuerat de genere carini imperatoris: et ipsi fideles imperatoribus: adeo grati foret: ut ipsos sine ulla persecutione cū quodam antonio presbytero: religione fidei uti permitteret. Qui per uisionem a xpo moniti ad sanctum iulianum in carcerem

vna cum prefato presbytero accesserunt: et ipse
ac socios horari ceperunt. Et ab antonio pres-
bytero celsus puer: vna cum viginti militibus con-
uersis baptismi gratiam perceperunt. Quos
martianus in eadem custodia detineri precepit:
et oia que gesta fuerat principibus per litteras in-
firmavit. Cui impatores remisserunt: quod si sacri-
ficare nollent: singulos in cuppis pice: sulphu-
re: et bitumine repletis concremaret. Et dum eos
omnes educatos de custodia preses ante se statuis-
set: ut eos iuxta impatorum decreta mori faceret.
Sanctus iulianus iuuenem quendam defunctum: qui
portabatur ad tumulum suscitavit: qui et mirabi-
lia que in alio seculo viderat: coram omnibus enar-
ravit: et ipse fidem christi recepit. Et cum versus pre-
sidentis plorans filio suaderet: ut tam acerba mor-
te interfici nolleret: promittit eidem celsus: quod in
cuppa ignea permaneret inustus. At preses fi-
lium interitum horrens vicarium dereliquit: et inde
cum lacrimis abscessit. Igitur omnes illi sancti
in cuppis missi: et igne succenso permanserunt
illesti. Quod preses audiens admiratus illuc ac-
cessit: et magis iulianus hec omnia deputans: ma-
tri celsum per triduum concessit: ut ab ea eius ani-
mus mutaretur. Que cum vna omnibus illis inhone-
sta custodia detenta: a filio celso conuersa est: et
ab antonio presbytero baptizata. Quod audi-
ens martianus viginti milites extra urbem edu-
ctos tradidit decollandos. Septem quoque fratres
igne consumi fecit. Iulianus autem cum celso fi-
lio et matre eius coniuge: et cum antonio presbytero
ac iuvene a mortuis suscitato: suo iudicio refer-
ugit. Quos omnes diutius examinatos: et in christi
confessione inobedientes reprobos: iterum carceri tra-
didit cruciandos. Sequenti die ingressus in tem-
plum totius eos omnes illuc adductos: cepit ad sa-
crificia suadere. Quante autem iuliano templo cum
tribus idolis subuersus est: et mille de sacerdo-
tibus et multitudinem gentiliu perferunt: ubi ad
miraculi attestacionem ignis usque in presens eru-
ctat. Tunc martianus territus eos iterum carceri
mancipavit: ubi media nocte ad eos venientes
basilissa cum omnibus sanctis: quos iuliano christo acqui-
uerat: eos hortantes ad superna dulcius invita-
bant. Die autem sequenti iussit preses digitos ma-
nuum et pedum sanctorum laciniis oleo infuso ligari:
et igni supponi. Dehinc celso filio suo curam ca-
pitulis aufert. Antonio vero presbytero et anasta-
sio iuveni suscitato oculos effodit. Sanctam autem
matrem celsi cum aliquis tangere velleret: effecabatur.
Sancti vero ex oculis diuinitus illuminantur: et alij
ab omnibus tormentis liberantur. Quibus martianus
eos omnes in amphiteatro bestijs exposuisset: et
fere omnes sanctorum pedibus percussissent: iussu pres-
identis: omnes rei mortis ibidem deducuntur: cum quibus
iulianus et ceteri capitali sua feruntur: ut sic san-
ctorum corpora a reorum cadaveribus: christianis essent
incognita. Statimque facto terremoto cum coru-
scationibus et gradine: terris pars civitatis cum om-

bus templis funditur: conuertitur: preses autem inde usque
evadens eadem nocte interiturum ebulliens.
Sed dum christianorum corpora sanctorum discernere non possent:
sententiam singulorum in specie huiusmodi sup singulorum
corpora vise sunt: et sic corpora sunt collecta et in ec-
clesia sub altari tumulara. Passio autem horum omnium
sanctorum agit. vii. idus Ianuarii.

De sancto Luciano presbytero et martyre. Cap. lxxv.

Lucianus antioche

ne ecclesie presbyter et martyr vir
doctrinissimus atque eloquentissimus fuit:
De quo hiero. lib. de viris illustri-
bus scribit: quod tantum in scripturarum
studio elaboravit: ut usque tunc quedam exemplaria
quorundam opusculorum luciani non cuperent. Fe-
renf et de eius fide libelli: et breves ad nonnullos
epistolas. Passus est nicomedie ob christi confessionem
sub persecutidone maximiani tpe antiocheni pape:
et sepultus helenopoli bithynie. Quamvis cum
prius drepana vocaretur: constantini impator in-
staurans in honore matris ex nomine ipsius heleno-
polim vocavit. Beda lucianum hunc sub alio ma-
ximo impatore: quivna cum constantino imperavit:
passum fuisse scribit. quod passus est. vii. idus Ianuarii.
De sancto clero diacono et martyre. Cap. lxxvi.

Lerius diaconus apud antio

chia per persecutionis gloria: septies
torus et diu in carcerem mace-
ratus ad vitium decollatus: mar-
tyrium consummavit. vii. idus Ia-
nuarii. Hec ad in martyrologio.

De sanctis Luciano maximo
et iuliano martyribus Cap. lxxvii.

Lucianus presbyter: apud beluacii civitatem per christi nomine passus fuit.

Qui lucianus beatus petri discipulus fu-
it. Et a sancto clemente papa cum beato dionysio episcopo
ad gallias predicantes directus: eisdem comes et
coadiutor datus extitit. Post hec idem presbyter: a
sancto dionysio beluacensem: ubi destinatus christum eu-
angelizans: plusquam xxx. milia gentium ad christum con-
uertit. Inter quos maximianum: et iulianum pue-
ros baptizavit. Ad hunc comprehensus ubi cum
foret inuenit: iulianus presbyter tres pueros des-
navit: latrinam: larium: et antram. Qui ipsum in belua-
co predicantem repertum cum duobus pueris iam dictis
tenuerunt: et ad presertim adduxerunt. Qui primo ma-
ximianum et iulianum pueros capite cedi fecit. De-
inde lucianum presbyterum sustulit: cesus: christum presertim
te sicut decollari mandavit. Cuius corpus trucidatum et
extantime caput propriis manibus sumptum quasi tribus
miliaribus deponitur: et trasuadato tate fluvio
usque ad locum: in quo sepeliri elegerat devenit:
ibi quod gloriose occubuit: ubi et tumulari deservit. Ut
siquis raro miraclo angelici gentiles ad christum con-
verti sunt: passus sunt autem sancti martyres. vi. idus Ianuarii.

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Fo. xxxij.

De sancto Severino abbate. Cap. lvi.

Severinus abbas tēpore quo Artia rex hunorū defunctus est: in vtraq; pannonia et finibus danubij reb; turbatis: ac inter filios eius p regno obtinendo initio certamine de partibus orientis aduentēs in vicinia norici ripensis et pannonicorū paruo oppido: qd astartis dicit: morabat: agens angelicā vitā et tradens apostolicā doctrinā. hic spm; ppbetie mirabile noscī habuisse. Nam subuersionē dicit oppidi ppter ciuū peccata dudū ante p̄dixit: et ciuib; eidē illudentib; inde discessit. Quo abente die et hora: quib; p̄dixerat: oppidū a barbaris subuersus est. Inde ad aliud castrū: qd dicit cōmagonis declinauit: qd a barbaris intus exstertibus: xpianisq; dominātib;: arctissima custodia seruabatur: nullo ingredi vel egredi pmissio. Ipse autē nemē interrogare oppidū intravit et xpianis int; existentib; salutē p̄misit: et triduanam penitentia induxit. Die hō tertio facto martyro terremotu barbari deterrēt de oppido fugiētes: et subsidū ciuib; intrinsecus aduenisse putātes: nocte supueniēte se alterutrū hostes etiam stimātes mutuo seipos cedebāt. **E**iusmodi fauianis: quā fames opp̄serat: eo qd hyemis tpe danubio congelato victualia nauib; iuxta moe eodē deferrī nō valebāt: oratōe facta et glacie intēpestine resoluta nauib; victualib; onustis aduētiētib; ab inopia liberauit. Lūq; barbarorū rabies oīa loca occuparet: quocūq; sc̄tus int̄rosbar oppidū: illud ab incurſu hostiū deus eruebat. **I**n castello cullulo locustas a cunctis: quos repleuerāt agris excussit: solo agro vni; ciuis excepto: eo qd ab eo monit; ad ecclesiam vna secū: ceteris cūctis ciuib; ad orationē pergerib;: venire contēpit. **I**n ioufaco oppido mulierē seminecē incolumē tradidit. **L**eptolum de mediolano sibi adductū a lep̄a mūdauit. **B**onū monachū barbarū natione ab oculoꝝ infirmitate curauit: et alia insignia miracula fecit. Die sui obit; triennio ante p̄dixit: et se defunctū inde transferri mādauit: eo qd ciuitas infestatione barbarica fuerat subuertēda: qd vt p̄dixerat per oīa euenit. Sicq; in monasterio: qd ipse cōstruxerat apud oppidū noricū sub rege rugorū feuba in pace q̄nit. vi. idus ianuarij. Corpūq; ei; vt mādauerat translatū est multis miraculis clarēs. Et in castello luculano qd ē litalia ap̄d ciuitatē neapolī p manū sancti victoris ep̄i iussu gelasij pape locatū est: vbi in eius noie monasteriū est constructum.

De sancto severino episcopo. Cap. lvij.

Severinus episcopus neapolitanus fuit: et frater beati martyris victorini ep̄i picrauonē. de quo dicit in eius festo quarto non. nouēbris.

Qui severinus post multarū virtutum ppetrationem et sanctitātū insignia: q̄nit in pace sanctitate plen; vi. idus ianuarij. hec ado.

De sancta Martiana virgine et martyre. Cap. lvij.

Martiana virgo et martyr eius in suegritana fuit: q̄ ventēs cesaream: et videns in platea simulachrū otane confregit. Propter quod a iudicis detēta: cesa: et ad ipm̄ deducta est. Quam iudex in loco publico expositam gladiatori cuiādam illudendaz tradidit. Qui dū nocte ad ipsam ingredi veller: partes diuinitus se in terposuit: et ne ad eaz accedere posset. p̄hibuit. Tradit secūdo et tertio viris: et eis sicut et p̄mo similt; contingit. Deinde in harena bestijs subicitur: q̄ primū leo mansuetus effectus lingere cepit. Sed de consilio Bindarij archisynagogi iudeorū laxatur sibi taurus indomitus: qui oculum quidē virginis eruit: quam postmodum leopardus discerpam lacerauit. Sicq; immaculatum christo spiritum reddidit. Cuius corpus a fidelibus in ipsa ciuitate sepultum est. Dū autē archisynagogus domū rediisset: igne celesti cū omni familia et domo consumpt; est: que domus nunq; deinceps permanere potuit: sed in miraculi testimonium pluries reparata semper corrūt. Passa est autē virgo christi. v. idus ianuarij.

De sancto Marcellino ep̄o. Cap. lxx.

Marcellinus episcopus anconitanus venerabilis vite fuit: cuius gressum dolore nimio podagra coraxerat: estq; familiares sui: sic vbi necesse esset: in manibus ferebant. Quadam hō die per culpam incurie ciuitas anconitana succensa est. Lūq; vehementer arderet: concurrerunt omnes: vt ignem extinguerēt: certatimq; prociētibus aquam: sic flamma excreuerat: vt totius vrbis incendium minari videretur. Lūq; ignis iam partem vrbis non modicam consumpsisset: et obistere nullus valeret: deductus in manibus episcopus familiaribus se portantibus: precepit vt contra ignem illum ponerent: quod et factum est: et ibidez positus est: vbi flamma ardentius incuberet. Lepit autē miro modo in se incendium retorqueri: ac si sui impetus reflexione clamaret: se episcopum transire nō posse. Sicq; flamma illo termino refrenata in semetipsa refriguit: et vitra cōtingere quicq; edificij non presumpsit. Quēnit autē in pace sanctus episcopus. v. idus ianuarij. hec Greg; primo dialog. cap. vi.

De sancto Paulo primo heremita. Cap. lxx.

Paulus pri

mus heremita: cuius vita scribitur Hieronymo? Feruente decessit persecutione heremi vastissimam adijt: vbi. lxxij. annis: hominibus incognitus mansit. **P**aulus persecutionis immanitas: duobus recitatur exemplis. Duo enim christiani iuuenes comprehenduntur: quorum alter nudus melle perunctus: et ligatus sub ardore solis: muscarum et vesparum aculeis lacertandus exponitur: ut scabronum puncturis cederet: quod ignitas farragines supasset. Alter homo amenissimo viridario: vinculis manibus ac pedibus lecto sternitur: sibi quod puella speciosissima et impudica socias: que amplexibus et contagio iuuenes ad luxuriam prouocabat. Cum ergo ille mortuorum carnosos sensisset in carne: nec aliter se posset defendere: linguam dentibus percussam in faciem impudice expulit: et sic dolore tentationem suam gaudit: eamque confudit. **E**odem tempore dum paulus inferiori thebaide oriundus annozumi. xvi. parentibus oratus cum sorore coniugata remansisset: et tantas martyrum strages audisset: territus seculum deseruit: et ad montem deserti confugit. Et in spelunca maxima: intra quam arbor palme vetustissime germinabat: et fons limpidissimus exurgebat: usque ad vite sue terminum incognitus mansit. Quomodo autem hoc tempore medio vixerit incognitum est. **C**um autem paulus annozumi. cxxij. esset in heremo vite angelice ducens: et antonius annozumi. xc. in alta solitudine moraretur et cogitaret in animo suo. nullum ultra se monachorum in heremo consedissee: noctu sibi a domino reuelatur: alium in profundiori heremo se meliorem consistere: ad quem visendum deberet accedere. Qui senectutis sue oblitus et baculo sustentatus: cepit per siluam peragere. Et primo quidem obuium habuit hippocentorum hominem. s. equo mixtum: qui sibi viam dextera demonstrauit. Deinde obuium animalis fructus palmarum ferenti supra imaginem nominis: deorsum habens formam caprina: quem antonius intellexit esse demonem in tali forma gentiles rusticos decipientem. Et dum diem quasi vagando per heremum exegisset: nocte in oratione dormiit. Summoque diluculo eidem lupa ad radices montis aquam lambens apparuit: que ipsum ad cellam pauli perduxit. Sed dum intrans speluncam: et aure diligenter liquidum audiret auscultans pedem. s. lapide offendisset. Paulus antonium sentis ostium firmavit. Antonius homo rogans: ut sibi aperiat: qui animalia recipiebat: asserens se nunquam recessurus: sed ibi potius moriturum: victus ergo paulus aperuit: et alter alterum ex nocte salutauit: in mutuos amplexus

ruunt: iuxta fontem confedentes quiescunt: et de multis colloquentes adiuuicem sermonem prebunt. Hora autem nona coruus ad eos aduolauit: et panem integrum eidem apposuit. Tunc paulus deo gratias agens dixit: volatilis illud quoddam per annos. s. panem dimidiatum apporrasse: sed tunc propter hospitium aduentum annonam dupli-casse. Inter eos placularis oris: quod dignior panem diuidere debeat: defert paulus hospitium et antonius sentio. Tandem ad vespertas in hoc conueniunt: ut vterque manum apponat: et e regione versus panem diuidat. Deinde paululus ex aqua fontis gustantes: nocte in diuinis colloquijs transage-runt in somno. **E**rgo mane paulus antonio suum obitum in proximo nunciasset: et ex hoc antonius ultra modum decesseret. Paulus ne ex suo obitu mens vtriusque tristaret: cogitauit illum remittere: ut sic expeditius posset ad deum migrare. **H**oc gaudit antonius: ut ad cellam suam rediens: pallium quod sibi arhanasius episcopus dederat: appor-taret: quo corpus suum mortuum inuolueret posset. **M**iram antonius: quod tibi secretum apparuit: ad cellam festinantius redijt: et pallio accepto velociter ad paulum repedare cepit: dubitans de eo quod sibi accidit. Et cum iam die illo et sequenti periret: et iam triu horarum iter eidem restaret: vidit paulum animam nitentem inter prophetarum angelorum et apostolorum choros ad celestia cum splendore conuotantem. Et procedens velociter ad speluncam venit: et corpus genibus flexis vti orantem conspicit: se deceptum putauit: paulumque viuentem et orantem credidit. Et cum dudum obseruans mortuum aliquem non vidisset et mortuum cognouisset: post multas lacrymas corpus inuolauit: et exequias celebravit. **C**um autem sarculum non haberet: et quo terram foderet: ecce duo leones adueniunt: et ad mensuram humani corporis foueas faciunt: et inclinatio capitis abierunt. Sicque antonius corpus terre condidit: et vestimentum de palmarum folijs contextum: quo paulus induebatur: assumpsit: et ad cellam suam rediens fratribus visa narrauit. **E**aque veste ex deuotione in solenitartibus vtebatur. **Q**uote autem paulus in domino iiii. idus ianuarij circa annum dñi. cclxxvij. **D**e sancto paulo simplice presbitero. **L**ap. lxx.

Paulus monachus

simplex et cognoscit discipulus antonij fuit: qui dum rusticanus esset inuenta vixore in crimine adultero dimisit: et heremus petens antonio adhefit. Qui prima nocte sue conversionis: ut probaret illum: iussit antonius ut se expectaret: qui tribus diebus ante celle ostium orans permansit: magistrum expectans: nec dies est: nec rore noctis motus est. Dum autem in conuentu fratrum ex simplicitate interrogasset: ante christus prior esset prophetus: mandauit ei antonius ut taceret: et obstinatissime

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xxxij.

trianio silentii seruauit: nemini loquēs. Qui etiam dñi antonij plurima contra rationē inberet: uidelicet vt aquā hauriā effunderet: ryes distueret: r resueret: oīa patienter implebat: r egros quos sanare nequibat antoni: iste sanabat. Dum pro salute viri furentis instāter orasset: illeq; salutē cōsequi nō potuisset: quasi indignatus paulus contra dñm iurauit: se nisi ille sanat' fuerit minime comesturū: moxq; ille fugata rabie cōpos mentis effect' est. Serpētes etiā r scorpiōnes scindebat: r cordiū secreta cognoscebat. Vidit aliquando inter fratres splendidos virū obscurū r nigrū ecclesiā intrātem: r demones illum retrahētes. Pro quo dñs orasset: vidit illū claro vultu exire: r demōes ab ipso elongatos. Interrogansq; dicit illū fuisse peccatōrē longa fornicatione detentum: nuperq; ad deum maxima compunctione conuersum: r abrenūcians seculo: pauli discipulus effectus est. hec in vitis patrum.

De sancto Nicanore diacono. Cap. lxxij.

Nicanor diacon' vnus de vii. primis qui ab apostolis electi fuerunt: vt habet actū. vi. Biatia dei r fide admirandus fuit: qui predicationis officium diligenter exercens: apud cyprium gloriosissime coronatus: ibiq; sepult' ē. lxxij. idus ianuarij: vt dicit Hieronym'.

De sancto Guillelmo archiepis copo Cap. lxxij.

Guillelmus epus bituricensis. floruit tēpore philippi imperatoris: qui anno domini. M. cxxv. in episcopatum promotus est. Hic genere nobilis a pueritia in parisijs. r sueuonensi. ecclesijs canonicatus obtinens seculo derelicto ad grandimontēsem monasterium se cōtulit: ibiq; fact' monachus aliquanto tēpore fuit: deinde ad maiora pcedēs ad ordinē cisterciens. in pontificiensi. monasterio cōuolauit: vbi proficiens in virtutib': prioratū suscepit. Postmodū abbas fontis sancti Johannis factus: successiue ad abbatia carolacens. cenobij assumptus est. Et vbiq; subditos in multa mansuetudine pertractauit: r virtutum exempla propagauit. Tandē licet inuit' in ecclesia bituricensi. pontificali sublimatus honore: henrico archiepis copo successit: vbi oneri succubuit: non honore presuit: r humilitatem pristinas obseruauit. De animarū cura sollicitus verbo r exemplo gregem domini pascere curauit: r virtutum miraculis claruit. Nam presbyterus gerardū nomine: qui vsu. sinistre manus amiserat: ita vt celebrare non posset: audita prius eius confessiōe infra triduum sanatus: r presbyter post triduum celebrauit. Puerū

etiam cerebro r oculis turbatum: tremorē capitis patientem: imposita sibi manu perfecte sanum effectū. Semper eodem vultu r animo perseverans: quoscunq; ad se venientes consolabatur. Tandem assumpta cruce contra hereticos abigentes proficisci volens: cum itineris necessaria prepararet: infirmitate correptus: quiescit in pace. lxxij. idus ianuarij: et sepult' in bituricensi. ecclesia: confestim miraculis conuscare cepit: quē honor' papa territ' canonizauit.

De sancto Igino papa r martyre. Cap. lxxij.

Iginus papa r martyri: natiōe grecus et philosopho de arhenis: cuius genealogia nō inuenitur: thelespoto pape in pontificatu romano successit: r sedit annos quattuor: menses tres: dies sex. Hic cōposuit clerum r distribuit gradus. Hic etiam constituit: vt vnus patrinus vel vna matrina suscipiat lenarum a fonte baptisimi. Similiter r in cōfirmatione r in cathesizatiōe. Insuper statuit: q; excepto romano pontifice: null' metropolitan' audiat causam sui episcopi: nec cōdemnet eum: nisi in conspectu episcopozū provincialiū ventuletur. Hic etiā scribit omnibus fidelibus generalē epistolā de deo trino r vno r de incarnatione filij dei: plenā catholicā fidē continentem. Hic fecit ordinationes tres per mensem decembrijs. presbyteros. xv. diacones quinq;: episcopos p diuersa loca sex. Qui sub persecutione seueri imperatoris martyrio coronat'. sepultusq; est iuxta corpus beati petri in vaticano. lxxij. idus ianuarij: r cessauit episcopatus dies tres.

De sancto Valiso epo r martyre. Cap. lxxv.

Salvius episcop' ambianens. de territorio auernensi tempore philippi regis claruit: qui predicto regi arriano resistebat. Tempore autē regis karoliveniensis valertanas r predicans: inuitatus ad prandium a quodā genardo nobili: dum in mensa quedā vasa argentea ptulisset: vine gaudus filius dicti genardi aucta ducer: pdicta oīa sibi auferri fecit: deinde ipm in carcere detineri: ac nocte superueniente eundē in carcere cū vno ei' discipulo iugulari: r corpora eorum latēter abscondit in stabulo armentoz. Verū dñi locū ipm taurus ingens semper custodiret: ne ab alijs aialibus pollueret: r pollutū aliquādo purgaret: r omni nocte lumen quasi in modū duarū lampadarum super hūata corpora videre: reuelante angelo rex karolus misit valertanas: r corpora de fossa curru imponit ad sanctū vedastū deponari madauit: que multi boues curru iuncti trahere non poterant. Demū duobus bobus solūmodo ap

positis: et quo abire vellēt dimissis: sanctoꝝ pi
gnora ad ecclesiam sancti martini apud valērianas
deduxerūt: et ibidē substituerūt: vbi cōdita sunt.
Anterfectoꝝibus martyrum a karolo inquisi
tis: excruciatos et decollatis. Qui passi sunt ter
tio idus Ianuarij.

De sancto Satyro martyre. Cap. lvi.

Satyrus martyr apud

achata passus est. Qui trāsies ante
quoddā idoli cū exufflasset illud si
gnās sibi fronte sacratissime crucis
signaculo statim simulacrum coruens in pulue
rem redactum est. Ob quā causam martyr xpi
ab infidelibus tentus in xpi confessione decol
latus est secundo idus Ianuarij.

De sancto Arcadio martyre. Cap. lviij.

Arcadi⁹ martyr: vt

scribit zeno eps veronen. glorio
sa passione coronat⁹ est. Cuius
tā illustre martyrium fuit: vt in
vno corpore tot fuerint suppli
cia: quot vident⁹ et mēbra. Nā cū ppter psecutio
nis rabia ex vrbē aufugies latitaret. Eōpze
sus a paganis adducit ad iudicē: et dū xpm cō
fitef excogitato nouo supplicij genere ab arti
culis manib⁹: et a cruribus pedib⁹ abscisis vs
quous dimittit: sicq; in suo sanguine volutat⁹ du
dum cruciatus emisit spiritū. ij. idus Ianuarij.

De sancto Hilario epo. Cap. lviij.

Hilarius epus picta

uenti. aquitante orisidus nobilib⁹ pa
rentibus genitus ab annis iuuentis
bus mortib⁹ et sapientia insignis fuit.
Quin cōiuge habēs et filia in laicali habitu mo
nastica vsta ducebat. Tandē relicto seculo ele
tical mācipaf militie: et pcedere etate ac sacri
entia prenalere a clero et pplo pictauroꝝ epus
elect⁹ est. Et cū nō solū ecclesiam suā: sed et totā
galliā ab hereticis defenfarer: ad suggestionē
duoz episcopozū arrianoꝝū ab imperatore con
stantio arriano: euz dionysio mediolanesi. et eu
sebivorellensi. epis in phrygiā relegaf: vbi dū
existeref: cognouit p spm: apzā filia suā picta
uis cū matre relicta nubere velle. Quā per epi
stolā gratissimā sibi missam: studuit ad virginit
tatis ppositū inuitare. Sed cum vbiq; arria
noꝝ heresis pullularer: et ab imperatore oibus
epis ventēdi ad synodū cōcessum esset: vt deve
ritate fidei disputarēt: ventēs hilartus ad cōsi
liuz apud seleutiā isaurie oppidū celebrandū:
ad petitionē arrianoꝝū pictauiā redire con
pellitur: eo q; ab hereticis nimis eius secūda
sapientia timebatur. Et dum per insulam galli
nariā serpentibus plenam transitū haberer: et
reptilia eius presentiam fugerēt: palū pro ter
mino fixit: vltra quē nunq; serpens accessit. Et

euz esset pictauiā infante sine baptismo defun
ctum audiens pro ipso orauit: et tam diu in ora
tione perseverauit: donec pariter surgerent se
ner de oratione: et infans de morte. Filiam
quoq; suam apzā ex epistola sibi missa in virgini
tatis proposito firmissima cernens: et ne ali
quando fleteretur timens: oratione sua a dño
impetravit: vt eam ad se recipere dignaretur.
Sicq; puella defuncta est post dies modicos:
quē hilarius sepeluit. Quod mater puelle cō
siderans episcopū rogauit: vt sibi etiā transitū
obtineret. Qui pro cōiuge similiter intercessit
eāq; ad celli regna premisit. Deniq; multis mi
raculis perpetratis: dū infirmatus mortis pro
pinq; uaret: obitum quoq; suū imminere cogno
sceret: lenocium presbyterū sibi dilectū: nocte
vt foras exiret admonuit: et si quis audiret sibi
renunciari precepit. Ille iussa cōplens: voces
tumultuatis ciuitatis audire se retrulit. Et cū
circa ipm vigilaret finem expectas: media no
cte iterum iussus exiit: et nihil se audire nuncia
uit. Doroq; immenso circumfultus lumine san
ctus dei ad xpm migravit. Et sepult⁹ est picta
uis idū Ianuarij. circa annos dñi. ccl. tempo
ribus valentian et valentis imperatoꝝū. Hic
sanctus doctor: multa librozū volumina compi
lauit. Nam contra arrianos. xij. scripsit libros.
Ites ad galliaz epos libzū de synodis. In ps
cedidit comētarios: origenē imitat⁹ et ex suo ali
qua adiciens. Scripsit libellū: quē viuētī con
stantio misit cōstantinopolim. Itē in cōstantiū
quē eo iā mortuo cōdidit. Itē cōtra valentē et
vrsatiū. Libzū historiā arriani. et feretes
cefi. synodi cōtinere. Ad pfectū salustii contra
dioscoꝝ alii. Hymnozū et ministerioꝝū alii. Itē
cōmentarios in mattheū. Itē tractatus in iob
quos de greco origen. ad sensum trāstulit. Itē
contra aueritū libellū elegante. Itē nonnullas
ad diuersos epistolas. Tradunt aliqui eum scri
psisse in canticis canticozū: quod tamē incertū
est. Hec hieronymus de viris illustribus.

De sancto Gregorio nazarenno
episcopo. Cap. lxx.

Gregorius na

zarenus epus et doctor
grecorū: qui vt scribit
rufinus presbyter ver
bo et operibus clarus
lumen ecclesie in cōpa
rabile prebuit: de capa
docia ortus: filius epi
nazanzij et maris noie
religiose: arhenis eruditus fuit. Qui dum iu
uentis phlosophie studeret: eidem die quadaz
dne speciose femine apparuerunt. Quas cum
ille vri castitatis amator: cū indignatiōe repel
leret: dixerunt se sibi amicas fore: quarū vna se
sapientiam altera castitates nominans: dulces

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Folio. xxxiiij.

iuuenti prebētes amplexus: extunc sanctū eius
propositum virtutis vtriusq; firmaverūt. Post
hec ab arpentis discēdens maris tempestate pa
titur: seq; deinceps deo seruiturū vouens lris
diuinis imbuit: et defuncto patre eidē in nazā
zj pontificiū subrogat. **¶** Quotuo aut impera
tore valēre arriano: cuius secrete gregoriū gladio
fidei viriliter resistebat: ad constantinopolita
nā ecclesiā gubernandā assumit: vbi p̄clara do
ctrina floruit et exemplo. Inter ceteros autem
fidei pugiles: quos sapientē vberib; enutrit. **¶**
Hieronymū sanctissimū alimū ecclesie doctores
in diuinis studijs habuit auditorē. Terum duz
perfidoz emulationes sensisset inuidie contra
se liuore subortas: relicta regiaribe ad eccliaz
suam primā nazansi un redijt: ibiq; doctrine et
orationi inētus vite residuū exegit: ibidemq;
sepultus. Inde corpus eius constantinopolim
p̄cessu tyris transfatum est. Quieuit in pace id
ibus ianuarij tpe theodosij senioris. **¶** Die elo
quentissimū doctor: plures cōposuit tractatus:
de quibus rufinus Aquileiesi. psbyter decē ex
greco in latinū vertisse eloquium asserit. Hunc
quoq; xxx. milia versū omnia opera sua cōpo
suisse Hieronymus tradit. Et quib; hec sunt:
De morte fratris cesarij. Machabeoz laudes.
Athanasij laudes. Laudes Dauidi philoso
phi: quē libruū quidam falso ironiā vocant: quia
extrat alius vituperationē eiusdē maximi cont
nens. nam licuit eidem laudari et vituperari p
tēpore. Edidit et libruū herosico carmine virgini
tatis et nuptiarū contra se disceptantiū. Aduer
sus emozū duos libros. De sp̄sancto vnum.
Contra iulium imperatorē vnu: et alios plures.
Ecce Hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto Firmino martyre. Cap. lxx.

Firminus martyr
sus fuit tempore paganozū: sub
qua tamen persecutione vel lu
dice: aut quibus supplicijs in
terēptus ignozū est. Et sepult
fuit in ambianensiu ciuitate: lo
cus tamē vbi quiesceret ignozabatur. Tēpore
autem sancti Saluū episcopi corpus eiusdē
martyris repperum est. Nam cum idem episcop
pus vna cum clero et populo triduo ad dominū
exorasset: vt eis corp; sancti martyris Firmini
reuelaret: nūmo odore fragrante et lumine im
mense celitus super locū effuso: defossa ibidez
humo corpus sacrum inuentū est. Ad quē locū
ciuitates charoasi. cenomani. nonion. et bobaciū
eodem odore consperse ad visendū corp; mar
tyris concurrerūt: quod ab episcopo leuatiū ad
ecclesiā condigno honore translariū est. In cui
translatione giaciāle frigus: videlz mēse ianua
rio in estum maximū cōuersum est. Arbores nu
date subito frondes ptulerūt et flores: de quibus
egri sumētes sanabant. Factum est autem hoc

idibus ianuarij: nam dies passionis martyris:
sicut et cetera incognitū est vsq; in presens.

¶ De sancto Auctio cōfessore. Cap. lxxi.

Auentius cōfessor
samaritanis parētibus et paga
nis ortus est: qui ad p̄dicatio
nes sancti Georgij apud antio
chiam christū annūciantis con
uersus est tempore constantini imperato: is. Des
inde sacerdos factus: monit; ab angelo thessa
lonicam venit: vbi idola Dariani presidis signo
crucis edito contriuit. Filiamq; eiusdez cupa
tronam nomine a demonio liberauit: et cum da
centis baptizauit. Post hoc cum sancto benedi
cto episcopo romam perrexit: quibus dum in
via cibaria defecissent: piscis eis de mari in lit
tus profluit qui per hebdomadam illis suffes
cit. Quos etiā beatus hilarius pictauesi. epi
scopus rediens ab exilio: obulos habuit: et ses
cum duduz viuētium retinuit. **¶** Hic aliquādo
in sex latrones incidit eum perimere volentes:
quorum vnus se gladio transuerberauit: secū
dus ad quercū se suspendit: tertius arreptus a
diabolo exspirauit: quartus oculos amisit: quin
tus rabiē manus et brachia dētibus lacerauit:
sex; se in mare precipitauit. Et cū eēt brūsi vi
uentius annozū. cxx. in pace occubuit apud ca
strum grauiorem idibus ianuarij. Eius corpus
sanctus Daudentius abbas ibidem tumulauit.
Inde postea transfatum in montem vertiacū: vt
dicit frater vincentius.

**¶ De sanctis quadraginta militibus
martyribus. Cap. lxxii.**

Quadrageima milites
ex tēporali tyrocinto ad xpi mili
tiam transferunt. Qui omnes ro
me via laucana sub impatore gas
tleno pro confessione fidei decola
lati coronas martyrij a dño p̄cipere meruerunt
idibus ianuarij: vt dicit ado.

**¶ De sancto Felice presbytero et mar
tyre in p̄ncis. Cap. lxxiii.**

Felix psby
ter et martyr pron
mine dicit i p̄ncis
a subulis quib; pas
sus perhibet. nā pinca dicitur
subula: naz cum magister pue
roz extiterit: et eto nūmū rigi
dus fuerit: tentus a paganis
cum christū libere confiteret:
traditus est in man; puerozū:
quos ipse docuerat in ecclesia: quem ipsi cuz sti
lis et subulis occiderunt. Qui passus est rome
fir. kalendas februarij.

**¶ De sancto Felice psbytero et mar. Cap. lxxiiii.
c ij**

Felix presbyter et mar

Felix germanus immediate infra
positi felices presbyteri et confesso-
ris temporibus doctissimi et ma-
rtiniani martyrii passus est ro-
me iuxta portam pincinam: ubi et requiescit in loco
qui dicitur in pincis: et hoc pnotest in pincis dicitur.
Hic senior altero fratre a prefecto vrbis draco
derctus ductus est ad templum serapis: ut sacri-
ficaret. Et cum insufflaret in simulachris: statim
in pulvere redactus est. Alia die ductus est ad re-
plum mercurii: et de hoc fecit simulacrum. Inter-
dus ad templum diane pari modo idolum destru-
xit. Tunc una cum fratre carceri mancipatus: deinde
in equuleo leuatus: et quibus hoc fecisset maleficis
interrogatus: qui cum diceret hec non diaboli male-
ficis: sed christi beneficiis facta fuisse: ductus est
ad dicitur locum secundo militario ab vrbe ad phanum
quod ibidem erat: qui facta oratione exussit in
arboris ingentissimam: que statim radicitus exulsit:
et templum cui erat coniuncta euersum est: argu-
mulachris comminatum. Quod prefectus audiens
fussit eum ibidem decollari: et corpus eius inhu-
marum lupis et canibus derelinqui. Quod tamen
christiani nocte in foueam quam arbor euulsa dimiserat
sepelierunt. xix. kalen. februaris. Et cum gen-
tiles die sequenti corpus effodere vellent: quis
eunus manum ad hoc mittebat: a diabolo ob-
debat: ubi processu temporis ecclesia eius no-
mini dedicata est.

De sancto Felice presbytero: Cap. lxxv.

Felix presbyter et con

Felix immediate superpositi fel-
cis presbyteri et martyris fra-
ter fuit. Qui cum a prefecto
draco pedito tentus esset: eunus
ad templum deorum sacrificaturus
ducere vellent: comminatus est eis quod si eum ad ido-
la sua ducerent: hoc illis eueniret quod et aliis:
ad que fratres sui duxerant: que omnia destructa erant.
Que prefectus sustulit cesum: iussit in exilium
deportari in montem cerceum: ut ibidem lapides
excideret: ubi filia probrum eiusdem tribuni a des-
monio obsessam liberauit. Et cum eisdem tribuno
nunciatum esset quod vxor eius in vrbe nolana: cui ipse
cluis erat hydroptisim incurrisset: felix eisdem in-
sit oleum benedictum: quo pucta sanata est: sicque tri-
bunus conuertit ad dominum. Sed dum psularis audis-
set. probrum ipsam effectum: misit que eum caperet: qui
omnes manus dolere ceperunt. At dum suauis scilicet fel-
cis christum confiterentur: a dolore continuo liberantur. Et
sic omnes baptizati sunt. Expleto tribuno tempore
felix cum tribuno venit nolam ad quem pontifex ido-
lorum accedens: dixit ei quod deus suus fugerat: asse-
rens quod felicem venientem timebat: quem scriptus puer-
tit et baptizauit. Quisdam ex eis horum olera nocte
rape cupientes: dum vases ibidem repperissent: tota

nocte in horro luna lucere laborabant: et se furtim
facere putabant. Vane autem a sero inuerti et salu-
tati peccati sui confiteres ad propria redierunt. Et
cum quidam apollinem adoraret: eo quod illum diuinum
asserent: et felix diuina oratione pugno clausam te-
neret: dicebat eis: quod si apollo quod in manu habe-
ret sciret edicere: parat' erat et ipse eum adorare.
Quo nihil respondente: imo nec respondere valere: gen-
tiles conuersi sunt. Tandem post annos. xxi. dntico
die missa celebrata et populo data pace in pau-
mento se in oratione profectus migravit ad dominum.
Et in eadem ciuitate tumulatus quiescit.

De sero Michæa propheta primo. Cap. lxxvi.

Michæa propheta fi

Michæa hiemla: inter sanctos testame-
ti veteris merito computat: eo quod
Achab regi israel et iosaphath re-
gi iude volentibus ire in ramoth ga-
laad ad eam obtinenda. Inter se
re quodringentos falsos prophetas: solus veritate pates-
cere presumpsit: ut scribitur in. Reg. vii. et ii. parat.
xviii. Nam cum cras prophetis vno ore regi achab
predicentibus: quod ramoth obrineret: michæas solus
vaticinatus est israel disspendium: et achab in prelio
occidendum. Et subituges visionis et causam que
omnes alii prophete bona predicabant: dicit quod hoc dicit
deus falso promiserat spiritum suggerere se mendacem
futurum in ore omnium prophetarum ut sic achab decipe-
ret: et vadens ad bellum occideret. Propter quod a
sedechia vno et falsis prophetis michæas in ma-
nilla percussus est. Quam rem achab carceri mancipi
pauit suandum vsque ad reditum suum. Qui a iora fi-
lio achab et regni successore mortuo pater: quod ma-
la parat' put sibi euenerat pronunciasse: precipitio
valde porrecto iacrat' occubuit. Qui michæe et
si dies martyris sit est ignota: hoc tamen loco ponit
propter alium michæam sequentem: quem eundem cum illo
plurimum putat: quod tamen stare non potest. Nam hic sa-
marites ille morastites fuit: hinc tempore iosaphath
regis iude prophetauit: et sub iora filio achab ut
dicitur est: interfectus fuit: ille tempore ioatham regis
iude vaticinari cepit annis plusquam centis: ab obi-
tu ioatham euolutis. Qui nulla prophetia scripta
legit: illius liber vaticinum reperitur.

De sero Michæa propheta secundo. Cap. lxxvii.

Michæa propheta

Michæa de ciuitate moraste: que est
in tribu effraim tempore ioatham
achaz et ezechie regum iuda pro-
phetauit: ut ipse eiusdem textus
indicat. Qui prophetia inuehit contra samariam
que reges israel et iuda simulacrum supstitioe fe-
sellerat: ierepas dominus indignatione sua in eam p-
cessuram: comminat etiam populo israel partecatori et
principibus eius: que eundem populum falsa suasioe ad idola
colenda compulerat: et verbis insequens captiui-
tatem et interitum affuturum nunciavit. Dic decem

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xxxv.

tribus israel captiuitatis: et ipse in captiuitate ductus apud assyrios. Quiescit in pace. xviii. kal. february. Corpus eius in iudea delatum est et sepultum. Hec hieronymus et iosephus tradunt.

De sancto Abacuch propheta. Cap. lxxviii.

Abacuch propheta fuit de tribu symeon: ut in scriptura legitur. Hic fuit captiuitate hierusalem ueterum: et a chaldeis uentibus fugit in solheracenam: et erat icola terre israel. Descendit in no reliquis inde in egyptum quasi peregrinabat in terra sua. Eodem tempore prophetia scripta. Et in principio causat aduersus deum: cur ipse uastasset populum dei. Sed in consolatione apparuit sibi deus: calamitates circumstantium nationum futuras per nabuchodonosor longe maiores: et tandem ipsum nabuchodonosor periturum: ut sicut Naum propheta in consolationem decem tribuum captiuorum predictit in fine submersionem: sic et iste in exhortationem duarum iam in babilone ductarum babilonie destructione preueniuit. Hic dum pulmentum ferret messoribus: spiritu diuino prenoscens se in babilone ducendum: domesticis dixit: ut si nimis tardaret pulmentum messoribus ferret. Et dum iret in caput: ut habet danielis ultimo. angelus domini eum apparuit: et eum praedixit danieli: qui erat in babilone in lacu leonum portaret: mandauit: qui cum babilone aut lacum nescire diceret. Apprehedit eum angelus in vertice capitis sui: et portauit eum in babilone ne super lacum leonum in impetu spiritus sui. Sicque abacuch praedixit danieli presentauit: et cum comessit: angelus eum in momento ad priorum locum re portauit: ubi paret longe post liberatam susanna hoc factum fuisse. Dedit autem abacuch signum redit: populi: his qui erant in iudea: quod uisuri essent tum in ruinis templi: uel in domo domini desolatione praedixit: quod gens occiderat hanc esset accura. Et dormiuit abacuch in pace. xviii. kal. february. et sepultus est in agro. pprio. Hic propheta cum alio precedente ex numero sunt. xii. prophetarum: qui ecclesiasticis. lxx. in sancto ueteris testamenti catalogo describunt. Horum prophetarum duorum uidelicet mischae et abacuch corpora sub archadio imperatore in iudea diuina reuelatione reperta sunt. Hec hieronymus et iosephus.

De sancto Mauro abbate. Cap. lxxix.

Maurus abbas senatorum genere ortus patre eurytio matre iulia: duodenis a parentibus sancto benedicto in discipulum traditus: et ab eodem monachus factus: in omni uita sanctitate proficiens magistri uelutis gis instabat: et super omnes monachos ab ipso amabatur: et commendabatur:

et ex hoc magis humiliabatur: ita ut ieiunio et orationibus interius cunctis sanctitate precelleret: et miraculorum gloria coruscaret. Quadam die hora sexta a colligendis fructibus cum quibusdam ex fratribus rediens: claudum quendam et mutum puerum ante monasterii fores repertum: ad parentum preces erexit: eius loquendi facultate concessit. Quod benedictus abbas cooperiens: magis eius adhuc reuerentem cepit. Cumque berristranius cenomaneus. episcopus monachorum cenobium edificare disponderet: audita sancti benedicti fama: misit ad eum flodegartium archidiaconum et arderadum uicedominum suum: quatenus eidem aliquem ex suis fratribus in abbate mitteret: qui monachos cenobii construendi disciplinis regularibus informaret. Qui eidem misit maurum eius discipulum cum quattuor monachis: uidelicet sanctis: simpliciis: antonium: et stantianum: essetque benedictione data praedixit obitum suum de primo futurum: tradiditque eis regulam ab ipso institutam: manibusque mauri conscriptam. Et cum apud ueliam hospitari fuissent: misit post eos benedictus nuntium: qui multas sanctorum reliquias mauro quas sibi mittebat traderet: et epistolam abbatis ex parte presenteret: in qua maurum confortans significabat sibi a domino reuelatum: quod multa foret aduersa passurus: ipseque benedictus erat de primo migraturus. Cum autem post dies quinquaginta quibus decuissent uercellas: ibique biduo permansissent: arderadus de scala turris altissime corruit: et scapulas cum manu et brachio adeo coquassauit: quod intumescentibus partibus illis post dies quadraginta nullo remedio medicorum sibi subuenire posset: nisi ad tumorem sanguinis putridi tollendum secario fieret. Tunc maurus oratione facta reliquias sanctorum a patre missis membra languentis signauit: et continuo arderadus sanus surrexit. Quod dum audieres mirarentur: ille non suis meritis: sed reliquiarum stultum miraculum ascribebat. Inde transiit post dies xv. sergillus famulus eorum de equo corruens pedem saxo collisus: et corruis: quem maurus figuo crucis edito ab omni lesione ilico liberauit. Et cum apud ecclesiam sanctorum mauritii et socorum decuissent: cecum quendam a natiuitate qui annis. xl. ibidem ad elemosynam sedebat illuminauit: ipsumque profecuta gratia ecclesie martyrum perpetuo seruitio mancipauit. Hospitatus apud ecclesiam sancte marie que est in locis uirginitatis: mulier quaedam nomine remetia filium adolescentem nomine elegium defunctum irremediabiliter desebat. Uulsi dolori maurus cooperiens cum simplici solo monacho illuc accessit: et oratione facta mortuum suscitauit. Qui statim cum sancto ad marurum. processit: et in lycium. monasterio deo seruiuit. Inde uenerunt antistodorum: ubi a romano abbate suscepti sunt: et cum eo pascha celebrarunt. Ubi die et hora qua sanctus benedictus de seculo isto transiit: eius animam ad celos ascende

dentē maurus cōspexit per viā videlicet orientis tramite ab eius cella vsq; ad celos erectā. Quē dum ille confocijs reuelasset: duo ex eis idē se vidisse testati sunt. Venientes autē aureliā nū audierūt bertich raminū ep̄m eē defunctū. Unde quodāmodo frustratus intentione sua: suadēte arderado andegauch. vrbē deuenerūt: ibiq; florū nobilē virū qui amissa cōiuge vnicū habebat filiū arderadi p̄ sanguinē inuenerūt. Qui audita causa pro qua venerāt assentiente sibi theodoberto rege francozū: cui floruz plurimuz dilectus erat: in propria possessione locū cum monasterij construendū mauro concessit: ip̄m q; predijs et honoribus largitue dotauit: vbi vir dei constructa ecclesia in honore beati martini: cenobiū edificare cepit. **¶** Die quadā clericus cemetarius dū circa opus monasterij occuparet de altissimis gradibus super saxū corruit: et collisio mēbris quasi mortuū iacuit. Quē sanctus vir ante fores ecclesie deportari fecit: et oratione facta ip̄m in momento ab oī lefide sanauit: quo miraculo viso: floruz q̄ aderat maurū cepit summa deuotione reuereri: p̄ponens relicto seculo eius monachū fieri. **¶** Quīdam ex oparijs sc̄o viro detrahebāt: q̄ zelo hypocrisis monasteriū construebat. Stratis tres ex illis spiritus maligni inuasi: ex quibus vnus p̄tinus expirauit. Sanctus hō duos obsessus q̄ vini remiserant in ecclesia delatos ab infestatione demonū mox exoluit: mortui hō cadauer in portū ecclesie deduci fecit. et facta oratiōe cum lachrymis defunctū a mortuis suscitauit. **¶** Octauo igit̄ anno monasteriū per oīa p̄fectum est. In quo quattuor ecclesie edificare fuerūt. Quarū maior cōsecrata est ab ep̄o ciuitatis in honore beati petri apli. Secūda in honore sc̄i martini. Tertia in honore sc̄i seueri. Quarta in veneratiōe sc̄i michaels arch̄ageli. In quo quidē cenobio floruz loci patronus p̄imo q̄dem anno obrulit vnicū filiū suū moise bertulfuz. per tū offerēdi seip̄m. Quā rex deuotissimus graueranter cōcessit: insup̄ et oblationi florū die qua habitū induit monachalē interesse voluit: vbi et ab abbate honorifice susceptus est: et cū eodē charitate discubuit et locū suū additis redditibus ampliauit. Post cuius excessum theobaldus filius suus et successor in regno patris exēplo eidē monasterio duas villas adiunxit. **¶** Dum autē sc̄us maurus in villa gaudiacō cū duobus monachis resideret: archidiaconus andegauch. cū plurib; ad eū visendū venit. Cūq; vasculū modicū vini superesset: qd̄ vir ip̄s trib; in vna refectioe sufficeret: et sanctus archidiaconū honorare veller: vinū benedixit et oibus infundit iussit: et cū essent vltra. lx. quilibet etiā trib; de vasculo sumpsit potus: et semper repertum est plenū. **¶** Post hec appropinquare cognoscēs obuium suuz: cellā in secretiori parte sibi edifi-

cauit: vbi cōtemplationi vacās berdulfum sibi abbate substituit. Et post duos ānos et dimidiū angelica reuelatione didicit per maximā patre monachozū suoz qui erat numero. cxxvi. ad dominiū transiri: ip̄e hō illis premissis erat eos secuturus. Quod vt sibi p̄dictū fuerat euenit. Ip̄e autē visionē angelicā fratrib; referauit: et vt quilibet eozum se prepararet admonuit. Et infra menses. v. oēs monachi sui exceptis solū modo. xxiiij. ad deū euocati sunt. Inter quos Antonius et Lōstārin; trāsierūt. Post qua sc̄us dei dolore lateris grauissimo egrorare cepit: et ad vltima deuensens cum esset annorum. lxx. in pace migravit. xvij. kalen. february. Sepultus est in ip̄o monasterio in ecclesia sancti martini: vbi et miraculis splendet.

¶ De sancto Isidoro abbate. Cap. lxxv.

Sidorus abbas: vt

hieronymus scribit inuitis patris apud thebaide claruit. Cuius monasteriū latis spatijs circūscriptū altissimo muro: vltra mille monachos detinebat inclusos. Quod quidem adeo oibus que ad victū fratrum pertinent erat refectū: vt nullus eozum intrandi vel exundi necessitate haberet. Soliq; duo ex monachis per tēpora ad egrediendum deputabantur. Eoz pacto monachus quisq; admittēbatur: vt nūq; se egressurū oīno p̄poneret. Erat em̄ in; quasi paradysus dei angelicōq; more psallētiū chorū in ecclesia die noctuzq; sibi inuicē succedebant. In quo quidē loco abbas isidorus mirabilī vita fulgens abbatē moysen ad se venientē suis monitionib; a suprema carnis impugnatione exhorando fecit immūnē. De hoc etiā cassiodorus. viij. libro hystorie tripartite dicit: q̄ isidorus per annos. xl. nūq; peccato consensit: qui omni sanctitate conspicuus ibidē in pace quiescit. xvij. kalen. february: vbi et sepultus est.

¶ De sancto Dacario egyptio abbate. Capitulo. lxxvi.

Dacarius abbas

egyptius antonii discipulus in heremo thebaide claruit: qui multoz signorum gloria insignis fuit. Ad hūc mat̄ filii iuuenē aduēit q̄ a legione demonū: que flā mea dicitur: terribiliter vexabatur. Tres em̄ modios panis in cibum et lagenā vini quotidie sumens in potum: vir poterat satari. Deinde oīa sumpta in aerem quasi fumus ructādo vomēbat ac si igne cōsumpta fuissent. Dieq; sequenti edacio reddebat. Quē sanctus pietate cōmotus: orans adeo liberauit: vt trib; libris panis quotidie

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Folio. xxxvi.

contētus ⁊ aqua modica: etiā p̄p̄rijs manibus
ultra alios laboraret. ¶ Quidā culpā de ho-
micidio: ad eū cōfugit se innocentē re vera asse-
rendo. Et sup̄uentibus ministris iudicis q̄ ve-
eū caperent fuerant insecuti: eisq̄ p̄sentibus:
fact⁹ abbas ad sepulchrū accessit hoīs interfe-
cti: quē in xp̄i noīe adiurauit: vt sibi diceret: an
ille eū occidisset: qui r̄ndit q̄ nō. Et instātib⁹
illis: vt qs eū occiderat interrogaret. r̄ndit suus
esse innocētis absoluerit: nō aut̄ nocētis cōdē-
nare. Sicq̄ iunctis absoluit est. Idē etiā cum
heretico disputās: eisq̄ qd r̄nderet nō habens:
orās mortuū q̄ portabat ad tumultū suscitauit:
qui suscitauit hereticū cōfugit. Puellam etiā
quendā q̄ magicis artib⁹ illusa sibi solū appare-
bat in equā couersas ab illusione fantastica libe-
rauit. Pluribusq̄ alijs virtutū signis ⁊ vite me-
ritis cōfulgēs: i pace q̄uit. xvij. kal. februarij.
Hic ad iuniores p̄fessionis sue vnā scripsit epi-
stolā: in q̄ vtilia multa ⁊ monastice religioe ne-
cessaria docet: claruit sub valētis imperio.

¶ De sancto Bonitio epo. Cap. lxxxij.

Bonitius epus ar-

uerneſi. que dī mons clarus: in
ter alia eius virtutum insignia
beatā dei genitricē in summa
deuotione habuit: vt frater vn̄
cētus ponit: cui dū nocte q̄das
solus in ecclesia sancti michaelis oraret: in ex-
tasi posito beata virgo: cū multitudine curie ces-
lestis splēdidior apparuit: ⁊ qs esset ap̄ ad di-
uina mysteria celebrāda a circūstātib⁹ interro-
gauit. Qui bonitiū orantē dignissimū acclama-
runt. Et quis se reputaret indignum: a celesti
choro assumit: vestib⁹ sacris induit: et missam
celebrare iubet. Qui missam p̄ visionē suo ordi-
ne celebravit: ⁊ dū cōionē sumpſisset: brā virgo
sibi vestes pro magno munere dimisit: ⁊ visionē
sublata ipse ad se redijt: vestesq̄ reptā iuxta se
cū summa deuotione custodiuit: ⁊ vīsa pp̄lo cū-
cto narrauit. Que vestisvsq̄ hodie ibi seruaſ:
p̄ reliquijs sacris ostendit: cui⁹ materia ⁊ mo-
dus cōtēpt: re a nemine cognoscit. Est aut̄ exi-
mij cādoris: lenitatis: ⁊ lenitatis. Qui euit aut̄
in pace sanctus Bonitius. xvij. kalen. februa-
rij: sepultus in ecclesia sua.

¶ De sctō Marcello papa ⁊ mar. Cap. lxxxij.

Marcellus papa et

martyr natiōe romanus de re-
gione violata ex p̄e b̄ndictio:
marcellino pape i episcopatu
succesſit: ⁊ sedit annos. v. dies
xxij. qui tpe maximiani filij diocletiani impa-
toris martyrio coronat. Nā cū maximianus au-
gustus p̄mus rediēs ex ap̄rica: vt diocletiano
placere in noīe eius thēmas a solo edificaret
in vrbe cepit oēs xp̄ianos ad afflictionē labor-

ris cōpellerē: et p̄ varia loca q̄sdā ad lapides:
quosdā ad harenā dānauit. Quib⁹ r̄arson xp̄ia-
nus occultus ⁊ diues ac nobilis de suis facul-
tatibus necessaria ministrabat p̄ man⁹ sifinnij:
cyriaci: largi: ⁊ sinaragdi. Propter qd marcell⁹
ep̄s celebrato concilio sifinnij ⁊ cyriaci diacono-
nes romane ecclē cōsecrauit. Multos quoq̄
martyrū conuerſoz ipse p̄t̄ifex baptizauit: ⁊
multoz sanctorū corpora colligēs vna cū iohā-
ne p̄sbytero sepeliuit. Eū autē sanct⁹ cyriacus
a maximiano filio diocletiani impatoris detē-
tus: cathenis obligatus ante redā est trahereſ
die p̄cessionis: et ex hoc marcellus papa illum
redargueret: ab eodez fustigatus ⁊ eiecctus est.
Postq̄ aut̄ beati cyriaci: largi: ⁊ sinaragdi
martyrium passi sunt: marcellus papa eos filij
tumulauit. ¶ Post q̄ lucina xp̄iana matrona de-
tissima ecclē dei oēs suas facultates cōcessit:
pp̄ter qd a maximiano p̄scriptione dānata est.
Dū autē in exiliū duceret: rogauit marcellum vt
domū suā in eccliam cōsecraret: qd ⁊ ille adim-
plere curauit. Et dū ibi frequētius celebraret:
maximian⁹ hoc audies: domū illā siue ecclias
fecit stabulū publicū iumentoz: ⁊ eūdem ep̄m
cū custodia ad fuitiū aſaliū deputauit: vbi post
multos annos emisit sp̄m. xvij. kal. februarij.
¶ Hic fecit cimiteriū i via salaria: ⁊. xxvij. ritu-
los cardinalat: in vrbe romana pp̄ baptismū:
sepulturas: ⁊ penitentiā multoz ex gētib⁹ cō-
uerſoz: ac pp̄ter martyrū reliq̄as tumulādas:
qui etiā sepult⁹ est a iohāne p̄sbytero in eodem
cimiterio p̄scille via salaria: et cessauit ep̄atus
dies. xxv. Postea nō religione xp̄iana crescēte
domus carabuli in ecclesia trāſlata est: q̄ hodie
sancti marcelli noīe intitular.

¶ De sancto Marcello epo: Cap. lxxxij.

Marcell⁹ an-

ticranus epus inſi-
gnis ſancitatis ⁊ do-
ctrine fuit. Qui mul-
ta aduerſus entyecet grecum
ſcripſit volumina: ⁊ maxime ad-
uerſus arrianos. Extant ⁊ ad-
uerſus eū nō ſicut auctorum li-
bri ſabelliane ip̄s hereseos im-
petētes. Negat ille dogmatis
eius esse: et cōmunionē iulij ⁊ athanaſij roma-
ne ⁊ alexandrine vrbium pontificum defendit
se. Claruit ſancitate insignis tempore conſtan-
tij impatoris. Hec Hieronymus libro de vi-
ris illuſtribus.

¶ De sctō Felice epo ⁊ martyre. Cap. lxxxv.

Felix epus tubabo-

ceſi. tpe diocletiani ⁊ maximiani
impatorū martyriū paſſus eſt.
Qui anolino p̄ſidi p̄ſentatus: cū
nomē ſuū nollet exp̄mere dicēs
c. liij.

solūmodo christiani: missus est vinculus ad pre-
fectum pretorij qui illū vinculis mancipavit: et
post dies. xij. de carcere educit fecit eū carbe-
nis alligatū post iparotes navigare. Postiusq;
est in nauicula: in qua diebus quatuor sub equoz
vngulis inedia macerat: iacuit. Veniesq; ieiun-
nus Nolā cāpane a cognitore ciuitatis capite
pletus est. xvij. kal. february: ibidē sepultus.
De scō Honorato epō arelateſi. Cap. lxxvi.

Honoratus ep̄s are-

lateſi. nobili. p̄sapia eiusdem yr-
bis oriūduſ fuit: vt scribit hila-
rius qui et in pontificatu ſucceſ-
ſit: qui gētilibus parētib; p̄ge-
nitus: in adoleſcentia ſua motu
pprio baptiſmū petiit: et licet p̄re reluctāte pa-
ternā domū deſerē: venantiū ei; frat̄e ſenio-
rē ad xp̄m p̄uertit: q̄ ambo ad captiuitatē heremi-
tam accedentes: ab eo de religione vitę edocti
ſunt. Deſuncto autē germano ſuo venatio: hono-
ratus heremū vbi arelateſi. p̄ſimū petiit: ibiq;
quodū in omni vitę ſanctitate permāſit. Exēplo
quoz cōuerſationis ſue gemnadiū quēdam vi-
rum effrenem et indomitū ad penitentiā prouo-
cauit. Demū vbiſ arelateſi. ep̄s fact; in ſancta
religione deo ſeruicēs: et ſalutifera p̄dicatiōne
dominicū gregē paſcens: quicū in pace. xvij.
kalen. february.

De ſcō Honorato epō ambiaſi. Cap. lxxvii.

Honoratus ep̄s am-

biaſi. tpe Alcideberti regis fran-
corū vir clarus ſanctitate et mira-
culis floruit. Qui dū miſſas aliqñ
celebraret: et corpus xp̄i ſup altā
re vginis cōſecraſſet: vidit manū ſine palmam
xp̄i ſacraz hoſtiā tenentē: et epō cōſecurato quoz
dāmodo porrigentē. Quā ſanct; de ipſa manu
deuotiſſime ſumēs: ab omni deinceps inquina-
mēto carnis illeſus pmāſit. Hic angelo ſibi re-
nelante corpa ſancto: ſi fuſciani et victoriel atq;
gentiani repperit: et ea condeſcenti maſoleo
collocauit. Qui et poſt vitam laudabilē ad xp̄m
migravit.

De ſancto Honorato abbate et
confefſore. Cap. lxxviii.

Honoratus abbas

et cōfeſſor: in ſannij partib; cla-
ruit: qui coloni cuiuſdā in villa
venantiū patricij filius fuit. Hic
ab annis puerilib; deo deditus:
etiā ab ocioſo ſmone abſtinebat: carnēq; ieiun-
niſ macerabat. Sed cū die quadā parētēs ei;
cōſiliū feciſſent: et carnes ad prādiū paraſſent
iuueniſq; ieiunās a carnib; abſtinere veller: irri-
ſus eſt a parētibus: et diſcībentibus cūctis in-
terrogātibus an veller ſibi de mōrib; piſces

afferri: qui i loco ip̄o audiri poterāt nō videri.
Poſt modicū aq̄ in cōſiliū deficiente accēſſit
miniſter ad fontē vt hauriret. Et dū aq̄ de ſitu
la lignea: corā diſcībentibus effunderet: piſces
qui diuinitus aquam intrauerat ſimul effudit:
qui victu vnius diei honorato ſufficere potuit.
Propter quod i venerationē haberi cepit. Pro-
cedensq; in virtutibus a dño ſuo libertati dedi-
tus in eo loco qui fundis dicitur monaſterij con-
ſtruxit: in q̄ p̄ fere ducētoz extitit monachoz.
Cū aliquādo ex mōte qui monaſterio p̄mi-
ner moles ingentis ſaxi erupta p̄ deuera mon-
tis veniēs torius ruina cenobij minaret. Hoc
vir dñi cernēs: inuocato xp̄i noīe ſignū crucis
feſtinus oppoſuit: eamq; in deuerti mōris late-
re fixit: vbi vſq; in preſens locū cernentib; aſpi-
citur: vt caſura deſuper pendere videatur. Dec
Bregorius p̄mo dñal. cap. ii.

De ſancto Tityano epō. Cap. lxxix.

Tityanus ep̄us ortus

heraclea ciuitate nobili genere:
a floriano opitergeſi. epō erudi-
tus eſt: et in p̄ſbyterij ordinatus.
Quo q̄dē p̄pter amorē martyrij
ep̄atū cedeſte: tityan; a populo
elect; eſt in ep̄atū: qui gregē dñi optime pauſe
ſimonibus et xp̄iſ: et ſanctitate polēs in pace
quieuit. xvij. kalē. february. Sepultusq; eſt p̄
mo in ciuitate opitergeſi. Cui; parēs ad euz
veniētes et iā mortuū reperiētes: corpus noctu
ſurati ſunt: vt in patriā deſerēr. Quos mane
p̄p̄s armatus inſecut; eſt: p̄ corpe redimendo.
Et dñi p̄pter hoc adnūcē bellū veller aſſume-
re: apparuit ſenior: qui eis cōcordiā ſuadēs cō-
ſuluit: vt corpus ſolū in nauicula dimitterēt: et
diuine volūtatē ex ponerēt quo deus veller de-
ferendū. Quod cū feciſſent: diſparuit ſenior: et
nauicula p̄ ſumē liuēte iter ſurſum contrariis
vndis tenēs: denent ad locū qui dicitur ſep̄im;: et
ibi quieuit. Corpus autē terre depoſitū dū iter de
ip̄o habēdo multoz locoz ſicole cōtenderent:
cōſilio ſenioris p̄fati iter ſurſum apparētis: diuinum
ozaculū implorabāt. Et poſt ieiuniū triduannū
diuina reuelatiōe vitulus cū m̄e vehiculo ſum-
giſ: et corpus ſupponiſ: et quoveller abire dimit-
tunt. Qui ip̄m ad ciuitatē cenerēſi. deduxerūt:
ibiq; ſubſtrērūt: vbi et mulier a demōto obſeſ;
ſeſſa meritis ſancti corporis liberatur. Vbiq;
diſguo honore tumulatur: quo et ep̄iſcopat; ordi-
tergeſi. tranſlatus eſt.

De ſancto Delantio epō. Cap. xc.

Delantius ep̄s vt di-

cit Socrates in hystoria triptita:
diſcipulus Euagrii fuit. Cui; ec-
cleſiā cū adſſent hi q̄ inſu regis
humeriel ep̄os arrianis reſiſtēs
exilio deportabāt: viderūt eū vt vltimū eccleſię

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Fo. xxxvij.

ministrum candelas preparantem et lampades refoventem. Quē cum interrogassent ubi esset episcopus: ille se ostensurum illis respondit: et fatigatos ex itinere ad hospitium suū duxit et refecit. Et post prandium se esse episcopum eis patefecit. Qui propter eius humilitatem et reverentiam admirati dederunt sibi fugam. At ille noluit declinare dicens quod libenter pati volebat quod suis similes patiebantur. Sicque una cum ceteris voluntarium pro christo subijt exitum: ubi et post multos agones in christo dormiuit xvij. kalen. februarij. huius frater fuit salomō et negotiatore monachus effectus.

De sancto Fausto epō.

Cap. xci.

Faustus episcopus

apud regium gallicę ex larinesi. abbate electus est: vir sanctitate plenus et divinis iugiter scripturis intentus. Librum edidit de spiritu sancto. Item opus egregium de gratia dei qua salvatur. Libellum adversus arianos et macedonanos conspicuum. Item et alium adversus eos qui dicunt esse in creaturis aliquid in corporeum. Epistolam etiā ad diaconū quendam nomine grecum: qui a catholica fide discedens ad nestorij impietatem abierat. Scripsit etiam epistolam altam ad felicem prefectū pretorij ad dei timorē exhortatoriā. Et alia plura que nondum se vidisse gemnadius hec scribens dicit. Ideoque notare nō audeat. Anastasij primi temporibus claruit. xvij. kalendas februarij in pace pausat.

De sancto Antonio abbate.

Cap. cxij.

Antonius

abbas cuius vitam aryanus scripsit nobilibus et religiosis parentibus egypto ortus: et delicate nutritus ab antio puerilibus ecclesiā frequēbat. Et cum esset annorum xvij. parētibz defunctis audiēs

in ieuāgelio. Si vis perfectus esse etc. oibus districte facultates suas pauper visceribus inclusit. Sorore autē sanctis virginibus in monasterio commēdās: ipse monastico habitu assumpto extra ciuitatē pgressus cuidā seniori solitario adhaerens: doctrina et exemplo informat: etiā per aliorū cellulas discurrēbat: et a singulis monachis etēptā salutaria colligebat. Post hec solitari mānere cepit: et multas diaboli psecutiones sustulit: quas se iunioribus et orationibus ac vigiliis superavit. Et dū spū fornicationis vicisset: diabolus in specie pueri terribilissimi ad eū pstrat: appuit: seque spū fornicationis ab eo victū asseruit: quē antonius signo crucis effugauit: dicens quod adeo

turpissimū esset quod ipse abinde amplius nō timeret: et deinde aspiciens pntia se affixit: in orationibus sepius pnoctās: semel in die post vespas panē solū cū sale et modicū aq̄ degustās: nōnūm quod duobus: vel tribus diebus sine cibo pcurās: sup nudā humū cubans: carnevntico cilicio domās: deinde longe a villa inter sepulchra se posuit: vni soli notorio vicino mandās: vt statutis diebus sibi alimēta deferret: ubi multitudo demonum ipm verberibus adeo lacerauit: quod minister eius eū quasi mortuū ad villā hūeris asportauit. Et cū a cūctis vt mortuū plāgeret: dormitātibus illis antonius reuixit: et a ministro ad p̄dictū locū se iterū portari fecit. Et cū ex dolore vulnerū pstrat iaceret: aiosus ad bellū demones inuocabat: quibus illi in diuersarū ferarū formis apparuerūt: tyngulibus ac cornibus crudeliter lacerarūt: et dū ipm iuocaret: subito mirabilis splēdor illuxit: et demones effugauit: cui vox de celo insonuit: quod quia vtrūq̄ dimicauerat faceret eū deus in toto orbe notari. Et cū xpiani ex maritimo necabant ipse matres sequebatur: dolensque sibi martyriū nō dābat. Post hec anno. xxxv. ad heremū secretiorē accessit: et sibi arciorē ad huc vitā ducere cepit: ubi argētū discū reptēs admirās: vbi ibi discus argēre haberec: ubi vestigia hominū nulla eēt: itellexit diaboli figmētū et facto crucis signo discū euauit. Post modū ingētē massam auri reppit: quā vt ignē effugit: et ad mōrē ascēdēs. xx. annis icognitū māsit. Deinde a multis frequētarī cepit: et p̄cipue a monachis quod heremū per diuersa loca colebāt: quibus et monita salutis dabat. Et dū ad visitādos frēs pgeret: riuulū nili crocodillos et serpētibus pleniū cū comitibus trāsiit illesus: et rediit icolumis. Quadā vice in spū raptū vidit mūdū laqueis plenū: et audiuit quod sola hūilitas ipos euaderet. Uidit aliquid demōne celsum corpe: quod se deisturē et puidētiā dicebat: petēs a viro sc̄o quod sibi donari volebat: in quē ille spū cōgeminas: vt fūmū effugauit. Alii etiā diabolus sibi icunāti in figura monachi panes obrulit: suadens vt ederet: ne corpe nimia abstinentia tabefacto deficeret: quē vir dei diabolū intelligēs: xp̄i noie iuocato mox effugauit. Multis quoque intraculoz signis effulsi. Nā plurimos ab inuidis spiritibus vexatos et varijs detētos languoribus liberauit. Dū inclusus monasterio nullū susciperet: martinianus quidā militū ppositus: instanter pulsans ad ostiū obsecrabat: vt filiā ei obfessam libera ret: quod noluit ei apire: sed de fenestra eidē loquēs filie salutē pmisit. Ille hō credēs et abtēs filiā saluā factā inuenit. Multis etiā vexati anī fores cenobij clausis foribus dormientes purgabānt. Et dū i frequētia populorū nō haberet quē dē dūmūt: admonitū cū saracenis ad p̄fundio: ē de ferrū accessit itinere dierū triū: et habitare cepit in cāpo modico sibi a deo demōstrato paucis palmarū arboribus conferto: ubi ad radices

Liber

mōris fons lūpidissimus habebat: vbi de palmarum fructibus et panibus sibi aliqui a sarcinis delatis vescerentur. Volēs autem labori deferentū peere sarculo sibi apporato terrā coluit et triticū semiauit: sicq; de labore manū victū ducebat. Ibi etiā plantauit olera ppter aduentantiū creationē. Ptererea etiā de palmarū folijs manib; opabat. Elapsis annis pluribus vicit a fribus venit monachus vltimate: q; bus dū aqua in via defecisset: et tā ipi q; eorū camelus: q; sarcinas baiulabat siti piclitarerentur: orōne fudit et fons in deserto erupit: cūctosq; refecit. veniēsq; ad monachos: vt p; cūctos suscipit: et videns sorore iā vetulā aliaz magistrā lerat. Iterūq; ad mōrē rediit vbi solitā vitā ducebat: et frēs ad se veniēs sermonib; edificabat: et lāguētes sanabat. Frōto palatinus a demōio obfessus ad ipm p liberatione accessit: quem remisit dicens: q; vbi terrā egypti calcaret salu; eēt: q; et factū ē. Virginē tripolitānā plurib; grauib; morbis detētā ad mōachos instā: etiā absente orōne sanauit. P; tū oēs ei; i firmitates sibi a dño reuelatas fribus declarauit. Aliā q; ḡginē laodice residētē: doloze stomachi validū patētē ad pces archelai comitis longe posuit: orōne curauit: comes q; reuersus ḡginē sanatā iuuenit. Nauigās cū qbusdā fribus dixit se fetozē pessimū sensisse: et nūciauit demonē nauē ingressus eē. Et subito qdā ex nauis vexit a demōio pflūit: quē mox antoni; liberauit. Aliū isup nobilē demōiacū sibi adductū: q; furēs vix poterat deserit: dū scō abbati maxillā percussisset: signo crucis edito ab imūdo spū eripuit: et demonē in deserto alligauit. Dū aliqui ab angelis in aere leuaret: assunt demones ei; trāsitū phibētes: et pctā ei; ab exordio obficientes: quos angeli redarguūt: et pctā oīa illa dimissa excipiūt: s; si qd; ei; habēt: postq; monachus fact; est: vt ea edicāt iponūt: et cū in hoc defecissent: liber antoni; in ethera tollit: et liber deponit. Vnic etiā aliqui diabolus in tanta pceritate apparuit: q; celū capite contingebat: et interrogat; q; esset: dixit se esse satā: q; multū a monachis ipugnabat: et a xpianis male dicebat: addens q; iā ad nihilū esset redact;: postq; in cūctis partib; regnabat xps. Alias etiā vocat; vt exiret et videret: vidit demonē lōgū vsq; ad nubes attingentē: qui quosdā pēna tos ad celum volare cupiētes extēsis manibus phibeat: quosdā nō retinere neq; bar. Et intellexit illū fore aiarū ascensuz et demōis phibitionē: aliquib; resistētē: quibusdā aut obistere nō valēt. Sacerdotes et clericos venerabiliter tractabat: et ab eis benedicti hūiliter implorabat: et cū litteras ignoraret etiā p hos et hereticos scripturarū allegatiōer rationib; cōucebat: vnde aliqui alexādriā veniēs sermonemq; publice facēs arrianos ibi astātes mirabiliter cōfutauit: et multa miracula fecit. Rediēs in

Secundus

porta ciuitatis puellā ab imūdo spū cōsoluit. Quidā gētilēs pbi eū aduēntes vt sibi illuderēt: auditis eius sermonib; edificati sunt et ad xpm cōuerfi. Ab impatore Lōstāno sept; p litteras vilitat; eidē epistolā exhortatoriā remisit: confortans eū in xpiana religione: et mōnens ne in terrena consideret potestate. Ecclesie quoq; psecutionē futuram arriano infestatione precognouit: et fratrib; lachymādo prescripsit. Ducī cuiādam noīe balachio arriano ecclesiā infestāt: adeo vt monachos et ḡgines publice nudatos virgis cederet: epistolā misit: eū de impietate redarguēs: et irā dei supuenturā cōminās. Qui epistolā legēs irrisit et nūcios verberauit. Sed post dies. v. equo infidens ad terram deicitur: et morib; ac vnguilis cōpressus: post tridū deficiēs sepelī. Tandem iuxta mōrē suū ad vilitādos fratres q; in iterorū mōre latebant adit;: eisq; obitū suū longe aī pdi; sit: ac in dño cōfortauit. Et ad cellā regressus post dies modicos egrotare cepit: duosq; monachos: qui sibi annis. xv. seruierāt: accersit monitissq; salutarib; eis tradidit inter eoz manus cū esset annoz. cv. in deo feliciter obdormiuit. xvi. kal. februarj. Lul; corpus in eodē heremo prefati duo discipuli sepelierūt: et nemius locū sepulture vnq; reuelare voluerūt: eo q; sic ipse illos moriēs adiurauit: q; etiā decedens miraculo: ū famā recusauit. Dic ad diuersa egypti monasteria. vii. scripsit eplas aplice sententias sermonisq; refertas: que in linguam grecā postmodum translate sunt: vt dicit Hieronym; de viris illustribus.

De sanctis Speusippo Meleusippo et Meleusippo martyribus. Ep. xcij.

Speusippus Meleusippus et Meleusippus existeres annoz. xxv. cum aua sua leonilla et sorore illi; ionilla in ciuitate lingoniesi. sub aureliano impatore martyriū passi sunt. Nā cū pdicti fratres cum iā dicta eoz aua: a scō benigno psbytero hū dñi pcepissent et baptizari essent: in lingoniesi. ciuitate a qdrato pside tāq; xpianis detēti sunt. Et ad primā qdē sacre ideī pfectionē pugnis in facie cēsi sunt. Deinde ligari pedib; et manib; hō capite i arborē suspēsi ab aua leonilla pfortabāt. Post hec i ignē missi illē pmanētes: orātes ad dñm v; aias eoz i pace susciperē ppirarūt: vsiq; sunt angeli cū luce multa eoz aias colligētes: corpaq; eoz intacta ab igne repta sunt. Quoviso miraculo ionilla matrona soror leonille ad xpm cōuersa est. Et cū relicto viro et duob; puulis xpm cōfiteret; a paganis tēta et capillis suspēsa ē. Deide post plurima sibi illara supplicia cū leonilla sorore scōz aua pter decollant. xvi. kal. februarj. Quoz oīz corpora diu latentia processerūt: et in digno honore tumulata.

De sancto Sulpicio epo.

Cap. xciiij.

Sulpicius epi

scopus de ciuitate bituricensi. claris parentibus ortus: puerilibus annis mie operibus intentus erat. Quadam nocte cum duobus pueris vigilans: vidit eos a duobus spiritibus terribilissimis de ecclesia eici: signoque crucis demones effugauit: inde multas antiquorum hostis insidias propeclusus christi gratia superauit. Sed dum fama eius crebresceret: ad instigationem lotharici francoy regis ab austregisillo bituricensi. episcopo in diaconum ordinatus: deinde in abbatem eligitur: ac demum defuncto austregisillo in episcopum sublimatur: qui meruit primam agrammense sedem. Hic multis reuocatis signis egros sanabat: et demones effugabat. Die quadam dum ignis rectum domus eius inuasisset: signo crucis opposito tandem per a incensum stetit: donec flammam exstinguit. Alias etiam cum ignis domum altam incenderet: et mulier quadam prosegere quam ibi in terra repositam sollicita ceteris: signum crucis edidit: per a flammam: mandans ne illud transire presumeret: et extunc ignis ac si mons interiectus fuisset seipsum consumpsit. Cum quedam arbor excisa super puerum alius intentus caderet: factus occurrit: et signo dextero arboris erectam in partem oppositam cedere compulsi: sicque puerum liberauit. Latro quidam ut furaret: eius promissum peruenit inuadit: et nocte tota circumiens exitum minime reperire ualuit. Ad quem dum factus mane misisset familiam: latro suspendium merens in puteum lxxx. passuum se precipitauit: auxilium sulpiciani nihilominus inuocando: quem uir dñi de puteo extractum illesus reperit: compunctum ad penitentiam recepit: sicque de necessarijs prouidit. Leuita quidam contra eius mandatum ad domum suam pergere uolens cecitate percussus erat: tota nocte se mouere nequiebat: et rediens de inobedientia penitentiam egit. Quadam uice in ecclesia cum clericis suis prociens: orationem precibens strepitus demonum et infestaciones tumultus plures sensit: adeo ut putaret ecclesia euerti: nec ab oratione cessauit: donec omnis fantastica illusionis euanuit. Quadam hominem cui die sancto pasche lingua pendenti manus securi adherens aruit: lachrymis et suffragiis tota nocte scabens mane sanatum remisit. Qui plenus diebus in pace quiescit. vii. kal. februarii. Sepulchrum in biturica ciuitate.

De cathedra sancti petri rome. Cap. xc.

Cathedra sancti petri apostoli: quam in urbe romana primum ut summus pontifex sedit: facta est anno quarto claudii imperatoris: que ideo ceteris ab ecclesia minime celebratur: quia huius memoria sub festo alterius cathedre: que petrus

primus antiochie sedit: ut dicitur. viij. kal. martij. Nam quibus beati petri in urbe roma fuerit sedes principalior: illa tamen celebratur: quia fuit tempore prior: et honorificentia potior. Beatus ergo apostolus stolus postquam antiochie septem annis sedit: hierusalem uenit: et cum simone mago discepcionem habens: eum inde fugauit: et cum ipse roma uenisset comparuit: eum insecutus est: et quarto anno claudius roma uentem a fidelibus reuerenter suscipitur: et in cathedrali sede sublimatur: in qua sedit annis xxv. et sic vicarius christi in terris. xxxij. annis tenuit: ad quod tempus nullus romano pontificum exinde deuenit: sicut et eius nomen nemo se uocari presumpsit. Duos autem pontifices petrus sibi coadiutores ordinauit. unum intra urbe scilicet linum. alium extra urbe scilicet clerum: ut dicit iohannes beletus: ipse uero predicationi insistebat. Quodstrax autem usque ad presens eius cathedra: in qua roma fuit presens exaltatur in ecclesia uidelicet sancti petri: ubi et antiquis et uenerabilibus reliquijs conseruatur: et dicitur quod nullus papa in ipsa sede aliquando sedere presumpsit. Celebratur autem festum huius cathedre uidelicet romane sedis xv. kalen. februarii: ut in martyrologio hieronymi reperitur.

De sancta Prisca uirgine et mar. Cap. xcvi.

Prisca uirgo et mar

tyr passa est in urbe roma sub claudio cesare anno. iij. imperij sui: que filia fuit nobilis ciuis: qui ter consulatus in urbe habuerat: quaz in ecclesia reperta orationem ministrum impatoris ceperunt et duxerunt ad claudium: iussuque eius ad templum apollinis ductur: ut ibi sacrificaret: sed dum orationem iudisset ad dominum: facta terremoto corruit idolum: et quarta pars templi diruta est: et oppressit multitudinem paganorum cum sacerdotibus idolorum: imperator uero territus fugit. Demon autem per acra clamabat: sed expulsus de habitatioe sua: in quap annos sexaginta quatuor manserat: qui ex eo die de urbe eiectus fuerat cum spiritibus nonagintatribus sibi subiectis. Tunc imperator iussit uirginem alapis cedi: que lumine de celo superfuso: et uoce dominica confortata est. Die sequenti iussit eam claudius expositam flagellis uerberari: et post hoc fustibus macerari: que a christo consolata: facie ut stella splendens apparuit. Missa est igitur in carcerem: et pinguedine ad ipsum dissoluta: toto corpore iussu cesaris perungitur: ut sic maleficia soluerentur: que nocte tota cum multitudine sanctorum psallens audiebatur: sed dum mane eam limenius imperatoris consanguineus educere uellet: odore perfusus ingressus carcerem reperit illam in throno sedentem et angelorum multitudinem circumstantem: et dum sedem euertere uellet: circumstantes angeli disparuerunt. Cum igitur ante cesarem staret: et ipsam

ad templū sacrificaturā duci fecisset: clamabat
 demō: dicens q̄ ignis a. iij. angulis tēpli. p̄ce-
 dens ip̄m. incēdebat. **D**oxq; ignis de celo cecidit:
 r. sacerdotes cū parte gentiliū cōbussit: et
 idoliū in fauillā redegit. **D**ridēs īperator p̄f-
 scā p̄fecto tradidit puniendā. **Q**ue ducta ad p̄-
 toriū p̄fecti viciniis ferreis attrahit r. gladijs
 toto corpore dissipat: deinde carceri mācipat.
Sed dū p̄fectus intra carcerē equitaret r. lu-
 mē cōspexisset: p̄spiciēs per fenestrā vidit vir-
 ginē in throno sedentē: r. faciem eius claritate
 nimia refulgēre. **Q**ui carcerē anulo suo signās
 .i. milites ad custodiā dimisit. **I**lli hō noctu eā
 cū angelis psallēre audiebāt. **D**ane aut factō
 fuffit eā īmpator p̄ite p̄fecto in amphitheatrū
 duci r. bestijs exponi. **E**t dū sibi leo immanissī-
 mus: q̄ ouē quortidie comedebat: r. iij. dieb;
 fuerat sine cibo detētus dimissus esset: leo cur-
 sum arripēs ad pedes virginis p̄cidit r. plan-
 tas lingere cepit. **Q**uē dū cesar ad locū suū re-
 duci faceret: in cōsanguineū eius iruit r. eū p̄-
 tinus interfecit. **T**ūc īperator iussit eā in ergas-
 tiliū recludi: r. triduo in edā macerari. **D**eide
 ip̄am eductā faciesq; splendentē in equuleo su-
 spendi r. vngulis latera ei radi. **S**atimq; bra-
 chia cū manib; carnificū dolore nimio torque-
 bant. **P**ost hec in ignē copiosus mittit: sed plu-
 uia marina cūvento subito erūpente: flāma di-
 sp̄rgit: et ignis extinguit: virgoq; oīno illesa
 cōspicit. **Q**uod dū claudī magice depuraret:
 fecit capillos ip̄ius radi: vt sic ei maleficia tol-
 lerentur. **P**ost hec in tēplum idolorū eā inclūsit
 r. ostiū anulo consignauit: vbi audite sunt vo-
 ces angelice yna secū deum laudātes. **P**ost
 diē tertiu ingressus īmpator in tēplū rep̄-
 perit p̄fscā in throno sedentē vallatā agminib;
 bus angelorū: r. iuxta basem colūne idoliū cōmi-
 nutus: p̄pter qd̄ iratus cesar eam foras vrbem
 eductā p̄cepit gladio necari: q̄ prius oratiōe
 facta ad dñm: vt susciperet sp̄m ei: voce celica
 ad gloriā inuitat: sicq; decollata est: r. continuo
 carnifices mortui ceciderūt. **Q**uod dū sancto
 vrbis rome ep̄o nunciatū esset: accessit cum cle-
 ricis: vt colligeret corpus martyris: repperitq;
 duas aquilas corpore insidētēs: r. ip̄m ne a fe-
 ris tangeretur custodientes: quod ab ep̄o colle-
 ctus militario. r. ab vrbē via hostien. sepultū est.
Vbi r. fuerat decollata. **I**mpator hō graui lā-
 guore percussus dentib; proprijs carnes suas
 mordens: post dies paucos miserabiliter exp̄i-
 rauit. **T**empore aut euryciani pape corp; beate
 p̄fscē eidē diuinitus reuelat: r. locus per visio-
 nem ostenditur: vbi ip̄e cū clero r. populo effo-
 diens r. corpus inueniens: ip̄m inde leuauit: et
 ad vrbem deducens in ecclesia sanctorū marty-
 rum aquile r. p̄fscille venerabiliter tumulauit:
 in loco hō vbi fuerat decollata ecclesia a fideli-
 bus facta est: ei; memorie dedicata. **Q**ue passa
 est. xv. kalen. februarij.

De scis **D**osco r. amonio mar. **L**ap. xcvij.

Dosus et amonius
 apud pontum insulam passi sunt:
 qui cum essent milites r. christus
 constanter confiterent: primo in
 litrib; cingulis exuti. deinde ad
 metalla dānari sunt. post aliquod hō ip̄us inde
 abstracti: diuersisq; supplicijs affecti. Nouissi-
 me igni traditi sunt. **S**icq; martyriū suū confu-
 mauerunt. xv. kalen. februarij: vt ait ado.

De sancto **D**eicolo abbate. **L**ap. xcviij.

Deicolus abbas di-
 scipulus fuit colūbani abbatīs.
 Quo quidē sancto cum discipu-
 lis a britannijs abscedente: ip̄se
 de licentia patris eo q̄ debilis
 esset pedib; ibidē remansit: mādato sibi p̄ obe-
 dientiam ne ad monasteriū luxouicē. vnde dis-
 cesserat aliquādo rediret. **R**ecedēte ergo mā-
 gistro dum discipulus per incerta loca vagaretur:
 r. sitis eum arida cōpūmeret: baculo terras
 percussit: fonsq; ibi statim erupit: qui sanctum
 reficiens vsq; hodie ibi manet. **L**um autem bu-
 bulcum oues pascentem de loco quereret: illeq;
 sibi intinasset: rogauit eum vt illuc usq; secum
 peragraret. **D**umq; pastor p̄o pecoribus dubi-
 taret: nec haberet cui custodiēdas dimitteret:
 sanctus baculum p̄o custode in terram fixit:
 easq; baculo in sua fide commendauit. **Q**uem
 bubulcus vsq; ad locum associauit: et reuersus
 oues circa baculum ac si circa pastorem: illesas
 et accubantes inuenit. **V**eniens ergo deicolus
 ad locum ostensum ecclesiā sancti **D**artinī ibi
 positā clausam conspexit: sed iamē p̄p̄inquis:
 per eades sponte sibi diuinitus referatā intra-
 uit: r. orationē fecit. **E**t dum hec crebro fieret:
 p̄sbyter ecclie illi; inuidia motus hec patrono
 noīe versario nūclauit: de cuius licentia cū suis
 ordinauit: vt dū monachus ille p̄ noctē ecclias
 introisset: ip̄e eū insecur; cū illis occideret. **D**ū
 igit; hora obdussset: r. ad sancti interitū festina-
 ret: veniēs ad eccliam ianuas r. fenestras spi-
 nis r. rubis obstructas inuenit: r. sic intrare nō
 valēs virū dei dimisit. **Q**d audies versarius: et
 hoc magicis artib; attribuēs: mandauit suis vt
 vbiq; monach; rep̄iret sibi genitalia p̄cedē-
 rent. **S**ratimq; in ip̄a hora versarius in eisdem
 mēbris sibi mirabil; tumefactis dolere admo-
 dū cepit. **Q**d vroz eius eū iniuria scd̄ illata cō-
 tigit; recognoscēs virū dei ad se humilr accer-
 siri fecit: vt ad maritū liberādū festinaret. **S**ed
 atēq; deicol; illuc puenisset versari; exp̄irauit.
 veniēs q̄ scētus itinere fessus capā exiit: eāq;
 radio solis p̄ fenestrā itratīs suspexit: vbi ac si
 in p̄tica māsit. **D**einde orōne sua versariū susci-
 tauit: q̄ oēs suas possessiones r. capellā sibi con-
 cedit. vbi deicolus congregatis fratribus mo-

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Fo. xxxix.

nasterium cōstruxit. Cum die quadā clorarius rex circa locū venando cū suis apriū insequeretur: aper fugiēs eccliam introiuit: et ante altare prostratus mansuetus permansit: desolum aspiciens et quasi eius auxiliū petens: quod dum venatores cum rege aprium insequētes viderent: et admirati sunt: et sanctū reuerētes apriū dimiserunt. Cui etiā rex multa priuilegia concessit: et locum predijs dotauit. Post hec descolus apostolorū limina visitauit: et repatrians ac obitum suū precognoscens: columbanū sibi successorem monasterio delegauit. Ipse autem secretiorem petans heremum post plures annos in pace quieuit. xv. kalen. februarij.

De translatione sancte Lucie. Cap. xcix.

L translatione sancte Lucie ad ciuitatem venetiā circa annum dñi

81. facta est. Nam dum rogerius constantinopolitanus impator circa annū dñi. 81.

x. in romanā et siciliā damna-

retur: manciacē principem sibi dilectum et prudentem vicarium ad siciliam misit. Qui sagaciter imperatorū rebellās siciliam tyrānide occupauit: quod imperator doluit: et de consilio regine se egrotatē et deinde mortuum simulauit. Pauperē quoque defunctū capsa inclusum sui loco regaliter tumulari fecit. Ipse hō biennio latuit: ita quere mortuus ab oibus credebatur. Post duos annos regina p solēnes nūcios manciacē de suo consilio requisit: quod assensum prebens ordinatis nuptijs solēnter constantinopolim cum muneribus aduenit: et corpora sanctarum Agathe et Lucie secum de siciliā asportauit. Qui dum constantinopolim venisset ab imperatore de latibulis prodeunte interficitur: et regnum sicilię recuperatur: et corpora virginum constantinopoli honorifice reconduntur. Post hec anno domini. 81. dñi veneti cum siculis constantinopolim cepissent: corpora duarum virginum auferentes condiderunt adinuicem. vt corpus sancte agathe siculi rehaberent: et corpus sancte Lucie veneti ferrēt secum: quod et factum est. Sicque corpus sancte virginis delatum venetias: primo quidē in monasterio sancti gregoriū maioris pluribus annis stetit: deinde a duce et populo ad ecclesiā suo noi edificata translata fuit: vbi vsq; in presens sacer miraculis conuiscas. Facta est huiusmodi translatione videlicet de constantinopolim venetias. xv. kalen. februarij.

De sanctis Marto Martia audifay et Abbauch martyribus. Cap. c.

Martus et martha

audifay: et abbauch romane sub claudio imperatore martyrum passi sunt. Hi nobilissimi et diuites de perfidia oriundi: venerunt romā cū orationis: cū essent xpiani. Et ceperunt corpora sanctorum perquirere: et xpianos in carceribus suis. corpora quoque martyrum pro xpō interfectorum requirētes sepeliebāt. Et dum in castro translyberim beatum quirinum in carcere visitassent. Et multorum martyrum corpora tumulassent visitauerunt beatum calistrum papam cum christiano multitudine latitantem. Cum quibus duobus mensibus permanserūt: multaque sibi et ceteris christianis necessaria prouiderūt: ipsiusque benedictione precepta abierunt sanctorum martyrum corpora requirētes et honorifice tumulantes: inter que prefatum beatum quirinum in tyberi necatum et ceteros xpianos iubete claudio sagittis interfectos condigna reuerentia sepelierunt. Dec claudius audiens sanctos dei detineri fecit: quos sibi presentatos diutius examinauit: et deinde musciano vicario puniendos tradidit: qui dum coram ipso in tellure consistētes xpiani constanti animo confiterentur: omniaque idola vt demonia execrarentur: iussu musciani marti cum filiis suis celi sunt: martha assistente et virum ac natos viriliter exhortate: deinde in equuleo leuari canabinis funibus crudeliter flagellantur: facule quoque igne lateribus apponuntur: et vnguib; ferreis laniantur. Et cum hec omnia patientissime tolerassent iussit eos vicarius de equuleo deponi: et manus eorum precidat: quibus ad colla ligatis per ciuitatem circumduci sub voce preconata: ne deos blasphemare presumerent. Martha hō oibus istis actibus et sanctis sermonibus eos corroborans: de sanguine illorum caput et faciem liniebat. Nouissime autem iubente musciano extra urbem via cornelia militario. xij. ad nymphas catabasis deducti sunt: ibique pater sub harenario decollati. Martha hō nymppha necata est. Quorum corpora fere fuisse incedi: vt sepultura carerēt: sed quādam matrona nomine felicitas ea semiusta ex igne latenter rapuit: corpus autem Marthe de puteo leuauit: et ipsa omnia in suo predio sepelieuit. xliij. kalen. februarij.

De sancto Bassiano episcopo. Cap. ci.

Bassianus episcopus

natione syracusanus patre sergio natus: annorum. xij. ab eodem romā missus est gratia studiorum: vbi a sancto gordiano presbytero doctus sacrum baptismum suscepit: quod dñi pater ipse genuit.

Liber

illis audisset: et cum reuocare disponderet: iuue-
nis bassianus in ecclesia sancti iohannis euangeliste ro-
me per visionem monitus rauennam fugit: ut per ipsos
aliquid latitaret: et dum in via posset: esset: cerua cum
duobus huiusmodi a venatoribus iaculata ad eum per
fuga venit: et pedes lingere cepit: illos miran-
te venatores superuenit: et factus. videns sub-
stantiam: quorum unum ceruam de manibus sancti rapere
necitur: sed motus a diabolo verat: quem sanctus cum li-
berasset ceruam dimiserunt. Veniens autem rauennam
apud ecclesiam sancti apollinaris extra ciuitatem
manens orationi vacabat: fama scitatis perclarus:
Bithyni iudex: ut reus maiestatis iussu per
fidis rauennatis ad decollandum ductus est: qui dum
bassiani nomen inuocasset: bipennis terrore de ma-
nu speculatoris percussit: et sic innocens apparuit
absolutus fuit. Post hec factus presbyter in ecclesia
laudem episcopi legit: et ab omnibus approbatus: et dum
ad episcopatum venisset intrans ciuitatis laudem. sub
verbia paralyticum et mortuum ab utroque morbo cura-
uit: et multos leprosos mundauit. Alias etiam
puerum a serpente occisum suscitauit: et puellam ob-
sessam a demone liberauit. Vocatur mediolanum
ad beatum ambrosium egrotantem: obitum suum cler-
icis eius predicat: et ipsum defunctum venerabili ob-
sequio tumulauit. Post hec reuersus ad ecclesiam
siam suam miraculis et sanctitate conspicuus multo
tempore superuixit: et obitum suum annis pluribus pre-
dicauit: et. xc. etatis sue anno consumatus san-
ctitate in pace quiescit. xliij. kal. februarii. tempore
honorij et theodosij augustorum: sepultus est in ba-
silica apostolorum: quam ipse a fundamentis erectus
erat. Tempore pestis desolata ciuitate laudem. per ci-
ues mediolani. et totaliter igne consumpta: corpus
sancti nunquam inde potuit amoueri: quinimo omnes ac-
cedentes ad locum: ut mortui sternerentur: sicque ibi
dem dimissum est: quia ciuitate postmodum in lo-
co ubi nunc est restructa per imperatorem feder-
icum: corpus sancti confessoris eodem delatum est:
ubi et quiescit miraculis splendens.

De sancto Pontiano martyre. Cap. ciiij.

Pontianus martyris tempore anto-
nini imperatoris in
ciuitate spoleti passus est: qui tunc
a iudice fabiano cum sacrificare nol-
let: primo virgis grauius cecidit do-
nec sanguis in terram quasi de fonte per-
deret: deinde super carbones accensos ambulare com-
pulsus illesus permansit. Post hoc in equiteo appen-
sus vinculis ferreis usque ad ossa nudatione la-
natus in carcere missus est. Sequenti die in
amphitheatro positus latatus sibi duobus leonibus
eisdem mansuetis permansit intactus. Iterum in cu-
stodia artificissima diebus. xliij. sine villo cibo detentus:
angelo vero sibi de celo ministrante refectus: inde
in nullo maceratus educit: et plumbis liquefactis per
fundit. Cum hec omnia mentis et corporis constantia
tollerasset. Nouissime iussu perfidis extra ciuitatem
reducit gladio aduersus martyrum consuma-

Secundus

uit. Sepultus a fidelibus non longe a muro spo-
letis spolerane in loco qui dicitur lucianus. xliij.
kalendas februarii.

De sancto Germanico martyre. Cap. ciiij.

Germanicus martyris sub mar-
co antonio et luco
aurelio in Smyrna ciuitate passus
est. xliij. kalendas februarii. qui pluribus
suarum suppliciorum per gratiam virtutis
dei metum corporis fragilitatis excludens spem
re prepararam sibi bestiam prouocauit: cuius denti-
bus comminatus vero panis. in domino iesu christo per ipso
moriens meruit incorporari: ut dicitur in mar-
tyologio Hieronymi.

De sancto launontarico abbate. Cap. ciiij.

Lauontaricus ab-
bas carnotensis. cuius parentibus
christianis progenitus est: hic cum
adhuc esset puer: et oves patris
pasceret: que sibi vicium super-
rant: pauperibus erogabat: qui
traditus a parentibus cuidam sacerdoti sacras
litteras didicit: et ad sacerdotum ordinem pre-
uenit: deinde adhuc iuuentis media nocte de do-
mo paterna fugiens heremum petiit: cum au-
tem ad ipsum occidendum latrones rota nocte
laborassent: putantes eum pecunias habere: mane
diuino miraculo visione eius territi et ipsius pe-
dibus prouoluti veniam postularunt. Quisdam
virum filium claudum: dum pro eo missam cele-
brasset exstitit: et dum clauis ecclesie perissent
ante fores: humi prostratus oratione facta san-
ctas referauit. Post que dum manipulos mes-
sum sub recto deuinis sacro reposuisset et
ignis segetes inuassit signo crucis motus ince-
ditum sedauit. Sequenti nocte dum orando per-
noctaret: diabolus sibi ter lumina extinxit: terque
diuinitus accensus fuit. Et cum discipulos
congregasset: et querens maxima ad oratorium
construendum ecclesia fuisset: que non apro loco
ad dolandum ceciderat: nec a fratribus adhuc
paucis alio defertur poterat: oratione sua loco
congruo eam transportauit. Quidam hermo-
aldus nobilis egrotans. xl. solidos sibi misit ut
pro se oraret. Quos ille alteri suppositos: dum
per spiritum officioso excepto de male acqui-
sitis cognouisset: illi solum retinuit: ceterosque
remisit: et quod ex hoc deus placari non posset eidem
predixit. Atque ille mortuus est. Inuitatus
tandem a malardo episcopo carnotensi. cum vlti-
mum: et secum aliquo tempore comoratus mul-
ta sibi futura predixit. sicque senex in pace quie-
uit. xliij. kalendas februarii.

De sancto Fabiano papa et martyre. Cap. cv.

Fabianus papa et na-
tione romanus ex patre fabio de re-
gione et iugurionis: Anthonio papa in

episcopatu successit: sed itaq; annis. xiiij. mensibus. xi. hic papa romano defuncto: cum clerus et populus pro alio eligendo conuenissent: et ipse de quodam loco cum amicis rediret: venit inter eos rei exitum scire volens. Et ecce columba candida super caput eius de celo descendit dicēs. Rome episcopus coronaberis. Quod omnes mirantes eum in papam elegerunt. Hic constituit ut omni anno in cena domini christina ab episcopo consecraretur: et vetus combureretur. Hic regiones diuisit. viij. diaconibus: et eis. viij. subdiacones substituit: qui. viij. notarijs imminerēt: et gesta martyrii in integro recolligerent. Hic philippo imperatori neophyto volenti interesse vigilijs pasche: et mysterijs communicare restitit: nec quousq; confiteretur et inter penitentes stare interesse permittit: quod et deuotus imperator fideliter adimpleuit. Hic fecit ordinationes. v. per mensem decembris. presbyteros. xxiij. diacones. viij. episcopos per diuersa loca numero. xi. Eius tempore no- uarianus quidam presbyter ecclesie romane ambles episcopatu: et videns fabianum electum hereticus factus est: contra quem celebratum est consilium in urbe roma. xl. episcoporum. Hic enim hereticus lapsis spem venie denegabat: vnde in concilio hoc repro- bato statuerunt ut lapsis venia misericorditer promitteretur: dsi modo per penitentiam reuertantur. Hic sub persecutione decii capitis obruncatione martyrio coronatus est. Et sepultus in cimiterio calistivis apia. xiiij. kalē. februarij. Et cessauit epatus dies. viij.

De sancto Sebastiano martyre. Cap. cvi.

Sebastianus martyr

narbonens. genere nobilis: ciuis me- diolanens. diocletiano et maximiano imperatoribus valde dilectus: prin- cipatu pme cohortis ab eis obtinuit: eorū cōspe- ctui semp assistēs. Hic sapiētia et virtutib; pdit; ab oibus militib;: ut p; amabat. Qui et militare habitū ad hoc tantū ferebat: ut xpianissim; ipse xpianorū aīas q̄s in tormentis videbat deficere confortaret. Cū autē pclarissim; viri marcus et marcellian; fratres gemini filij tranquillini nobilitis: a brō sebastia- no in fide eruditi post multa supplicia ex sentētia chromatij vrbis pfecti decollari deberēt: si infra dies. xxx. nō respicerēt. Ad eos parētes adueniūt: ut ipsoꝝ animos a suo pposito reuocarēt. Adue- nit et mater martha soluto capite resolutis crinibus ostēsisq; vbe- ribus lachrymis genas in cōsolabiliter rigabat. Adducitur et pa- ter senioꝝ manibus seruloꝝ: et capite asperso puluere: dete cras

canicie lamentabiles voces emittebat. Adueniunt et contingentes proprios paruos offerentes: et incomparabilibus gemitibus et suspiriis etulantes. Inter hec ceperunt viros corda mollescere. Tunc sebastianus ibi assistens: erumpens in medio: diuino repletus flamine: de contemptu vite presentis et de gloria futuri regni: sermone assumens proliam oratione coarctavit: et eleganti eloquio sanctorum animos ad amorem martyrii contempseris omnibus incitavit. hec autem agebantur in domo nicostrati primicerii: ubi marcus et marcellianus custodiebantur. Eius vixit 306 nomine: graui infirmitate loquelam vi. annis amiserat: vsum tamen audendi aut sensum animi minime perdidit. Que cum omnia verbera sebastiani audisset: pedibus eius pro uoluntate nutibus uenia postulabat. Agit martyr ipse orauit: ut sicut os zacharie prope referentur: et lingua quoque eius aperire dignaretur. Et tunc mulier loquendi facultate recepta sermones beati sebastiani bñdicere cepit: seque angelum domini iuxta eum uidisse asseruit: qui in menso lumine circumdatus librum apertum tenebat: ubi omnia que sanctus dixerat scripta erant. Iuxta que etiam alij. vii. angeli candidissimi circumstabant. Quo viso miraculo: nicostratus uir cum uixit conuersus est vna cum tranquillino et martia pariter marci et marcelliani: et a sancto polycarpo presbytero baptizati sunt. Marcus et marcellianus in dño confortati martyrii gloria preoprabant. Quos dum nicostratus uellet solutos dimittere: oino abire noluerunt asserentes se passionis calicem nullatenus dimissuros. Tranquillinus autem graui morbo laborans statim ut baptizatus est: sanitatem suscepit. Postquam autem marcus et marcellianus martyrium passi sunt: et mater eorum martia post dies modicos in pace migravit ad xpm. Chromaticus prefectus graui morbo laborans a sancto sebastiano sanatus est: et ab eodem atque a tranquillino in fide doctus vna cum tyburto filio suo: per manus polycarpi presbyteri sacrum baptismum suscepit: ut in passione tyburti dicitur in idus augusti. Quibus omnibus per martyrium consumatis beatus sebastianus latere non potuit. Nam cum imperator diocletianus cognouisset qualiter dudum in christianitate latuisset: et multos tali occasione ad martyrium prouocasset: eum ad se conuocauit: et de ingratitude quam erga deos et imperatores habuerat dure redarguit. Qui cum se christianum pro salute imperii semper orare dixerit: iussit eum imperator in medio campi ligari: et quasi in signum a militibus sagittari: qui ita eum sagittis impleuerunt: ut quasi erinacius uideretur: et etiam mantes illum mortuum abierunt. Alterum hyrene relicta castelli mater abiit noctu ut corpus tolleretur: et uenies ipse adhuc uisum ad domum suam adduxit: et curam eius egit. Qui intra paucos dies conualuit: et stans

super gradus heliogabali uentibus imperatoribus se exhibuit: eosque de persecutione quam in christianos iniuste agebat: increpare cepit. Quod cum diocletianus miraretur: dixit se ad hoc a christo domino suscitatum: ut eisdem ueritatem fidei contestaret. Tunc imperator iussit eum in hippodromum palatii duci: et tamen fustibus cecl: donec spiritu exhalaret. Corpusque ipsius in cloacam proiecti: ne a christianis nomine martyris coleretur. Sanctus uero martyr apparuit lucine marrone religioso: eius corpus suum reuelauit: et ut iuxta apostolorum uestigia sepeliret admonuit. Quod et illa cum seruis nocte sequenti adimplere curauit: ipsum in caracibus iuxta corpora apostolorum ut iusserat collocauit. Passus est autem circa annos domini. ccl. xxvii. xiiij. kalendas februarii. Post temporis decursum anno. h. iulianus imperatoris: hilduinus abbas sancti diocletiani: sacrisque palatii archicapellanus roma misit: et a papa eugenio corpus sancti sebastiani obtinuit: indeque translatum apud urbem Sueuonem. in basilica sancti medardi collocauit: ut dicit Sigibertus.

De sancta Agnete uirgine et martyre. Cap. viij.

Agnetis uirgo et mar

tyr sacratissima: cuius passionem scribit Ambrosius: nobilissima romanorum. xiiij. etatis sue anno mortem perdidit: et uirtutes inuenit: corpore iuuenula: sed animo cana: pulchra facie: sed pulchrior fide. hec dum a scholis reuertitur: a prefectibus nomine simphronij filio iuene adamas: cuius parentes requisierunt: et multis permissionibus eius coniugium postulauit. Deinde diuitias et gemas et thesauros obrulit infinitos: que oia a uirgine ut ster cora repurata sunt: iuuenemque curiosa oratione licentiauit: eo quod ab alio amore prenera esset: quem de quibus excellens commendauit: que a mulieribus in sponsis plurimum redunt: sed de nobilitate generis: quod longe illo nobilior genere et dignitate: cuius mater uirgo est: cuius pro femina nescit. De decore pulchritudinis: quod eius pulchritudine sol et luna miratur. De dulciarum abundantia: quia eius opes nunquam desinant: et diuitie nunquam decrescant. De potentie efficacia: quod eius odore reuoluitur mortui: eiusque tactu confortatur infirmi. Et de amoris excellencia: quia eius amor est suauior et gratia elegantior. Deinde subiecit quibus beneficia sibi ab ipso sponso collata. Quia anulo fidei sue eam subarauit. Multiplici uirtutum varietate uelut: passionis sue sanguine signauit: uincto amoris copulauit: et celestis thesauri gloria ditauit. Audens hec insanus iuuenis lectro pferuif: et amore egrotaret: a medicis aperit. Et sic pater iuuenis eadem uirginem replicaret: et illa post

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xli.

Sponsi federa violare non posse diceret: cepit perfectus inquirere: quis esset sponsus ille nobilis: de cuius se agnes potestate lactaret. Et quod didicisset: quod virgo christum deum suum sponsum assereret: perfectus eas sibi presentari fecit: et primo blandis sermonibus: dehinc terroribus pulsare cepit. Que illi blandientem sicut et terrentem advertebat. Et quod nobilis erat: et vim ei perfectus inferre non poterat: titulo sibi christianitatis obiecto: sequenti die eam sibi assisti fecit: et iterato de amore iuuenis appellavit. Et cum in sermone casto labore deficeret: alterum de duobus sibi proposuit eligendum: aut si virginitatem elegerat: deo veste cum virginibus immolare: aut cum meretricibus publice scortari. Que cum neutrum elegeret: dicens secum habere angelum dicit qui eam semper impolluta custodiret. Iussu simphronij sponsata ad lupanar ducit voce spona agnetes sacrilegum proclamante. Tanta autem densitatem dñs capillis eius mox crescentibus contulit: ut melius quam suis vestibus videretur induta. Ingressa autem turpitudinis locum: angelum dñi preparatum invenit: qui eam immenso lumine circumdedit: et stola candidissima ad mensuras eius corporis divinitus cōtexa vestivit. Tunc perfectus filius eius sodalibus ad lupanar venit: et volens sibi illudere: illos prius ad eam invitavit. Qui ingressi et immenso lumine territi: cōpuncti redierunt. Sicque lupanar locus orationis efficacis: adeo ut quisque mundior exiret: quam in gredere. Iuuenis ergo lascivus socios ut pusillanimes irridens: intras in lumē irruit: moxque ut eam cōtingere voluit: prefocatus a diabolo exspiravit. Quē socii videntes diutius immorari: putabant illum obsequio operibus occupari. Tandem ad locum accesserunt: et eum mortuum invenientes: prefocatus clamaverunt. Occurrit populus: eocurrat et desponsus perfectus: et quidam eam maleficam: quidam innocentem exclamabant. Prefocatus vero causas necis filij interrogat. Qui virgo respondit: quod ille cuius voluntate perficere noluit: in eius potestate accepit. Nam et alij quod honorē deo intrantes dederat: illi exiuerat. Qui cum perfectus se eidem creditur diceret si iuvenem suscitaret: oravit agnes cum lachrymis et cōfessis ab angelo suscitata iuuenis: qui egressus cepit christum publice predicare: et omnia idola cōfutare. Tunc seditione in populo excitata per pontifices idolorum: perfectus hec videns obstupuit: eamque dimittere voluit: sed per scripturam timens: virginem aspasio vicario dereliquit: et dolens abijt quod ipsam liberare non potuit. Quā vicarius in igne copiosus lactare fecit: sed in duas presnam divisa seditionis populi cōburebat: et eam minime cōtingebat: ideo autem christi ad dñm oravit: moxque ignis ita extinctus fuit: ut nec quidē repositum remaneret. Aspasio autem seditionem populi timens in gurgure eius gladium mergi fecit: et sic christi sibi sponsam et martyrem cōsecravit.

Eius corpus christiani cum parentibus nullam tristitiam habentibus tulerunt: illudque in presidio suo via numentana sepelierunt: vixitque a paganis in eos mittentibus lapides evaserunt. Passa est autem. xij. kalen. februarii.

De sancto Patrolo martyre. Cap. cvij.

Patrocl' marty' pas

sus est apud senonas gallie sub valeriano imperatore. Qui cum de partibus illis egrederetur audita fama patrocli quod vir nobilis assiduis orationibus vacans: hora. xij. vix cibum capiebat: et quod christum publice predicabat: fecit eum teneri et ductum ad sacrificandum. Qui cum sacrificare contēneret: iussu imperatoris fustibus ceditur: deinde missis cōpedibus in cruribus ipsius et catenis in manibus vincit: triduo carceri patroclus mancipatur. Sed cum in christi confessione constanter perseveraret: iussit eum aurelianus iuxta flumē sequanā duci: ibique gladio caput eius abscidit. Ductus ergo ad locum: oratione premissa: lumina eius tenentia obscurata sunt. ipso flumen transiit: aqua viri ad genua pertingente. Quod dum quidam illorum divine virtuti: quidam magice arti ascriberent flumen et ipsi transferunt: et dum sanctum requireret a muliere gentile eisdem orans ostēditur. Sicque caput ipsius amputatur. xij. kalen. februarii. Eius corpus a viris fidelibus persecutione sedata in ciuitate senon. sepultum iacet.

De sancto Pubito episcopo et martyre. Capitulo. cix.

Publius epus athe

niens. et marty' gloriofus fuit. Hic humana et divina sapientia clarus: secundus post dionysium ariopagitam ad modum effulsit. Ecclesiamque atheniensium nobiliter rexit: et preclarus virtutibus ac doctrina prefulgens ob christi fidem martyrio coronatur. xij. kalen. februarii. hec ado.

De sanctis Fructuoso episcopo et socijs martyribus. Capitulo. cx.

Fructuosus episco

pus augurinus et enlogius diaconi et martyres: tempore galieni imperatoris martyrium passi sunt apud terragonam hispanie ciuitatem. Qui primo in carcerem trusi: diebus pluribus afflicti sunt. Deinde educti: pro christi confessione flammis iniecti: vinculis quibus alligati fuerant exustis manibus in modum crucis expansis: orantesque vixerentur obtinuerunt. Et mox quidam ex fratribus: et filia perfidis que astabat: viderunt sanctorum animas celi in

conscendere coronatas. Qui passi sunt. xi. kal.
len. ianuarij: vt dicitur ad in martylogio suo.
De sancto Vincentio leuica
et martyre. Capitulo. cxi.

Vincētius le

uita et martyr genere hispanus de ciuitate cesaraugustana: pater eurytio: aggressis olis nobilissimis et consulis filio matre enola progenitus est. Qui a pueritia sacris litteris eruditus erat: et sub valerto cesaraugustani episcopo moribus et scientia clarebat. A quo et adhuc iuuenis archidiaconus eius ordinatur. Cui episcopus: quia impeditionis lingue fuerat predicandum vices suas commiserat: ipse vero orationi vacabat. Tempora igitur diocletiani et maximiani imperatorum: cum dacianus hispaniarum praeses nequissimus ciuitatem cesaraugustanam esset ingressus: vt christianos ad sacrificia tormentis compelleret: et vincētij laudabilem famam audiret: fecit eum vna cum episcopo valerto in carcere detineri. Deinde pergens valentia carbenis vincetos in collo et manibus post se trahit: ipsosque ibidem custodia durissime macerari et fame ac inopia diebus plurimis macerari. Quos postmodum sibi presentatos cum in nullo conspexisset afflictos: custodes redarguebat: putans quod ipsos in ergastulo reuoluisse. Et iratus valerium interrogauit: cur contra precepta principum agere presumpsisset. Qui cum lingue rudis et imperitus quasi sub murmure responderet: vincētius ab episcopo licentiam petijt respondendi. Qua obrepente libera et constantissima voce deo genitum demonia esse asseruit: et christum dominum se nunquam abnegaturos expressit. Tunc praeses iratus episcopum in exilium misit: vbi et post tempus in pace quiescit: vincētium vero vtriusque bellem et iuuenem remerarium grauissimis tormentis cruciari mandauit. Et primo quidem illum fecit in equuleo leuari: et membris distendi totaque corpore dissipari. Interrogans cum vbi nam corpus suum miserabile cerneret. Qui cum subridendo diceret: hoc semper optasse et praesidem suae votis optime concordare. Iratus dacianus tortores flagellabat: eo quod ipsum in tormento defecisset: stridore dentium fremens: ac quasi se magis quam dei martyrem totaque nutibus ostendens. carnicibus vero pectines et ungulas ferreas usque ad intima costarum fixerunt. Ita vt de toto corpore sanguis efflueret: et solutis compagibus viscera interna paterent: et cum ministri lassum deficerent: ipse iam inuitus in omnibus apparebat. Post haec iubente praeside equuleo deponitur: et ad ignis patibulum ducitur: qui moxas carnicum arguebat: et ad penam alacriter properabat. Tra-

ticulam igitur candentem vltro conscendens: ibidem assatur exurit: et crematur: membrisque omnibus vinctis ferreis infigitur: flamma sanguine conpergitur: vulnera vulneribus instauratur: sal insuper in ignem mittitur: vt in corpus vulneratum insiliens: stridentibus flammis crudelius comburatur. Jamque non ad artus: sed ad nudata viscera tela iaciuntur: ipseque febre de eius corpore extra labuntur. Inter haec manus nec inuolutus: et erectus in celum oculis dominum precabatur. Tuncque haec daciano nunciata fuissent: iussit eum in carcere terribissimo recludi: et ibi testas acutissimas congeri: pedesque eius in ligno configi: et extensum super testas relinqui. Quae cum adimpleta fuissent: pena mutat gloriam: nam tenebrae carceris diuina supposita luce fugantur: testarum asperitas in florum suavitate mutatur: pedes soluuntur: et martyr dominum angelorum dulci modulatione consolatur. Quae custodes per rimas aspicientes conuersi sunt. Quidam vero haec praesidi nuntiarunt: at ille se victum reputans: iussit martyrem ad lectum transferri: et mollibus stramentis fovetur: reputans eum magis gloriosum facere: si deficeret in tormentis. Tunc ergo in lectulo paululum quiescisset: orans emisit spiritum. Quod audiens dacianus doluit: et quem non valuit vincere viuum: putauit vincere vel defunctum. Iussit igitur corpus in campum deduci: et a vinctis ac feris deuorandum exponi. Statimque coruus inguluit dedit: corpus custodit: alias aues se maiores impetu alarum abegit: et lupi moribus et clamoribus effugauit. Et in conspectu sacri corporis fixus cernitur: vtpote qui ibi angelorum custodiam mirabatur. Tunc iussu praesidis hoc audientis: ingens mola corpori alligatur: et in pelagus proicitur: vt saltem praesidibus in partum daretur: sed antequam naute qui corpus in mare demerserant ad littus peruenirent: cadaver solutum in littus a fluctibus deductum est. Quod a quadam matrona vna ipso reuelante repertum est: et ab ipsa vna cuius quibusdam fidelibus in modica basilica sepultum. Cessante vero persecutione corpus ad ciuitatem valentianam deducitur: et iuxta muros honorificentius tumulatur. Passus est autem christi martyr. xi. kalen. februarij.

De sanctis Vincentio et Orontio
martyribus. Capitulo. cxij.

Vincētius et Oron

tius martyres passi sunt apud hispaniam tempore diocletiani et maximiani imperatorum sub rustino praeside hispaniarum. Qui feruore fidei accensus se sponte iudici offerretes: et ipse magnanimitate confitentes iussu praesidis capitali sententia puniuntur: quorum corpora victor

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Folio. xliij.

quidam leuita: qui eos hospicio susceperat: se-
peliuit: propter quod et ipse a iudice tentus bra-
chys sibi a cubitis percussis in eodem loco vbi et
illi passi fuerant decollari iubetur. Quod videns
pater victoris: quia ipse christianus erat: fugas
arripuit: sed a coniuge aquilina nomine hortas-
tus rediens vna cum filio capite cesus est. Ho-
rum omnia corpora pontius episcopus diuina
revelatione commonitus: plaustris imposita ad
loca pristina italle deferrebat: donec iuxta ciuita-
tatem hebreudenei. peruenerunt: vbi bubus se-
figentibus: nulloq; modo inde ultra abire vale-
tibus corpora martyru sepulta sunt: diuina co-
gnita voluntate. Horum natale recolit. ij. kalē.
februarij: vt dicit Aido.

**De sancto Anastasio martyre et
socijs.**

Anastasius mona-

chus et martyr octauo heracii im-
peratoris anno sub persecutione
Cosroe regis iniqui Persarum:
martyrium passus est. Hic natio-
ne persa de regione razerh fundo rasuum: voca-
batur magundath filius Bau maximi magi: et
ipse magis ab annis iuuenilibus eruditus mi-
lesq; strenuus fuit in regia ciuitate persarum.
Postq; no terra sancta a cosroe rege occupata
est: et crux dominica capta: ipse cum christianis
captiuis ductis in perfidem conuersatus: et ab
eisdem in fide christi docuus est: moxq; amore
baptismatis inflammatus relicta militia et ma-
gicarum artium libris exultis: venit in partes
orientis. Et apud malleatorē quēdam xpianum
anno integro mansit: et artem suam optime didi-
cit. A quo de mysterijs fidei plenius informatus
hierosolymā venit: et a quodam modo presby-
tero baptisma suscepit. Et post hoc apud heliā
presbyterum octo diebus degit: a quo etiā in
amore christi confortatus exiit. Deinde in mo-
nasterio quod quattuor milibus a hierosolyma
distat: sub abbate iustino monasticum habitum
sumpsit: in quo dudū laudabiliter vixit. Post q;
martyrij desiderio fragrans: diuina visione cō-
monetur: vt loca sacra vísitet: et sic ad passiones
optaram peruenerit. De licentia igitur sui abba-
tis abiit diospolim: deinde cesareas palestine:
deinde sacris locis iustratis calcedonias venit:
vbi dum quosdam magos repertos argueret: et
interrogatus cuius esset secte: se christicolam
respondisset: tentus est a barbazana iudice im-
peratoris cosroe: et vinculis ferreis abstrictus
per dies plurimos: deinde grauissime cesus: in
castello quodam arctissime custodie mancipat:
vbi angelica vísitatione cum splendore nimio cō-
fortatur. Quem cū imperator relaxa fuisset:
ipsūq; olim suum militem recoluisset: manda-
uit illum sibi in perfidam vinculis ferreis con-
strictum destinari. Quem cum sibi presentatus

et interrogatum christianissimum repperisset
in predio bethsalces ipsum magno cathenatus
pondere pressum durissimo carceri mancipari
iussit: et in media diebus quindecim macerari.
Post hec eductum iterumq; interrogatum: et
in christi fide constantissime persistentem: ab
vno brachto per duas horas suspendi fecit: et
post hec iterum flagellari. Nouissime cum sexa-
ginta christianis qui cum eo de Cesarea vene-
rant: et eb eodem rege detenti fuerant: extra
villam Bethsalces fecit educi: ipsosq; omnes
vt ex hoc terretur: spectante christi martyre res-
tibus prefocari. Qui dum omnium nece conspe-
cta constantior videretur: omnium vltimus et ipse
iussu imperatoris prefocatus: et deinde decola-
tus est. Eius corpus a quodā christiano tri-
buno magno precio redemptum a periculis ab
alio: um martyrum corporibus segregatur: et ab
eodem noctu arreptum ad monasterium sancti
Sergij martyris: quod vno miliario a castello
distat: clandestine ducitur: et ibidem hono-
rice tumulatur. Nunc autem dicitur esse in eccle-
sia sancte trinitatis de venetijs: quod ab inco-
lis ipsius vrbis de constantinopoli illuc asserit
fuisse translatum. Qui passus est vndecimo ka-
lendas februarij.

**De sancto Anastasio monacho et
confessore.**

Anastasius con-

fessor: et monachus: romas
ne ecclesie notarius fuit.
Qui soli deo seruire deside-
rans: officium reliquit: et in
monasterio quod dicitur sup-
petrona iuxta nepesinā vs-
bem positus monachus factus: in sanctis acti-
bus vitam duxit: cuius post tempus monasterio
solerti custodia prefuit. Quadam no nocte de
rupe que cenobio in monte preeminet facta vox
insonuit: que anastasium primo inde septē fra-
tres alios nominatim vt venirent vocauit. Par-
uo deinde momento vox siluit: et post hec octa-
uum fratrem iterum euocauit: que quidem vo-
ces ab omnibus fratribus audite sunt. Intra
paucos igitur dies prius anastasius abbas: de
inde ceteri eo ordine ex carne educti sunt: quo
de rupis vertice vocati fuerunt: frater no ille
ad quem vocandum vox aliquātulum siluit: mo-
rientibus alijs paucis diebus superuixit: et tūc
ipse etiam vitam finit. Sed mira res conti-
git: quia dū anastasius migraret a corpore: erat
quidam frater qui super eum viuere nolens: p-
noluit eius pedibus cum lachrymis illum ad-
iurauit: vt per eum ad quem sbar taliter ageret
ne septem dies in mundo eidem superuiveret.
Ante no septimū diem etiā ipse defunctus est:
qui tamen illa nocte inter ceteros vocatus non
fuerat: vt ex hoc aperte claresceret: qz eius obi-
f ij

tū sola sancti anastasi intercessio obtinere potest
tu isser. Hec Grego. primo dialogo. cap. viij.

Explicit liber secundus.

Incipit prologus tertij libri.

Tertius liber

huius catalogi continet sanctorum passionum et gesta: quorum festiuitates eueniunt infra illud tempus in quo representat ecclesia ipsius dei sponse per anulū subararū atque desponsatione: quod fuit a christi baprisimo usque ad eius resurrectionem. Et illud tempus ecclesia representat a septuagesima usque ad pascha: In quo re vera tempore sancta ecclesia primis tribus dominicis subarat anulo fidei per christi doctrinam et predicationem: hoc est in dominica septuagesime: septuagesime: et quinquagesime. Quas per predicationem christus primo per discipulos adimpleuit: cum. lxxij. discipulos ante faciem suam misit in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse uenturus. Et hoc in euangelio ipsius dominice septuagesime mystice denotatur: in patrefamilias qui est ipse christus: qui exiit primo mane conuocare operarios: id est predicatorum in vineam suam sanctam: scilicet ecclesiam in qua ipsos introiit. Secundo ipsius predicationis officium etiam per seipsum exercuit. Et hoc in euangelio dominice septuagesime figuratur in seminare: quod ipse ueritas de semine predicationis exponit. Tertio eandem predicationem etiam miraculis confirmauit. Et hoc in euangelio dominice quinquagesime exprimitur per cecum illu-

minatū a christo: humanū genus significārem a cecitate culpe per uerbi dei predicationē illustratum. Sequentibus uero quattuor dominicis: scilicet a prima dominica quadragesime usque ad dominicam passionis: dei sponsa anulo spei subaratur per christi penitentiam et afflictionem: de qua tunc iugiter memoria colitur. Et quod penitentie opera in quattuor consistunt: scilicet in ieiunio: oratione elemosina et peregrinatione: quod christus cepit facere et docere. Ideo in prima dominica agit de christi ieiunio: quod specialius in euangelio commemoratur. Tum enim ieiunauerat quadraginta diebus et quadraginta noctibus etc. In secunda agit de oratione: de qua in euangelio mentio habetur. Nam ideo motem thabor excelsum ascendit: ut oraret etc. quod quibus mattheus filiarum: marcus et lucas expressius sonant. In tertia agit de christi elemosina: non quidem materialis pecunie quam christus pauper uide daret non habuit: sed spiritualis gratie quam egros sanando concessit: ideo in euangelio cecus: surdus: mutus: et demoniacus ab omnibus ipsis passionibus liberatus introducit. In quarta agit de peregrinatione: que in euangelio specialiter recollitur: ideo ibi. Abiit iesus trans mare galilee etc. Ultimis uero duabus dominicis ecclesia anulo charitatis decoratur: dominica passionis uidelicet et palmarum per christi mortem et passionem: que tunc deuotissime celebratur. Et merito duabus dominicis talis memoria recollitur: quia duo sunt precepta charitatis: dei scilicet amor et proximi: quam christus pro nobis partendo signanter exhibuit infinitam. Et ideo in prima dominica agit de passione mentali que pertulit a iudeis eiecus et expulsus: quod ad litteram in dominicali euangelio et per toram legitur septimanam. In secunda agit de passione corporali: quam sustinuit in carne passus et crucifixus: quod in quattuor passionibus in ipsa hebdomada ad litteram demonstratur. Ad huius igitur temporis festa perquirenda ueniendum est.